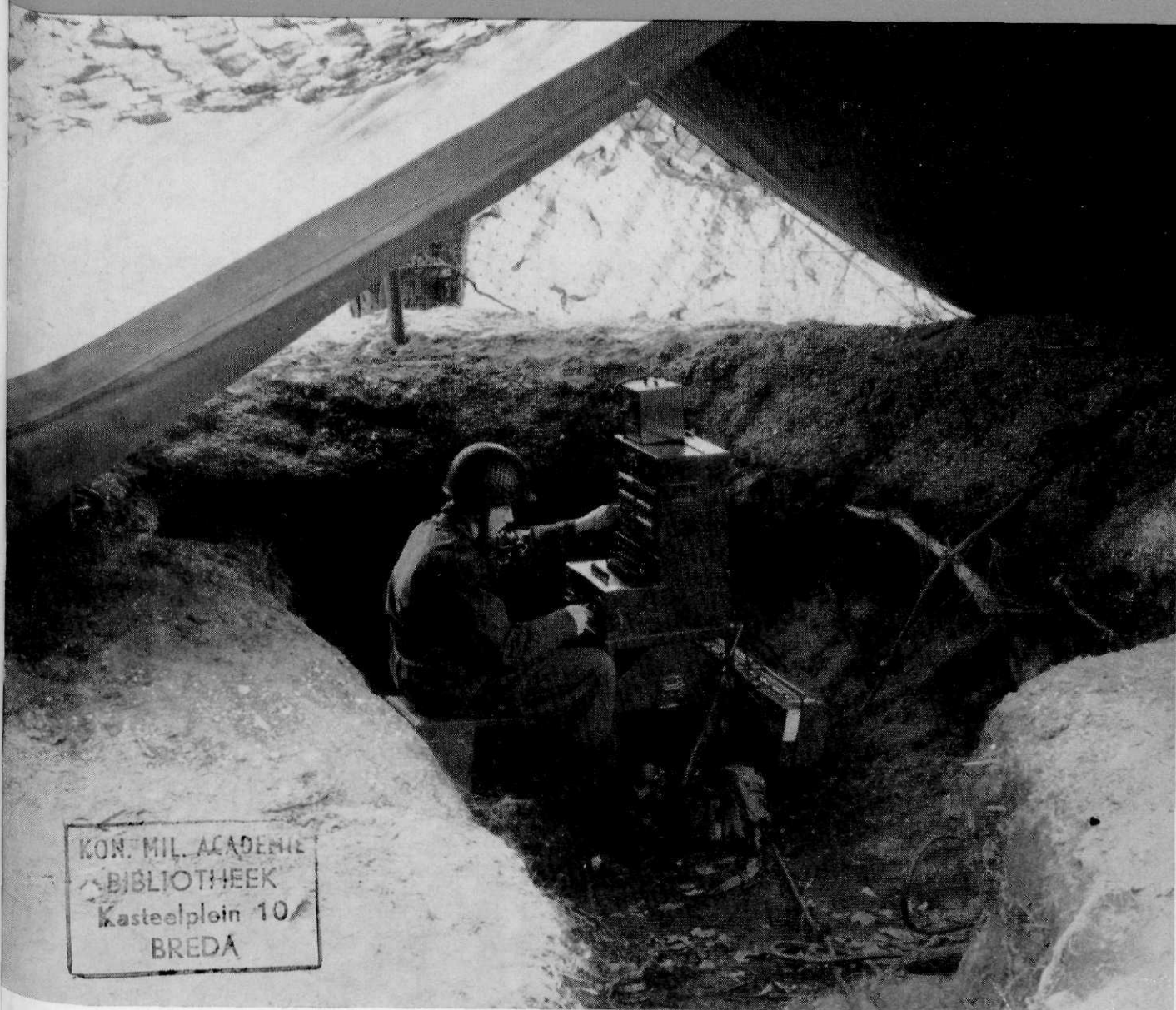

DE MILITAIRE SPECTATOR

WAARIN OPGENOMEN DE OFFICIELE MEDEDELINGEN VAN
DE KONINKLIJKE LANDMACHT EN DE KONINKLIJKE LUCHTMACHT

KON. MIL. ACADEMIE
BIBLIOTHEEK
Kasteelplein 10
BREDA

De telefooncentrale TC4 te velde

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen van
DE KONINKLIJKE LANDMACHT EN DE KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Hoofredacteur:

E. J. C. van Hoetegem, Luitenant-Generaal der Infanterie

Plaatsvervangend Hoofredacteur:

R. J. W. Heslinga, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf

Redactie:

H. Dieters, Luitenant-Kolonel van de Koninklijke Luchtmacht

S. van der Pol, Luitenant-Kolonel van de Koninklijke Luchtmacht

Th. J. van der Schoot, Majoor der Infanterie

ir. T. A. van Zanten, Luitenant-Kolonel van de Technische Staf

Maandblad

—

Nadruk verboden

Uitgave van Moormans Periodieke Pers N.V.

Lid van de Nederlandse Organisatie van Tijdschrift Uitgevers (NOTU)

Directie, Redactie, Administratie en Advertenties:

Zwarteweg 1 - Tel. 18 23 55 - Postgiro 4 47 15

Abonnementsprijs: f 18,- per jaar - Buitenland f 22,50 per jaar - Losse nummers f 1,75

Advertenties: contractprijzen op aanvraag

Inhoud

Officiële Mededelingen van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht

Uit de Landmacht en Luchtmachtorders 448

Redactioneel gedeelte

De rubriek „Meningen van anderen”	449
Lessons from the Vietnam war, by J. P. McConnell, General U.S. Air Force	450
De pantserinfanteriecompagnie in de beweeglijke verdediging, door P. Swart, Luitenant-Kolonel der Infanterie, C-41 Painfbat, en A. J. Macville, Majoor der Infanterie, S3-41 Painfbat	454
De Koninklijke Marechaussee bij het 1e Legerkorps, door A. J. Braun, Majoor van de Koninklijke Marechaussee	459
Bedrijfsvergelijking in de defensiesector, door drs. J. D. Landheer	465
Opvoeren van de slagkracht door speciale infanterie, door J. J. M. Antonietti, Majoor van de Generale Staf	470
Treinenbataljons, door J. J. Hoogeboom, Luitenant-Kolonel der Aan- en Afvoer Troepen, Commandant 11 Brigade Treinen Bataljon, en P. C. A. M. de Kort, Luitenant-Kolonel der Infanterie, Commandant 14 Divisie Treinen Bataljon	474
De pantserinfanteriecompagnie (AMX) - Enkele conclusies uit velddienstervaringen, door R. J. A. Th. van Heerde, Kapitein der Infanterie	476
Sneeuw- en ijsbestrijding op vliegbases, door K. F. van Beusekom, Kapitein van de Koninklijke Luchtmacht	483
Economischer gebruik van vuurregelingsnetten van lichte afdelingen, door T. W. A. Damen, Kapitein der Artillerie	487
Nieuwe uitgaven	453, 482, 488
Uit de binnenlandse vakpers	489
Uit de buitenlandse vakpers	490

Officiële Mededelingen

Koninklijke Landmacht

Koninklijke Luchtmacht

Uitde Landmacht- en Luchtmachtorders

LaO Nr 66022. Plicht van militairen en van burgerpersoneel tot melding van bepaalde ongevallen, waarbij een derde is betrokken.

LaO Nr 54156. Defensiestudiecentrum.

LaO Nr 66027. Overgang van officieren, behorende tot één der dienstvakken van officieren voor speciale diensten en in het bezit zijnde van de akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de lichamelijke oefening, naar de wapens of dienstvakken, waarbij een verdere bevorderingsgang aanwezig is dan bij de dienstvakken van de officieren voor speciale diensten.

LaO Nr 58103. Nationale Reserve.

LaO Nr 65013. Bevorderingsvoorschrift landmacht 1958.

LaMed Nr 005-62. Onder toezicht gestelden in militaire dienst.

Mededelingen

van de Inspecteur der Opleidingen

Opgave van nieuwe voorschriften en wijzigingen*

Wijziging 5 en 6 op VS 2-1499 (BDOKL). Bepalingen betreffende diverse onderwerpen van algemeen belang voor de Koninklijke Landmacht). O.a. aanvullende regelingen inzake verlof en bewegingsvrijheid, alsmede berichtgeving bij ongevallen met munitie, e.d.

VS 2-1583 (VGVK 9). (Voorschrift betreffende de garnizoensdienst). Hiermee vervalt het voorschrift 1583, 2e druk. Bevat o.a. een algemene instructie voor: de garnizoenscommandant, de officier van garnizoenspiket en de commandant van een garnizoenspatrouille.

VR 8-127. Het redden van gewonden uit gepantserde gevechtsvoertuigen.

VR 7-440/4, 2e druk. Gevechtsexercitie Pantserwielvoertuigen Infanterie. Hiermee is de 1e druk vervallen. Er heeft een titelwijziging plaatsgevonden. Het voor-

* Technische handleidingen en zuiver administratieve aangelegenheden niet opgenomen.

schrift is voorts aangepast aan de met pantserwielvoertuigen gedane ervaringen op het gebied van exercitie.

VS 2-1003/6. Schiettabellen, deel 6, Schietterrein Seedorf Duitsland.

Cursusnr Inf 31, 2e druk. Een tirailleurcompagnie (territoriaal) — optreden in bataljonsverband — in de aanval. Hiermee is de 1e druk vervallen. Deze cursus is uitgebreid; o.a. wordt hierin nu rekening gehouden met het gebruik van luchtlandingstroepen.

3e Opgave van wijzigingen op VS 2-980, „Regeling verdere vorming officieren”. Voor de infanterie, artillerie, aan- en afvoertroepen en militaire administratie zijn de studiebronnen voor wat betreft de B-vorming gewijzigd; voor de artillerie, aan- en afvoertroepen en militaire administratie zijn de studiebronnen gewijzigd voor wat betreft de A-vorming.

1e Opgave van wijzigingen op VS 2-1325, 3e druk, „Preventief onderhoud”. In de hoofdstukken V (preventief onderhoud geschut) en VIII (preventief onderhoud munitie) zijn wijzigingen aangebracht.

11e Opgave van wijzigingen op VS 2-1350, 6e t/m 14e druk, „Handboek voor de soldaat”. Diverse hoofdstukken zijn aangepast aan de thans geldende bepalingen.

1e Opgave van wijzigingen op VR 7-440/3, 2e druk, „Gevechtsexercitie pantserwielvoertuigen infanterie”. Enkele in de praktijk opgedane ervaringen zijn in het voorschrift verwerkt.

Adreswijzigingen

De aandacht wordt nogmaals erop gevestigd, dat officieren, die maandelijks van Rijkswege „De Militaire Spectator” ontvangen, bij wijziging van hun adres, dit *uitsluitend* kenbaar dienen te maken bij de commandant van het onderdeel, waarbij ze in onderhoud zijn gesteld. Derhalve niet *telefonisch* of schriftelijk bij de administratie van „De Militaire Spectator” of bij de Afdeling Personeelspubliciteit van het Ministerie van Defensie. De commandant van vorenbedoeld onderdeel zendt de voorgescreven mutatie-opgave aan de Afdeling Centrale Personeelsdocumentatie van het M.v.D., waarna toezending aan het nieuwe adres volgt.

Einde van de Officiële Mededelingen van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht.

De rubriek „Meningen van anderen”

* * De rubriek van deze naam mag zich verheugen in de bijzondere aandacht van zeer veel van onze lezers. Dat is, onder meer, gebleken bij de enquête die eind vorig jaar is gehouden en die ook in ander opzicht voor de redactie waardevolle aanwijzingen heeft opgeleverd.

Het is daarom te betreuren, dat de redactie zich de laatste tijd genoodzaakt heeft gezien bijdragen voor deze rubriek — al dan niet voorlopig — aan inzenders terug te sturen en wel om redenen van verschillende aard.

Om te beginnen moet de inhoud van een beschouwing, die zich tot doel stelt een afwijkende mening te geven, bij voorkeur zakelijk en duidelijk zijn. Dat betekent, dat men niet meer woorden moet gebruiken dan strikt nodig is om zijn afwijkend oordeel te geven en om de juistheid ervan te bewijzen. Het is daarbij onnodig gehele delen van het oorspronkelijk artikel woordelijk over te nemen; de geïnteresseerde lezer zal altijd wel naar dat artikel teruggrijpen. Eén van de antwoorden op de hiervoor genoemde enquête ten aanzien van de rubriek „Meningen van anderen” was: „Ik lees deze rubriek altijd met belangstelling. De belangrijkheid ervan wint nog door het feit, dat zij de oorzaak is dat ik dan soms teruggrijp naar een artikel, dat ik eerder heb overgeslagen maar dat mij achteraf toch wel interesseert.

Deze aanmaning tot zakelijkheid en duidelijkheid was, zo men wil, een „technisch” advies. Er is

evenwel ook wat anders en dat is in wezen eigenlijk nog belangrijker.

De laatste tijd kwam het bij herhaling voor — gelukkig nog niet frequent — dat inzendingen voor de rubriek moesten worden teruggezonden, omdat de inzender zich verloor in een stijl, die meer doet denken aan een twistgesprek tussen elkaar beslist minder goed genegen politici vlak voor een verkiezing, dan aan een discussie tussen officieren.

Het moge duidelijk zijn, dat iets dergelijks niet wordt opgenomen; men kan een afwijkend oordeel publiceren zonder de zaak in het persoonlijke vlak te trekken; dat past ook beter bij de status van officier.

Vooraf jammer is daarbij, dat soms waardevolle bijdragen voor de lezer verloren gaan, omdat de inzender het dan niet kan opbrengen zijn werkstuk aan de regelen van de burgerlijke en militaire beleefdheid aan te passen nadat hij op zijn onjuiste houding is geattendeerd. Gelukkig is dit laatste niet altijd het geval.

Dit waren onze voornaamste opmerkingen over de belangrijke rubriek „Meningen van anderen”; belangrijk omdat de stelling, dat uit de discussie de waarheid voortspruit, nog altijd van kracht is. Laat de lezer daarom niet aarzelen ook in de toekomst met een afwijkende mening te komen, als hij dat nodig acht.

En men neme onze opmerkingen in de zin waarin zij zijn bedoeld: als een poging om tot iets nóg beters te komen.

Lessons from the Vietnam war

by J. P. McCONNEL, General U.S. Air Force

Dit artikel is een lezing van de Chef Staf van de U.S. Air Force, die deze op 4 juni 1966 heeft gehouden voor leerlingen van „The Commissioning Exercises University of Arkansas” vóór hun intrede in de strijdkrachten. Hij behandelt hier lessen, opgedaan in Vietnam, in het bijzonder die voor de luchtmacht. De redactie acht deze lezing van een zodanig belang voor de lezers, in het bijzonder die van de KLu, dat zij haar onverkort publiceert.

If I begin by saying that I am happy to be here today, I am not merely using a worn-out phrase because I have at least three good reasons for saying so.

As an Arkansan, of course, I always welcome the opportunity to visit my native state. As a long-time member of the Armed Forces I find it most gratifying to see promising young officers join our team. And as an American, I take great pride and comfort in watching young men and women reach a significant milestone on the road of service to their country.

With your commission in the Army or in the Air Force and with the diploma which you will receive later today, you are assuming a dual obligation, both as officers and citizens. And you are assuming that obligation at a time when our nation is confronted by problems which are, in many ways, more demanding than at any time in our history.

You will be called upon to help in meeting these problems. Your most useful asset will be the lessons of the past, provided you apply those lessons with discrimination and good judgment to the problems at hand. That is why I want to talk to you briefly today about the lessons we have learned and are still learning in Vietnam.

I realize that you have heard and read a great deal about this subject throughout the past year or so. Therefore, I can presume that you are quite familiar with our overall objectives in Vietnam as well as with the military efforts in which we are engaged to help achieve these objectives. Nevertheless, I want to talk about Vietnam because there are some aspects of that problem which I think are not too well understood and which I feel may have considerable bearing on our nation's future military strategy and foreign policy. We must keep in mind that this conflict is not merely an isolated incident nor a strictly

localized struggle with limited objectives which, once achieved, would solve the whole problem. What happened in Vietnam is just one of an unending series of local acts of aggression which the communists are instigating and supporting in the pursuit of their avowed goal of global domination.

We have had to counter these efforts, whatever the means, for the past two decades. We have had to do so, not only because of our moral and treaty obligations to nations and governments threatened by or subjected to communist aggression, but also because these acts of aggression constituted a direct threat to our own national interests. What has persisted through the past decades, can be expected to continue throughout the years to come. Therefore, as you begin your military careers, you will have to cope with this problem, in one way or another. And that is why what is happening today in Vietnam is so important to you and your future activities.

I would like to concentrate your thinking today on the military lessons — especially the airpower lessons — that have emerged from our eighteen months of direct involvement in the struggle in Vietnam. We must all realize that this struggle is our first major counterinsurgent or anti-guerrilla war, and for this reason we have had many lessons to learn. I think it would be unduly optimistic to assume that this will be our last anti-guerrilla war.

The first of the lessons we have learned is that there is a direct connection between the superiority in our strategic forces and our freedom of action in the tactical arena of Vietnam. Our strategic superiority sets a limit on the level of conflict at which the communists may elect to operate in Vietnam. The planners of the aggression in Hanoi face the fact that the higher they

escalate the war, the greater will be our military advantage.

By contrast, we may select the force combinations, the types of weapons and the methods of using them which are best suited for achieving our national objectives.

Our national leaders have chosen to limit the level of our military action out of political and humanitarian considerations, not out of military considerations. The communist leaders in Hanoi, on the other hand, have no promising military alternatives to the guerrilla-style of warfare they are now employing.

There is another point concerning the contribution of our strategic forces in this conflict which needs to be emphasized. I am referring to the virtual immunity from enemy air attack that our troops in South Vietnam have so far experienced. That immunity is by no means due entirely to our almost uncontested air supremacy in the immediate combat zone. To a very large degree, it is the result of the restraining influence exerted on the communists by our overall strategic advantage.

The second lesson we have learned in Vietnam is that closely coordinated air-ground operations are a militarily efficient way of defeating guerrilla forces. These operations nullify the advantages normally enjoyed by these forces.

The answers to the advantages of the guerrilla force have proved to be air mobility and airborne firepower. Helicopters today move our powerfully armed Army and Marine troops at speeds that cannot be matched by guerrillas on foot. In regard to airborne firepower, Air Force, Navy and Marine fighters and fighter bombers can deliver a variety of ordnance with great precision. As soon as guerrilla forces elect to stand and fight, they immediately become targets for these aircraft. Repeatedly the firepower of our tactical aircraft has turned the tide of battle in Vietnam. Beleaguered South Vietnamese villages have also been rescued from Viet Cong siege by airborne firepower.

Our experience in Vietnam has shown us that we must be able to use airpower in all kinds of weather, day or night. Although we are not yet able to carry out fully effective tactical air operations in adverse weather conditions, we are moving steadily toward that goal. What I am talking about here is not merely the ability to operate in bad weather against targets at a great distance from friendly troops, but the ability

under such weather conditions to drop bombs or fire rockets within fifty to one hundred yards of friendly forces.

As a general rule, the type of tactical air operations I have been talking about falls under the heading of „close air support“. The usefulness of the mobile and concentrated firepower of tactical aircraft in assisting the ground forces was conclusively proven in World War II and in Korea. But in the kind of counterinsurgency warfare, with which we are faced in Vietnam, *usefulness has become indispensability, and air-to-ground combat has been added to close air support.* What we have today is a closely integrated team effort between the combat forces on the ground and those in the air.

A third lesson we have learned in Vietnam is that strategic bombers can play a very effective role against guerrilla forces. Until the B-52s began to drop their loads of better than 20,000 pounds of conventional bombs, the Viet Cong had been able to enjoy the security of the tropical forests for assembling and resupplying their forces. Now the huge bomb loads of the B-52s are penetrating the dense forests and destroying Viet Cong supplies and facilities within these former havens. To increase still further the effectiveness of these strikes, we are now modifying the B-52s being used against the Viet Cong to carry more than twice their present conventional bomb loads.

Another lesson we have learned from our extensive operations in Vietnam is that airlift can be — in fact, must be — counted on to perform an increasing share of the logistic task. This is really not so much a lesson learned, as a lesson re-learned and reinforced.

We are a nation with extensive military commitments around the globe. It is obvious that if we are to honor these commitments, we must be able to deploy large military forces rapidly to overseas areas and supply them for extended periods of time. Since 1961, we have more than doubled our airlift capacity with the introduction of the C-135, the C-130E, and the C-141 into the Military Airlift Command.

One of the most significant developments in Vietnam has been the sharply increased dependence of the military on in-country airlift. Original estimates were that surface transportation could handle approximately 65 per cent of our in-country deliveries. We soon discovered these estimates to be way off the mark. At present

more than three-fourths of the task of in-country delivery is done by airlift.

Apart from their primary importance in meeting our military requirements, the air facilities that are being developed in Vietnam and throughout Southeast Asia will undoubtedly prove in later years to be of tremendous importance to the economic development of that area. In the long run, airlift coupled with U.S. civil action programs in both South Vietnam and Thailand may be our most significant contribution to a lasting peace in Southeast Asia.

The final lesson we have learned in Vietnam is that there are two primary aspects of anti-guerrilla warfare which we refer to as in-country and out-of-country operations. In view of the large-scale external support of aggression against South Vietnam, it is almost impossible to succeed with our in-country operations without succeeding in our strikes against out-of-country targets.

One of the major military questions for us in Vietnam, therefore, is how to obstruct the southward movement of aggressor forces and supplies and how to make that support more costly. The simple military solution would, of course, be to destroy the out-of-country industrial base supporting the in-country guerrillas. For important political considerations, however, our national leaders have authorized air strikes only against selected military targets in North Vietnam and against the enemy troops and transportation system.

Eventually, there must come a point at which it will no longer be feasible for North Vietnam to increase the level of its supply effort to the Viet Cong and to its own regular forces in the South. I think this point is not far away.

On a number of occasions I have referred to our air operations in the North as „Strategic Persuasion.” Their purpose, of course, is to persuade the North Vietnamese leaders to stop their support of aggression against their neighbors to the South, by making it unmistakably clear that continued aggression will subject their country to severe penalties while offering no prospects of success.

It is impossible to predict just how much persuasion will be required, and for how long, to bring the communists to the conference table. Nevertheless, I am confident that our steady and persistent application of military force in conjunction with related economic and political measures will enable us to realize our objective.

If we look now at the total range of Air Force operations in Vietnam, we will see one broad or general lesson coming out of our experience. And that lesson is that airpower has emerged as a dominant force in counterinsurgency. In those early days in Vietnam, when our forces served primarily in the role of military advisers, some military analysts used to say that airpower could only play a very restricted part against widely dispersed, carefully hidden guerrilla forces, such as the Viet Cong. But experience has taught otherwise.

The speed and concentrated firepower of modern aircraft, and the variety of missions which they can perform, have all emphasized airpower's vital and growing contribution to all of our joint military operations. I think this is the primary lesson that has come out of Vietnam, and the one with the most important implications for the future.

In thinking about the military lessons growing out of our experience in Vietnam, the question inevitably comes to mind: „Will the future resemble the present closely enough for these lessons to be applicable?” Many a military rule has fallen victim of late to progress and change in our rapidly evolving world.

The key point for us to remember is that the communists have declared they will attempt to use insurgency as a means of aggression, wherever possible. For our part, we are hoping to demonstrate to them in Vietnam that Wars of National Liberation will be unsuccessful.

But even if we do, we still can foresee an era for our world in which crisis and contingency will be commonplace. We may hope that most of these crises will be settled without the use of military force. But we would be optimistic indeed, to assume that all of them will be. In short, there seems to be a high probability that U.S. military power in joint operations will have to be used in the years to come.

I hope that, as you will play your part in these operations, in whatever capacity you may serve, you will remember the airpower lessons we have learned from our experience in Southeast Asia.

The thoughts I have presented to you cover but one small though important part of the many problems with which you will be concerned and, understandably, I spoke primarily from a military point of view. There are other points of view and many other parts to the overall pro-

blem all of which we must endeavor to understand and consider if we have the best interests of our country at heart.

It is true that the problems and threats will continue to grow, from one generation to the next but as long as our people grow with them, this nation and its ideals will prevail. With rapidly advancing technology, you will have at your disposal tools and weapons which will make those we possess today seem primitive. But the ultimate weapon is none other than man himself, for man is endowed with certain qualities which cannot

be keyed into a computer-love for country, devotion to duty, limitless courage and uncanny ingenuity.

American youth has always possessed these qualities to the highest degree, and that is why I am confident that this nation can meet any challenge, regardless of the threats of the future.

With this note of confidence, I congratulate you on having earned the privilege of becoming an officer in the Armed Forces of the United States and wish you every success for the future.

Nieuwe uitgave

Southeast Asia's second front. The power struggle in the Malay Archipelago, door A. C. Brackman, 341 blz.
Uitg.: Fred. A. Praeger Inc., New York, 1966. Prijs: \$ 6,95.

Wanneer men de kaart van Azië bestudeert is het duidelijk dat de MAFILINDO-landen (Maleisië, de Filipijnen en Indonesië) een sleutelgebied vormen in dit werelddeel. Deze landen die tezamen de Maleise Archipel vormen, beheersen immers de verbindingen tussen de Indische Oceaan en de Grote Oceaan, tussen Azië en Australië; de Straat van Malakka is dan ook één van de vier belangrijkste en drukst bevaren vaarroutes ter wereld. Bovendien is dit 140 miljoen inwoners tellende gebied de grootste producent ter wereld van copra, rubber en tin, en voorts is Indonesië de belangrijkste olieleverancier in het Verre Oosten. Dit strategisch zo belangrijke gebied wordt wel beschouwd als het tweede front in zuid-oost-Azië.

In dit boek worden het ontwakend nationalisme en het onafhankelijk worden van de landen in de Maleise Archipel beschreven, waarbij het terugtrekken van het Westen uit dit gebied een machtsvacuüm tot gevolg had. Ook besteedt schr. aandacht aan de strijd om de beheersing van dit gebied tussen Oost en West; deze strijd is echter eveneens een strijd tussen de Sovjet-Unie en communistisch China. Zo ziet schr. de Sovjet-politiek om de Indonesische zee- en luchtmacht naar verhouding sterker te maken dan de landmacht als een element in de „containment”-politiek van Moskou ten opzichte van China. Het boek eindigt met de worsteling om de macht tussen het leger en de communistische partij in Indonesië, alsmede de rol van president Soekarno hierin; deze worsteling culmineerde in de 30-septemberrevolutie. De mogelijke gevolgen van deze revolutie worden aangegeven.

Voor ons Nederlanders zijn de hoofdstukken over Indonesië en Nieuw-Guinea bijzonder interessant. Jammer dat schetsen en kaarten ontbreken aan deze goed-gedocumenteerde, gedegen, doch soms wat droge, studie.

A.C.de J.

De pantserinfanteriecompagnie in de beweeglijke verdediging

door P. SWART, Luitenant-Kolonel der Infanterie, C-41 Painbat,
en A. J. MACVILLE, Majoor der Infanterie, S3-41 Painbat

Inleiding

Het voeren van de beweeglijke verdediging vereist ruimte, de mogelijkheid het te verdedigen gebied met vuur te beheersen en beweeglijk optredende eenheden.¹ Tevens wordt in deze doctrine gesteld dat het verdedigend gevecht in al zijn facetten niet op het niveau van een pantserinfanteriecompagnie of pantserinfanteriebataljon kan worden gevoerd, aangezien deze eenheden niet voldoende ruimte met vuur kunnen beheersen en niet in staat zijn een voldoende sterke reserve gereed te houden, ook niet bij versterking met tanks of antitankwapens.

Uitgaande van het bovenstaande betekent dit, dat de pantserinfanteriecompagnie de beweeglijke verdediging nimmer zelfstandig kan uitvoeren, maar als onderdeel van een pantserinfanteriebataljon in het kader van de door de brigade of hogere eenheid gevoerde beweeglijke verdediging één of meer van de hier volgende taken opgedragen kan krijgen.

Mogelijke inzet

1. Deelnemen aan de *gevechtsbeveiliging*

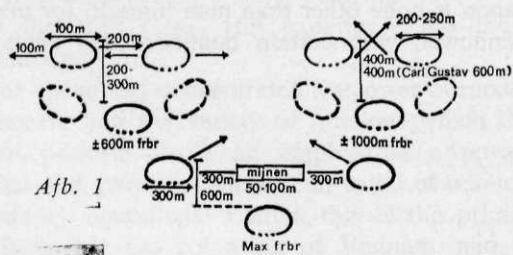
Doel

- Tijdig waarschuwen van eigen troepen.
- Verzamelen van gegevens omtrent de vijand.
- Misleiden van de vijand en hem zo mogelijk dwingen tot vroegtijdige ontplooiing.
- Zo vroeg mogelijk de vijand verliezen toebrengen, in het bijzonder pantservers verliezen.

Wijze van uitvoering

- Inrichten van voorpostendetachementen tot ca. 3000 m voor de voorste stellingen. Sterkte: een versterkte groep tot een versterkte compagnie. Bij voorkeur niet te leveren door de bataljons in voorste lijn.

¹ Zie: *Mil. Spect.* 135(1966)(7)299.

- Inrichten van weerstandsnesten, waarnemings- en luisterposten tussen de opstellingen.
- Patrouillegang.

2. Voorbereiden/inrichten van een *steunpunt* (bijvoorbeeld als deel van een bataljonsweerstandsgedebied)

Dit steunpunt wordt op bevel van de bc óf direct, óf (bij voorkeur) op een later tijdstip bezet uit een verzamelgebied, teneinde de plaats van de eigen verdedigende stellingen niet vroegtijdig prijs te geven. Bij de plaatsbepaling van deze steunpunten spelen pantserbestrijding en hindernissen een primaire rol. Een steunpunt wordt nimmer op eigen gezag ontruimd.

Doel

- het ontzeggen van belangrijk gebied aan de vijand.
- Vijand dwingen tot kwetsbare concentraties.
- Vijand afbreuk doen met vuur.

Wijze van uitvoering

- Voorkeuropstelling: twee pels voor, één achter (eenvoudiger leiding, diepte in de opstelling, manoeuvreermogelijkheid). Frontbreedte zie minimaal ca. 600 m, normaal ca. 1000 m, maximaal 1500 m; bij grotere frontbreedte dan 1500 m is geen sprake meer van een steunpunt. Opstelling (zie afb. 1): max. 1500 m, liefst achter natuurlijke hindernissen.

- Vijand, voornamelijk met vuur, vóór de eigen opstelling stoppen. Lukt dit niet, dan hem met

Infanterietankteam bij de tegenstoot

nabijgevecht vernietigen of terugwerpen. Peloton in tweede lijn bestrijdt doorgedrongen pantser; bereidt tegenstoten voor om aantasting steunpunten van voerpels ongedaan te maken, eventueel om de vijand vóór het compagniessteunpunt te stoppen.

3. Voorbereiden/inrichten van een *grendelstelling*

Een grendelstelling dient aangeleund te zijn tegen een hindernis of tegen een opstelling van een andere eenheid zodat omvatting van deze stelling door de vijand vrijwel uitgesloten is. Op deze wijze opgesteld is het mogelijk de vuurkracht van de eenheid geheel of voornamelijk naar één zijde te richten. Voor wat betreft bezetten en verlaten van een grendelstelling geldt hetzelfde als bij een steunpunt.

Doel

- Afgrendelen van vijandelijke nadering.
- Kanaliseren of stoppen van vijandelijke penetratie.

Wijze van uitvoering

Maximale frontbreedte, weinig diepte. Bijvoorbeeld een painfbat met 3 cien voor, iedere cie met 2 pels voor; een painfbat met 2 cien voor, dan iedere cie met 3 pels voor.

4. Bezetten van een *vuurfront*

Een en ander geschiedt tijdens het gevecht na weinig of geen voorbereiding. Opstelling bij een vuurfront vrijwel identiek aan grendelstelling; aangeleunde flanken echter niet noodzakelijk. Vijand kan een vuurfront dus vrij snel omvatten of omtrekken, zodat deze opstelling slechts korte tijd kan worden gehandhaafd.

Doel

Vijand voor een beperkte duur ophouden met vuur om een *andere* eigen eenheid gelegenheid te geven:

- zich los te maken van een opdringende of achtervolgende tegenstander;
- een nieuwe opstelling in te nemen;
- of zich gereed te maken voor een tegenaanval.

Wijze van uitvoering

Opstelling met alle beschikbare wapens op breed front, weinig of geen diepte, pantserbestrijding primair. Hoewel open flanken, weinig flankbeveiliging in verband met korte verblijfsduur.

5. *Beweeglijk optreden van de painfcie zelf* (in tegenstelling tot voorgaande min of meer starre actievormen)

Daar dit optreden moet passen in het plan van de brigade- of hogere commandant, zullen de uitvoering van de manoeuvre en de tijdstippen hiervoor door een hogere commandant dan de cc worden bepaald. Indeling van tanks is noodzakelijk om te kunnen beschikken over voldoende stootkracht en pantserbestrijding op grote afstand.

Doel

Door maximaal gebruik van de beweeglijkheid van painf, de vijand zoveel mogelijk verliezen en vertraging opleggen, of hem te misleiden.

Mogelijke wijzen van uitvoering.

- Uit een steunpunt ter plaatse overgaan in een grendelstelling of vuurfront met gelijktijdige frontverandering.
- Uit een steunpunt of grendelstelling vóór in het brigadevak terugvallen op een opstelling meer

in de diepte van dit vak. Dit terugvallen kan rechtstreeks gebeuren of in de vorm van een verdragend gevecht door het achtereenvolgens innemen van één of meer tussengelegen grendelstellingen of vuurfronten.

— Een belangrijk terreindeel tijdelijk bezetten teneinde de vijand te vertragen, te misleiden of in een bepaalde richting te dwingen, terwijl een andere eigen eenheid zich verplaatst naar meer achterwaarts gelegen opstellingen of zich gereed maakt voor een tegenaanval.

6. Tegenaanval

Op compagniesniveau zal bij wijze van uitzondering een tegenaanval, beter gezegd „tegenstoot”, worden uitgevoerd.

Doel

— Vernietigen van de vijand door snelle offensieve acties.

— Losmaken van eigen troepen door verrassende flankaanvallen op de vijand teneinde hem te vertragen of te stoppen.

— Heroveren van een verloren deel van een steunpunt.

Uitvoering

— Als een aanval met een aangegeven te veroveren gebied.

— Als een „sweep” met het doel de vijand zoveel mogelijk verliezen toe te brengen, of om restanten van vijandelijke eenheden te vernietigen.

Indeling van tanks

Bij alle genoemde inzetmogelijkheden is indeling van tanks of tlvn 106 mm bij een painfcie, zo niet noodzakelijk, dan toch dringend gewenst, omdat de painfcie geen tankafwerend vermogen heeft

boven de dracht van de tlv 84 mm Carl Gustav. Vooral bij beweeglijk optreden gaat de voorkeur in sterke mate uit naar tanks vanwege de grotere beweeglijkheid in het terrein, de hogere capaciteit van het tankkanon en het betere incasseringsvermogen van de tank ten opzichte van de tlv 106 mm. Gezien het beperkte aantal tankeenheden in een painfbrig en de wens van iedere commandant zijn tanks zoveel mogelijk te bundelen tot een krachtige vuist voor de tegenaanval, mogen wij er echter niet op rekenen dat alle, of zelfs maar de meeste, painfcien de beschikking krijgen over tanks.

Zowel in de meer starre actievormen, als in het uitgesproken beweeglijk optreden kunnen tanks worden gebruikt om het momentum uit een vijandelijke aanval te halen of hem te misleiden door een verrassende tegenstoot, of kunnen tanks de painf losmaken uit het gevecht door op een flank of tussen de eigen infanterie in te schuiven en de vijand met vuur te vertragen tot de eigen painf is ingestegen en weggereden (het zogenaamde „herausschiessen”).

Ter illustratie

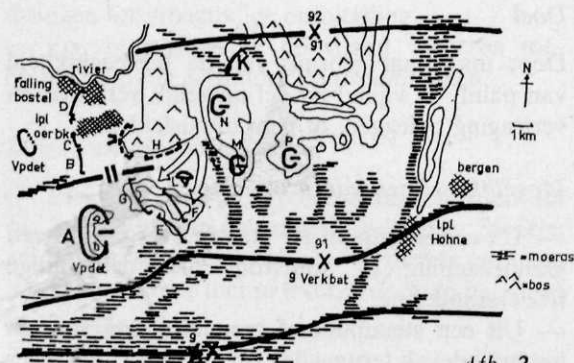
1. Algemeen

Teneinde de taken van een painfcie in de beweeglijke verdediging nader te verduidelijken volgen hier opzet en verloop van een beweeglijke verdediging door een brigade op het oefenterrein HOHNE. De aangegeven rivieren, moerassen en bossen (m.u.v. de wegen daardoorheen) worden uit oefenoverwegingen geacht ondoorschrijdbaar te zijn voor alle voertuigen. Op de schetsen zijn slechts de voornaamste terreinkenmerken aangegeven. Desgewenst kunnen de kaarten DUITSLAND 1 : 50.000, serie M 745, nummers L-3124 en L-3324, worden geraadpleegd (afb. 2).

2. Opzet

91 Painfbrig, bestaande uit 91 en 92 Painfbat (YP-408), 93 Painfbat (AMX) en 94 Tkbat, voert het verdedigend gevecht in het op de schets aangegeven vak (breedte ca. 12 km, diepte ca. 20 km) met front in westelijke richting.

In voorste lijn zuid 91 Painfbat (YP-408) in een grendelstelling op de HAMBERG tussen twee ondoorschrijdbare moerassen, met twee painfcien (E en G) vóór. Deze cien liggen ieder in een grendelstelling met drie pels in voorste lijn. De cie in tweede lijn (F), ook met drie pels naast

Afb. 2

Afb. 3

elkaar, geeft diepte aan de bataljonsgrenselstelling.

In voorste lijn noord 92 Painfbat (YP-408) in een grenselstelling tussen een ondoorschrijdbaar moeras en een dito rivier, met drie painfcien (B, C, D) naast elkaar. Ieder van deze cien heeft twee pels in voorste lijn en geeft met zijn pel in tweede lijn diepte aan de grenselstelling.

In tweede lijn 93 Painfbat (AMX), gemengd — d.w.z. minus één painfcie en plus een tkesk van 94 Tkbat — in een bataljonsweerstandgebied van ca. 3 km breed bij ca. 5 km diep, waarin drie ciesteunpunten zijn opgenomen:

- M (FERNSCHLANBERG - HITLERBUNKER);
- N (GOLDBOCKENBERG - SINNBERG);
- P (KUHLENBERG - FUHRBERG).

Dit bat in tweede lijn levert ook de vpdetn, nl. een cie bij A (reserve cie van 93 Painfbat) en een pel west van de legerplaats OERBKE (afkomstig uit steunpunt N).

3. Uitvoering

a. Fase I — Vijandelijke aanval op voor-bats

Onder druk van de vijand wordt vpdet in noordelijke deel van brigadevak teruggetrokken. Vijand stuit tegen cie's grenselstellingen B, C en D en sterke vpdet A. De ondervonden weerstand noopt de vijand zich vroegtijdig te ontplooiën voor de aanval. Op bevel van de brigadecommandant wordt dan ook vpdet A teruggetrokken en wel op het voorbereide steunpunt P.

Vijand grijpt de voor-bats van 91 Painfbat aan.

b. Fase II

De vijandelijke aanval is van dusdanige kracht dat C-91 Painfbat wordt genoodzaakt de beide voor-bats terug te trekken. Dit gebeurt als volgt:

- 91 Painfbat naar de compagniesgrenselstellingen U, V en W (zie afb. 3);
- 92 Painfbat op de compagniesvuurfronten H en J (om de vijand in het vernietigingsgebied oost van de HAMBERG rondom L te kanaliseren)

en de compagniesgrenselstelling K (teneinde een vijandelijke penetratie in de rug te voorkomen). De vijandelijke aanval die in eerste instantie succesvol verloopt, wordt afgeremd door de moerasgebieden oost van de HAMBERG. Alleen de uitgestegen infanterie is in staat door te drukken over de moerassen. Een door ons gelanceerd kernwapen (L) wordt gevolgd door een brigadetegenaanval uit noordelijke richting door 94 Tkbat (gemengd). De restanten van de oost van de moerassen doorgedrongen vijandelijke infanterie worden vernietigd door een tegenstoot door de reservecompagnie van 93 Painfbat.

c. Fase III

De inzet van ons kernwapen en de brigadetegenaanval hebben de vijand nog niet het initiatief ontnomen. Nieuw aangevoerde vijandelijke reserves noodzaken C-91 Painfbat de compagniesopstellingen H en J, en later K naar R, S en T terug te nemen, terwijl de cien bij M en N vertragend terugtrekken onder dekking van het compagniessteunpunt P, om daarna nieuwe opstellingen oost van de lijn U-V-W te betrekken.

Zodra de oprukkende vijand stuit op de steunpunten P en R, wordt ons tweede kernwapen (Q) tegen hem gelanceerd, gevolgd door een brigadetegenaanval uit zuidelijke richting.

d. Fase IV

Na reorganisatie dringt de vijand met zijn laatste reserves op, waarna de painfcie (AMX) vanaf P vertragend in noordoostelijke richting terugtrekt om de vijand zolang mogelijk het inzicht in onze verdediging te ontzeggen. Tegen de compagniesopstellingen U, V, W (van 91 Painfbat) en T, S, R (van 92 Painfbat) wordt deze aanval opgevangen, weer gevolgd door een kernwapen (X) met daarna een divisietegenaanval (Y) uit noordelijke richting. Dan heeft de vijand zijn aanvalskracht verloren en kunnen onze strijdkrachten het initiatief hervatten.

4. Optreden van één painfcie (AMX)

In de voorgaande punten 3b en 3c zagen wij de verschillende wijzen waarop painfcien in de beweeglijke verdediging in onderlinge samenhang kunnen optreden. Laten wij nu één painfcie in haar hierboven geschetste strijd volgen.

C-93 Painfbat heeft van de twee painfcien en het tkesk onder zijn bevel drie vrijwel gelijkwaardige eenheden gemaakt, nl. twee painfcien gemengd — elk bestaande uit twee painfpels en een tkpel —

en een tkesk minus twee tkpels, plus twee painfpels. Hierdoor beschikt ieder van deze gemengde eenheden over voldoende tankafwerend vermogen op grote afstand en over de mogelijkheid haar infanterie los te maken uit het gevecht en vertragend terug te trekken tegenover een gemechaniseerde vijand.

De reserve van 93 Painfbat bestaat uit het bovengenoemde tkesk-gemengd (kan daadwerkelijk worden beoefend, ook door een painfcie-gemengd). Deze eenheid heeft achtereenvolgens tot taak.

— *Vpdet A* bezetten (bij daadwerkelijk oefenen dit doen op de *HAMBERG* i.v.m. begrenzing oefenterrein, wat duidelijk aan de troep moet worden uitgelegd), op bevel *bc* terug naar een *verzamelgebied* ca. 1 km noordoost van *P*.

— Van hieruit op bevel *bc* *tegenstoot* noord om steunpunt *M* heen ter vernietiging restanten van uitgestegen vijandelijke infanterie tussen *M* en het moeras west daarvan.

— Daarna voorbereid *steunpunt P* bezetten met twee painfpels op de voorhelling en de tks op de achterhelling gereed om in rompedekte opstellingen te komen.

— Vanaf *P* het vertragend *terugtrekken* van 93 *Painfbat* met vuur dekken.

— De *vijandelijke aanval* in samenwerking met andere wapens vóór steunpunt *P* zoveel mogelijk *vertraging opleggen*.

— Op bevel *bc* *vertragend terugtrekken* in

noordoostelijke richting. Bijvoorbeeld eerst de tanks in rompedekte opstelling om de infanterie uit het gevecht los te maken. Deze laatste gaan naar de *GOLDBERG* (ca. 1,5 km noordoost), en nemen daar een *vuurfront* in. Tanks in één sprong terug naar de *SCHWARZENBERG*, ca. 1 km oost van de *GOLDBERG*; dekken daarna terugtocht infanterie vanaf de *GOLDBERG* naar de *SCHWARZENBERG*. Zodra infanterie vuurfront op de *SCHWARZENBERG* gereed heeft, verzamelt tkpel noordoost van deze top en maakt later afbreken gevecht voor de infanterie mogelijk door een *vuuroverval* op de noordoostflank van de aanvallende vijand. Daarna trekt het tkesk terug tussen de cics-opstellingen *T* en *W*.

M.u.v. de *grendelstelling* (zie punt 3b) verricht deze eenheid dus vrijwel alle actievormen voor een painfcie bij de beweeglijke verdediging.

Slotopmerkingen

Uit het vorenstaande is hopelijk duidelijk geworden dat de painfcie bij de beweeglijke verdediging op vele manieren kan worden ingezet, waarbij nogmaals nadrukkelijk wordt gesteld dat van een zelfstandig optreden geen sprake kan zijn, doch dat deze painfcie een taak vervult in het plan van de brigade- of hogere commandant. Het huidige optreden vereist een snelle besluitvorming, korte bevelen (per radio) en snelle gedurfde acties.

De Koninklijke Marechaussee bij het 1e Legerkorps

door A. J. BRAUN, Majoor van de Koninklijke Marechaussee

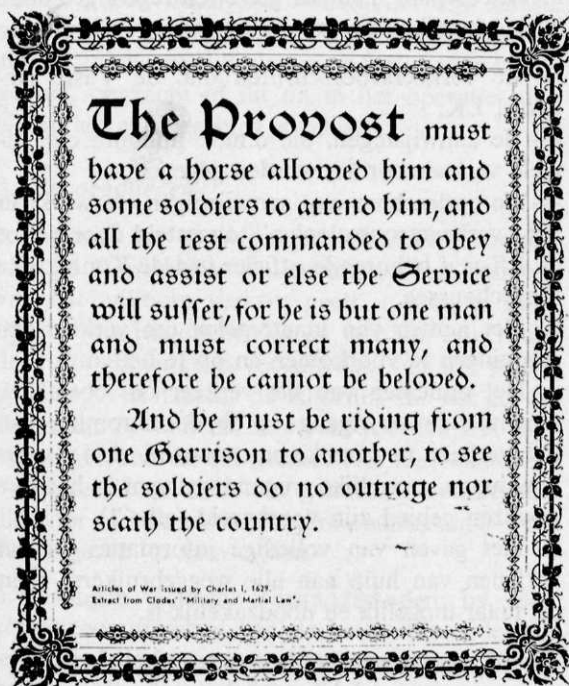
De geest, die spreekt uit de in afb. 1 gereproduceerde oorlogsartikelen, leeft voort in de marechaussee-onderdelen van het 1e legerkorps, evolutionair gerealiseerd in organisatie, taak en uitvoering.

Het 1e legerkorps beschikt voor de uitvoering van de militaire politiediensten over een legerkorps-marechausseebataljon ten behoeve van de legerkorpstroepen, en over een zelfstandig divisie-marechaussee-eskadron ten behoeve van elke parate divisie.

De organisatie van deze marechaussee-onderdelen is zodanig, dat het kleinste onderdeel, namelijk de groep, volledig zelfstandig kan optreden en opereren.

Het personeel bestaat, behalve uit een logisch opgebouwde kern van beroepspersoneel, voor het overgrote deel uit dienstplichtigen. Het behoeft geen betoog, dat zéér zeker van dit personeel een

Afb. 1 Oorlogsartikelen, verordonneerd door Koning Charles I van Engeland (1926)

grote mate van zelfdiscipline, plichtsbesef en zelfstandigheid wordt vereist.

Uiterlijk onderscheidt het personeel zich van de overige militairen door het dragen van de nestel, in gevechtstenue door de zg. MP-armband.

Het optreden van de enkele (dienstplichtige) marechaussee kan vaak ver strekkende gevolgen hebben en het behoeft dan ook geen verwondering te wekken, indien deze dienstplichtige marechaussee niet altijd *alle* consequenties van zijn optreden zal kunnen overzien. Dat kan en mag ook niet van hem worden verwacht.

Anderzijds zal het militaire politieorgaan, i.c. het Wapen der Koninklijke Marechaussee, nu eenmaal, wil het volledig zijn taak kunnen uitvoeren, het volledige vertrouwen van de troep moeten hebben en behouden. Elke fout van de enkeling gaat het gehele Wapen aan, en het zal ter voorkoming hiervan noodzakelijk zijn de sterkte van het ingedeelde beroepspersoneel, zoals reeds aangegeven, zodanig te realiseren, dat ook een klein aantal dienstplichtigen al bij de uitvoering van hun taak, leiding krijgt van voldoende geschoold en ervaren beroepskader. Van dit beroepspersoneel van het Wapen der Koninklijke Marechaussee weet men immers, dat het zich, bij de uitvoering van de diensten, de plaats en taak van het Wapen binnen het 1e Legerkorps voor ogen houdt, waardoor de aan het Wapen gegeven repressieve opdrachten op de juiste wijze worden geïnterpreteerd met als gevolg, dat *die* dienstverlening wordt geboden, die de troepencommandant van het Wapen verwacht, uiteraard zonder de eigen voorschriften naar de geest geweld aan te doen.

Laat ik nu een algeheel overzicht geven van de taak en de uitvoering daarvan door de onderdelen der Koninklijke Marechaussee bij het 1e Legerkorps.

A. Verkeerscontrole

Eén van de belangrijkste taken van de marechaussee-onderdelen bij het Legerkorps is *de controle van het militaire verkeer*. De verkeersleiding, waaronder te verstaan het voorbereiden, het doen uitvoeren van verplaatsingen alsmede het toezicht op een juist gebruik van het wegennet, is opgedragen aan de *Verkeersstaf* van het Legerkorps. Door een goede en efficiënte verkeersregeling zal deze verkeersstaf de beweeglijkheid van de ingezette onderdelen, uitgerust met onze zeer moderne vervoersmiddelen, tot het uiterste uitbuiten.

Het gemechaniseerde/gemotoriseerde militaire verkeer — reeds innerlijk uiteenlopend in organisatie en uitrusting ten aanzien van strijdkrachten en bevoorradingsdiensten — wordt mede beïnvloed door o.m. het beschikbare wegennet, vluchtelingenstromen, krijgsgevangenenvervoer, nucleaire acties, nadelige weersinvloeden, terreinomstandigheden.

Een goede verkeersregeling, ergo het samenwerken van verkeersleiding en verkeerscontrole, is één van de sleutels tot doeltreffende operaties door de strijdkrachten te land. Het verzekert snelle en soepele tactische troepenbewegingen en efficiënte logistieke ondersteuning.

De troepencommandant komt in aanraking met de werkzaamheden van een verkeersstaf o.a. door de facetten „machtiging weggebruik”, „het toewijzen van colonnennummers” en de „marstabel”. De *verkeerscontrole*, zoals reeds vermeld, ten behoeve van het Legerkorps in het bijzonder uitgeoefend door de ingedeelde marechaussee-onderdelen, bestaat uit het toezicht houden op en het doen opvolgen van de verkeersvoorschriften, de richtlijnen en de bevelen, gegeven door de verkeersleiding, met het doel: een snelle, regelmatige, soepele en veilige doorstroming van het militaire verkeer te verzekeren en te bevorderen.

Voor de strijdkrachten van de NAVO is ten aanzien van de militaire verkeersvoorschriften een aantal grondbeginselen vastgelegd, o.a. in STANAG nr 2025, en wel in:

Deel I — Regels ter naleving door bestuurders van militaire voertuigen;

Deel II — Verhouding tussen het militaire personeel, belast met de verkeerscontrole en de militaire weggebruikers.

Ter verduidelijking van het begrip „verkeerscontrole”, zoals vermeld in STANAG nr 2025, diene de volgende toelichting.

1. Methodes

De verkeerscontrole kan worden uitgeoefend door middel van:

- a. statische verkeerscontroleposten (TP'n), naar behoefte ingericht, zowel v.w.b. plaats als tijd, langs routes en bemand met verkeerscontrolepersoneel;
- b. en/of mobiele patrouille's, eventueel ook per licht vliegtuig of helikopter;
- c. en/of begeleidingen.

De inrichting van statische verkeerscontroleposten geeft de LKC de mogelijkheid op elk gewenst ogenblik de informatie te verkrijgen over de voortgang van de verplaatsingen. Ook vormen de TP'n, vooral door hun goede verbindingsmogelijkheden, een niet onbelangrijke hulp voor alle troepencommandanten bij hun bevelvoering tijdens de verplaatsingen.

Het verdient de aandacht, dat de officier-melder en de officier-opsluiter in een colonne de verplichting hebben zich bij elke TP te melden, waardoor zij een belangrijke informatiebron voor deze verkeerscontroleposten zijn. Bij deze methode van verkeerscontrole zullen door de Verkeersstaf altijd de nodige Verkeersdetachementen (TRP'n) in het betrokken gebied worden ingericht.

2. Belangrijkste taken bij de verkeerscontrole

a. Het toepassen van de getroffen regelingen door strikte handhaving van:

— de verkeersvoorschriften o.a. de Vaste Orders I LK;

— de aanwijzingen, die d.m.v. militaire c.q. civiele verkeersborden worden gegeven;

— de opdrachten c.q. aanwijzingen, verwerkt in het „verkeerscontroleplan”, opgesteld door de tot de LK-staf behorende officier van de Koninklijke Marechaussee.

b. Het nemen van maatregelen om verkeersopstoppingen te voorkomen en op te heffen.

c. Het omleiden van het verkeer om obstakels, teneinde de voortgang en de doorstroming van het verkeer te verzekeren, waartoe, d.m.v. verkenningen, mogelijke wegomleggingen in het toegewezen gebied zijn voorbereid (afb. 2).

d. Het geven van volledige informatie en het verlenen van hulp aan alle weggebruikers, waar dit maar mogelijk en noodzakelijk is.

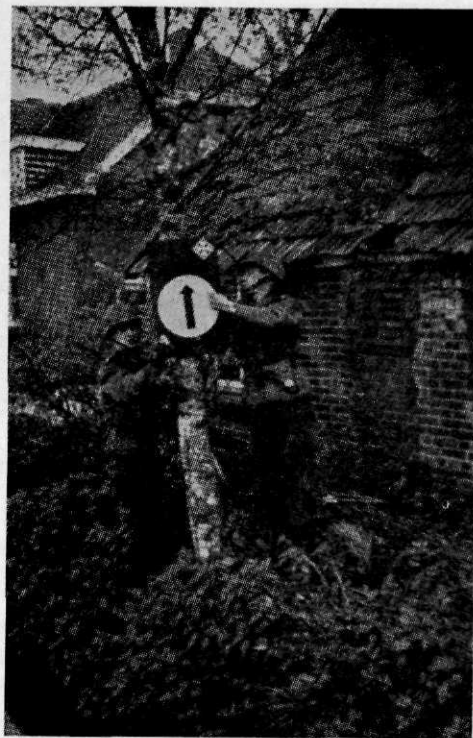
Ter uitvoering van het bovenstaande is het marechaussee personeel bevoegd het gebruik van het

Afb. 2 Doorstroming van het verkeer

Afb. 4 Dissonanten

Afb. 3 Wegaanduiding

onder controle staande wegennet te ontzeggen aan elke colonnecommandant, indien deze niet in het bezit is van een „machtiging weggebruik” (STANAG nr 2154).

De verkeers- en route-aanduiding (Wegaanduiding, afb. 3), gestandaardiseerd in STANAG nr 2012, is een belangrijk hulpmiddel ten dienste van de NAVO-strijdkrachten, waardoor verplaatsingen zonder moeilijkheden mogelijk zijn in elk gebied, ongeacht of dit nu in het operatie- dan wel in het etappegebied is gelegen.

3. Bevoegdheden

a. Bevelen en aanwijzingen, die het personeel van de Koninklijke Marechaussee ten behoeve van het militaire verkeer geeft, dienen te allen tijde te worden opgevolgd en worden, onverminderd de wettelijke bevoegdheden van het personeel, gegeven namens de autoriteit die het gebied onder zijn bevel heeft en verantwoordelijk is voor het wegverkeer in dat gebied. Het marechausseeperoneel is in deze niet gehouden opdrachten, die door of namens een lagere commandant worden gegeven, te aanvaarden.

b. Dwingen tactische omstandigheden bv. een colonnecommandant van de bestaande orders af te wijken, dan rust uiteraard de verantwoordelijkheid bij deze commandant. Nadat deze comman-

dant op de bestaande orders en de eventuele gevolgen van afwijking is gewezen en hij bij zijn voornemen blijft, zal het marechausseeperoneel alle medewerking verlenen.

Een nuttige en belangrijke taak, die voortvloeit uit de lokaties en de werkwijze als hiervoor omschreven, is de berichtgeving ten aanzien van de NBC-oorlogvoering. Het marechausseeperoneel, verspreid over een uitgestrekt gebied, zal immers door het gebruik van de organieke NBC-middelen en radio-uitrusting, via TRP'n, Verkeersstaf, de NBC-sectie van Legerkorps en Divisie snel op de hoogte kunnen stellen; voorts kan een rampgebied door de omliggende TP'n afdoende worden geïsoleerd.

In direct verband met het militaire verkeer staan de dissonanten: de *verkeersongevallen* (afb. 4). Behalve het op te maken „verkeersongevallenrapport”, zal door het marechausseeperoneel het terzake dienende onderzoek worden ingesteld en het proces-verbaal worden opgemaakt, zodat zowel de commanderende officier als de militaire rechter in staat worden gesteld een beslissing omtrent schuld en mate van schuld te nemen.

B. Andere taken

Behalve bovenvermelde taak op het gebied van de militaire verkeerscontrole, verricht de inge-

Afb. 5 Krijgs-
gevangenen

deelde marechaussee diverse diensten ten behoeve van het Legerkorps *te velde*:

1. diensten bij het Stafkwartier;
2. diensten i.v.m. „achterblijvers“;
3. behandeling van krijgsgevangenen;
4. diensten in een verlofcentrum.

Ad 1. De diensten bij een stafkwartier te velde bestaan uit het formeren van informatie- en controledetachementen (Infoposten), die dienen tot het verstrekken van inlichtingen en het uitvoeren van gedegen controle op de gaande en komende man in het stafkwartier en het gebied daarvan. Het dienstdoende personeel dient op de hoogte te zijn van de inrichting van het gebied, waarin het stafkwartier is gelegen, verzorgt de externe bewijzing, richt parkeerplaatsen in en meldt aan de staffunctionarissen de bezoekers, die een bespreking moeten voeren. De beveiliging van de operatiekern vereist strenge en maasdichte controle. Ook de controle op de nabij gelegen ladingsplaats of air-strip is in deze dienst inbegrepen. In het waken voor de veiligheid van de Legerkorps- of Divisiecommandant wordt door een lijfwacht voorzien.

Ad 2. „Achterblijvers“, militairen, die in het gevecht zonder toestemming van hun onderdeel gescheiden raken, moeten, indien mogelijk, weer worden opgevangen. De *opvanglijn*, gewoonlijk gelegen achter de Divisie-Artillerie, wordt gevormd door een reeks *achterblijversposten*, die via patrouilles met elkaar zijn verbonden. Deze (marechaussee-) posten worden dáár geplaatst, waar militairen, komende van het front, moeten passeren. Bovendien zal ernaar worden gestreefd deze posten, zo enigszins mogelijk, te plaatsen in de omgeving van een geneeskundig onderdeel, dat in de afvoerketen is opgenomen.

De behandeling van achterblijvers hangt af van de categorie, waartoe zij behoren:

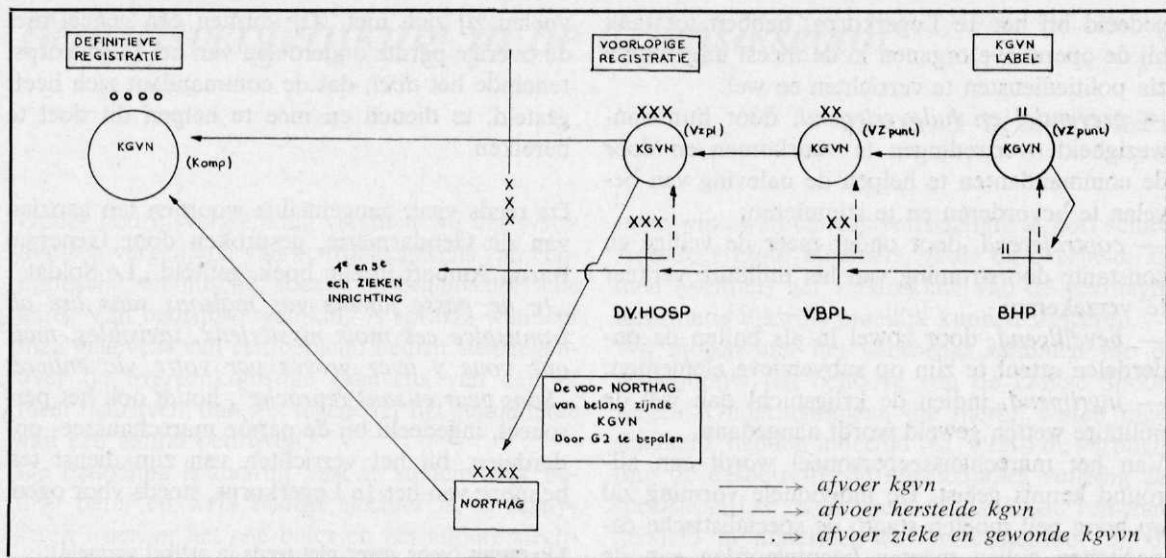
- verdwaalden (te goeder trouw);
- psychische gevallen;
- gevluchten;
- gewonden.

Samenwerking met geneeskundige dienst en de militaire inlichtingendienst is in deze geboden. Achterblijvers worden op een *achterblijversverzamelplaats* bijeengebracht, alwaar de verdere behandeling, bv. de registratie, geschiedt.

Ad 3. De behandeling van krijgsgevangenen bestaat uit het verzamelen, bewaken, afvoeren en registreren van krijgsgevangenen (afb. 5). De rechten en verplichtingen, alsmede de verdere behandeling van krijgsgevangenen zijn neergelegd in de Conventie van Genève van 12 augustus 1949. Met de behandeling van krijgsgevangenen hebben zowel de fronttroepen als het personeel van de Koninklijke Marechaussee bemoeienis. Afb. 6 geeft een overzicht van de afvoer van krijgsgevangenen.

De afvoer van de Divisiekrijgsgevangenenverzamelplaats via de Legerkorpskrijgsgevangenenverzamelplaats naar de krijgsgevangenenkampen in het etappegebied geschiedt in beginsel door de zorg van marechaussee-onderdelen. Onder dit personeel bevinden zich marechaussee-tolken, die over vreemde-talenkennis beschikken en bij de meer gedetailleerde behandeling, ondervraging en selectie bij het Legerkorps van dienst zijn. De nauwe samenwerking met de Militaire Inlichtingen Dienst blijkt uit de toevoeging van een MID-detachement aan de Lkkgvzvzpl.

De afvoer van krijgsgevangenen vindt, voor zover mogelijk, met de transportmiddelen van de verzorgingsvervoeren plaats.

Afb. 6 De afvoertijnen van krijgsgevangenen

Ad 4. De diensten in een verlofcentrum hebben veel gemeen met die in een vredesgarnizoen. De houding van het marechausseeperoneel, vanzelfsprekend correct en tactvol, zal evenwel soepeler moeten zijn. Er zal begrip voor moeten worden getoond, dat de militairen, tijdelijk van het front, ontspanning moeten hebben. Niettemin zal ook hier de marechaussee erop moeten attenderen, tot hoever mag worden gegaan, wil het doel: „het herwinnen van volledige gevechtvaardigheid” niet verloren gaan.

Dienstvaardigheid en bereidheid tot hulp zullen een sfeer van vertrouwen moeten scheppen; een goede verstandhouding met de verlofgangers moet worden nagestreefd. Openbare orde en rust, een goede krijgstuicht, moeten steeds gehandhaafd blijven. Subversieve activiteiten, waarvoor de verlofganger meer ontvankelijk zal zijn, dienen te worden onderkend.

Samenwerking met de civiele politie is een eerste vereiste. Daartoe wordt de commandopost ingericht op het hoofdbureau van politie, hetgeen de coördinatie ten goede komt. In beginsel worden de patrouillediensten van hieruit verricht. Op te richten *informatieposten* zullen de verlofgangers inlichtingen verstrekken over het verlofcentrum, de ontspanningsmogelijkheden en voorts de informatie, die de verlofganger wenst.

In al deze dienstverrichtingen is min of meer verweven *het verrichten van uitgebreide onderzoeken inzake misdrijven*. Deze onderzoeken geschieden vanzelfsprekend door het beroepspersoneel, dat als opsporingsambtenaar (H.O.v.J.) beschikt over een uitgebreide kennis, een ruime er-

varing en een gedegen inzicht. Bovendien beschikt dit personeel over de noodzakelijke apparatuur en instrumenten, zoals dactyloscopische uitrusting, fotoapparatuur, bandrecorder enz., kortom al hetgeen nodig is voor een modern technisch onderzoek.

Een vraagstuk, dat alle aandacht verdient en waarmee ook het marechausseeperoneel geconfronteerd wordt, betreft de *vluchtelingen*. Vluchtelingen in grotere getale kunnen in ernstige mate elke militaire actie alsmede het militair verkeer ontwrichten. Hoofdaanvoerwegen kunnen geheel worden uitgeschakeld en aanvullingsplaatsen kunnen worden overrompeld bij pogingen om voedsel en kleding te bemachtigen. De *verkeerscontroleposten* van de Koninklijke Marechaussee, alsmede speciaal daartoe uitgezonden marechausseepatrouilles, zullen van de aanvang af nauwlettend moeten gadeslaan, zodat *tijdig*, zulks in samenwerking met civiele instanties, de vluchtelingenstroom zo nodig kan worden omgebogen naar de geplande „vluchtelingenroutes”.

Na deze opsomming van de vele taken en verrichtingen zal het duidelijk zijn dat voortdurend de vraag zal moeten worden gesteld, of de samenstelling en de uitrusting van deze marechaussee-onderdelen, vooral v.w.b. de marechaussee-groep, nog wel beantwoordt aan de omvangrijke en verantwoordelijke werkzaamheden, die de steeds verder voortschrijdende mechanisatie van de eenheden van het 1e Legerkorps meebrengt.

Recapitulerend: de marechaussee-onderdelen, in-

gedeeld bij het 1e Legerkorps, hebben tot taak bij de operatieve organen in de meest uitgebreide zin politiediensten te verrichten en wel:

— *preventief en hulpverlenend*, door hun aanwezigheid overtredingen te voorkomen en door de commandanten te helpen de naleving van bevelen te bevorderen en te stimuleren;

— *controlerend*, door onder meer de veilige en constante doorstroming van het militaire verkeer te verzekeren;

— *beveiligend*, door zowel in als buiten de onderdelen attent te zijn op subversieve elementen;

— *ingrijpend*, indien de krijgstucht dan wel de militaire wetten geweld wordt aangedaan.

Van het marechausseeperoneel wordt een all-round kennis geëist. De individuele vorming zal op hoog peil moeten staan, de specialistische capaciteiten zullen moeten beantwoorden aan de hoogste eisen, die door de hoogste commandant worden gesteld: kennis, bekwaamheid, activiteit en voortdurende hulpvaardigheid.

Het leven en werken van het marechausseeperoneel, ingedeeld bij het 1e Legerkorps, mogen dan, vooral v.w.b. de bijzondere taak en de uitvoering daarvan, *uitzonderlijk* zijn, *afzonderlijk* ge-

voelen zij zich niet. Zij vormen één geheel met de overige parate onderdelen van het Legerkorps, teneinde het *doel*, dat de commandant zich heeft gesteld, te dienen en mee te helpen dit doel te bereiken.

De reeds vaak aangehaalde woorden ten aanzien van de Gendarmerie, gesproken door Generaal Baron Ambert in zijn boek, getiteld „Le Soldat”: „*Je ne passe jamais vos maisons sans lire au frontispice ces mots mystérieux, invisibles, mais que vous y avez gravés par votre vie entière: „Sans peur et sans reproche”*”, houdt ook het personeel, ingedeeld bij de parate marechaussee- onderdelen, bij het verrichten van zijn dienst ten behoeve van het 1e Legerkorps, steeds voor ogen.

Literatuur (voor zover niet reeds in artikel vermeld)

Clodes — *Military and martial law.*

W. van der Hoek — *De geschiedenis van het Wapen der Koninklijke Marechaussee.*

Ons Wapen (2-mnd tijdschr. voor de Kon. Marechaussee).

VS 19-55.

VR 2-1387.

Vaste Orders 1 LK.

Aanwijzingen voor medewerkers

Wij verzoeken u om uw bijdragen in te leveren in enkelvoud, getypt met een marge van tenminste 3 cm, met dubbele spatie en voorzien van uw naam, adres en evt. gironummer. Bijdragen voor de rubriek „Meningen van anderen” echter in duplo in te zenden.

Voorts eventuele schetsen of tekeningen en foto's niet tussen de tekst aan te brengen, doch wel aan te geven, waar deze tussen die tekst moeten worden opgenomen.

Men voege tekeningen en schetsen afzonderlijk bij, in Oostindische inkt en op teken- of calqueerpapier. Letters en cijfers moeten daarbij zo groot worden

getekend, dat zij na verkleining duidelijk leesbaar blijven. Daartoe moeten zij, na verkleining, nog tenminste 1 mm groot zijn. Men houde er daarbij rekening mee, dat tekeningen en schetsen als regel, bij reproductie, worden verkleind tot ten hoogste 15 cm breedte.

TOEVOEGING VAN SCHETSEN EN AFBEELDINGEN, RESPECTIEVELIJK FOTO'S, VERHOOGT DE AANTREKKELIJKHEID VAN UW ARTIKELLEN TEN ZIERSTE VOORAL INDIEN ZIJ ORIGINEEL ZIJN.

Bedrijfsvergelijking in de defensiesector

door drs. J. D. LANDHEER

Onder bedrijfsvergelijking verstaan wij het systematisch vergelijken van bedrijfsgegevens van economische, technische, sociale en organisatorische aard. Van bedrijfsvergelijking is sprake, wanneer men gegevens van een bepaald bedrijf stelt tegenover de overeenkomstige gegevens van een of meer bedrijven, dan wel tegenover het gemiddelde van een aantal bedrijven.¹

De bedoeling is daarbij vast te stellen welk bedrijf beter en welk bedrijf slechter is, te analyseren *waarom* het ene beter en het andere slechter is en daaruit *kennis en lering* te trekken voor het toekomstige *bedrijfsbeleid*.²

In het civiele bedrijfsleven wordt in verscheidene bedrijfstakken met vrucht van vergelijkende studies gebruik gemaakt. Vooral in Duitsland en in de Verenigde Staten is de bedrijfsvergelijking tot grote ontwikkeling gekomen. In ons land heeft in het bijzonder het Centraal Bureau voor de Statistiek veel arbeid op dit gebied verricht.

Ook in de defensiesector vinden methoden toepassing, die als „bedrijfsvergelijking” kunnen worden aangemerkt. Uit eigen ervaring weten wij, dat het niet moeilijk is een aantal voorbeelden hiervan te verzamelen. Wij menen echter, dat een ruimere toepassing van deze en soortgelijke methoden mogelijk en zinvol is. Een meer systematische aanpak van het bedrijfsvergelijkend onderzoek moge derhalve door ons worden bepleit. Het volgende diene daarbij als een schets van het arbeidsterrein.

Aanschaffingsdienst

Slechts zelden horen wij, dat het initiatief tot een bedrijfsvergelijking uitgaat van de afnemers van de te vergelijken bedrijven. Leveranciers zullen meestal ook weinig bereid blijken hun bedrijfsgegevens aan klanten ter beschikking te stellen. Deze laatsten zouden van die gegevens immers gebruik kunnen maken bij prijsonderhandelingen, in het bijzonder in die gevallen waarin — als gevolg van de aard van het materieel of van de daaraan te verrichten werkzaamheden — de nor-

male wijze van concurrentiestelling te kort schiet. Aan zeer grote afnemers, zoals de overheid, zal men nochtans het verstrekken van de gevraagde informatie dikwijls moeilijk kunnen weigeren.

Wij mogen hier het voorbeeld aanhalen van de wagonbouw ten behoeve van de Duitse Spoorwegen. Ondernemingen, die hierbij waren ingeschakeld, hadden indertijd (ca. 1930) de verplichting de desbetreffende nacalculaties volledig gespecificeerd te overleggen. Ondanks de verscheidenheid in materieel was men hierdoor bij de spoorwegen in staat deugdelijke kostenvergelijkingen op te stellen. Bedrijven, die daarbij regelmatig meer dan 5% boven de gemiddelde kostprijs bleken te werken, werden op den duur van levering uitgesloten.³

De aanschaffingsdiensten van de krijgsmacht, die veelvuldig specifiek materieel doen vervaardigen en bovendien herstelwerkzaamheden uitbesteden waarbij dikwijls op nacalculatiebasis moet worden afgerekend, kunnen overeenkomstige vergelijkingsmethoden toepassen.

Zulks is in feite ook geschied bij de uitbesteding van reparaties aan voertuigen door de Koninklijke Landmacht. Het vergelijken van de desbetreffende factuurbedragen heeft men daarbij echter belangrijk kunnen vereenvoudigen door het fixeren van een aantal bepalende factoren. In de eerste plaats heeft men voorgeschreven, dat verbruikte reservedelen in rekening dienen te worden gebracht tegen catalogusprijs (verminderd met een, voor alle bedrijven gelijk, percentage korting). Kostenverschillen tussen de bedrijven komen aldus slechts tot uitdrukking in het toegepaste uurtarief, alsmede in het aantal uren dat per herstelling wordt gedeclareerd. Ook dit laatste heeft men vervolgens als variabele factor geëlimineerd door het vaststellen van standaardtijden. Zulks geschiedde aanvankelijk op basis van een vergelijking van de werkelijk verschreven tijden. Later werd mede gebruik gemaakt van arbeidsstudies. Aldus is ten slotte de gehele kostenvergelijking teruggebracht tot een vergelijking van slechts één bedrijfsgegeven, het uurtarief. Daarmee is bovendien een kostenvergelijking vóóraf

¹ G. Schott — *Die Praxis des Betriebsvergleichs*. Düsseldorf (1956)11.

² F. L. van Muiswinkel — *Bedrijfsvergelijkende statistieken*; in: *Economische opstellen*. Haarlem (1944)376.

³ B. W. Berenschot — *Vergelijkend bedrijfsonderzoek, gezien van het standpunt van den bedrijfseconomisch ingenieur*. NIVE-publ. nr 227(1943)10.

— d.w.z. een werkelijke concurrentiestelling — realiseerbaar geworden.⁴

Logistieke eenheden

Niet slechts de bedrijfsgegevens van civiele ondernemingen, ook die van de logistieke eenheden van de krijgsmacht zelf zijn voor vergelijking vatbaar. Het doel van deze vergelijking kan echter niet zijn de klanten in staat te stellen een zo goedkoop mogelijke leverancier uit te zoeken. Steunende eenheden worden immers eenvoudig aangewezen. Er bestaat tussen hen géén concurrentie. Zij onderscheiden zich hierdoor wezenlijk van civiele ondernemingen.⁵ Juist dit ontbreken van concurrentie evenwel betekent, dat het de commandanten van de betrokken eenheden ontbreekt aan een uiterst belangrijke maatstaf voor het beoordelen van de efficiency, waarmee door hen wordt gewerkt.

De bedrijfsvergelijking vormt in dit geval een uitstekend substituut. Wij mogen hierbij erop wijzen, dat door het civiele bedrijfsleven vooral onder omstandigheden van beperkte concurrentie naar het middel van de bedrijfsvergelijking wordt gegrepen⁶ en dat in de literatuur met name voor overheidsdiensten, die immers in het geheel geen concurrentie kennen, de bedrijfsvergelijking als een onmisbaar instrument voor een doelmatig beleid wordt aangemerkt.⁷

Welke bedrijfsgegevens van de logistieke eenheden komen nu voor vergelijking in aanmerking? In de eerste plaats gegevens betreffende de gemaakte kosten. Men denke aan de kosten per verstrekking bij bevoorradings-eenheden of aan de kosten per man-uur bij hersteleenheden. Voorwaarde daartoe is uiteraard dat alle kosten (dus ook die van afschrijving op gebouwen en outillage e.d.) per eenheid afzonderlijk bekend zijn, hetgeen dus het bestaan van een financiële administratie bij de betrokken eenheden vooronderstelt.⁸ Bovendien zal men de nodige voorzieningen moeten treffen, opdat inderdaad *vergelijkbare*

zaken worden vergeleken. Men moet dus afspreken, dat bv. de kosten van het werkplaatsmagazijn bij *alle* hersteleenheden *hetzij* via het uurtarief *hetzij* via een toeslag op de reservedelenprijzen worden verrekend. Bij de kostenvergelijking gaat het immers niet om het vinden van verschillen in calculatiemethode (die wij tevoren kunnen uitsluiten), maar om het ontdekken van reële kostenverschillen, zulks als uitgangspunt voor het realiseren van mogelijke besparingen.

Om dezelfde reden verdient het aanbeveling de kosten per man-uur te vergelijken op basis van *standaardtijd*. De kosten per *werkelijk* besteed man-uur kunnen immers bij een bepaalde eenheid wel laag zijn, maar wanneer men daar in een uur slechts de helft presteert van hetgeen bij een andere eenheid gebruikelijk is, voert vergelijking van de kosten per werkelijk besteed uur bepaald tot verkeerde conclusies omtrent de bereikte mate van efficiency. Wij mogen hierbij aantekenen, dat de normtijden, die bij de logistieke eenheden in de nationale sector worden gehanteerd in het kader van de prestatiebeloning, in het algemeen een bruikbaar uitgangspunt zullen vormen voor de vaststelling van standaardtijden. Men dient daarbij echter wel rekening te houden met het feit, dat bepaald niet alle werkzaamheden zijn genormeerd en dat bovendien de normtijden voor soortgelijke werkzaamheden kunnen verschillen van werkplaats tot werkplaats, afhankelijk van de lay-out, de gebruikte outillage en dergelijke. *Standaardtijden* dienen uiteraard voor elke eenheid gelijk te zijn.

Wat is nu de volgende stap, nadat vergelijkbare uurtarieven zijn vergeleken en verschillen tussen deze zijn geconstateerd? Hij omvat het lokaliseren van de gevonden verschillen per afdeling in het bedrijf. Dit geschiedt door het uurtarief te ontleden in aparte uurtarieven per afdeling (lichte voertuigen, zeilmakerij e.d.) en daarna de overeenkomstige afdelingen van de verschillende eenheden te vergelijken. Heeft men eenmaal vastgesteld bij welke afdeling(en) de verschillen zich in hoofdzaak manifesteren, dan zal men vervolgens de oorzaken daarvan moeten nagaan. Zijn de verschillen terug te voeren tot verschillen in arbeidsproductiviteit, gereedschapsverbruik, machinerendement of wellicht nog tot andere factoren? En met behulp van welke maatregelen heeft men dan bv. bij een bepaalde eenheid die bijzonder goede arbeidsproductiviteit bereikt? Zijn die maatregelen ook bij de andere eenheden toe te passen? Is het wellicht een kwestie van aanschaffing van bepaald gereedschap? Of wordt

⁴ Voor een uitvoeriger beschouwing hieromtrent moge worden verwezen naar: J. D. Landheer — *Arbeidsk. Tijdschr.* (1965)(2)67.

⁵ E. Muller — *Bedrijfseconomische aspecten van de materieel-logistiek*. Rotterdam (1958)30.

⁶ Zo ziet men in de Zweedse zuivelindustrie de bedrijfsvergelijking als „a necessary condition for the maintenance and improvement of efficiency in the present absence of competition” (*Papers to the XII th International Dairy Congress*, Vol. 4, Stockholm (1949)25.

⁷ D. Elsässer — *Probleme des zwischenbetrieblichen Kostenvergleichs und seiner Nutzenanwendung*. Nürnberg (1958)26.

⁸ R. L. Allen — *Army Quart.* (1957)(4)101.

een kortere werkmethode gevolgd, waarbij meer wordt vervangen dan hersteld? Zijn de totale kosten per reparatie daardoor uiteindelijk lager? En wat is het effect op de kwaliteit?

Wij mogen hier erop wijzen, dat de kosten per uur ook worden beïnvloed door het ziekteverzuim (betaling waar geen prestatie tegenover staat) en door de mutaties in het personeelsbestand (elke mutatie gaat gepaard met verliezen wegens aanpassing en inwerken). Het betreft hier twee factoren die sterk afhankelijk zijn van het gevoerde personeelsbeleid. Zeker bij een met burgers bemand bedrijf kunnen hoge verzuim- en verlooppercentages duiden op een ongunstig arbeidsklimaat, d.w.z. op een falen van dat beleid.

Een volgende factor, die voor vergelijking in aanmerking komt, is de doeltreffendheid van de organisatie, zoals deze tot uitdrukking komt in de snelheid waarmee herstellingen c.q. verstrekkingen plaatsvinden. Aldus komen wij tot een vergelijking van „doorlooptijden” (hersteltijden c.q. verstrekkingstijden). Eigen onderzoeken leerden ons, dat deze bij de verschillende eenheden zeer sterk uiteen kunnen lopen.⁹ Het is in zulke gevallen bepaald zinvol de totale doorlooptijd te ontleden in zijn achtereenvolgende fasen — bv. ontvangst aanvraag, administratieve verwerking, behandeling in magazijn, expeditie en dergelijke — en dan elk van deze fasen afzonderlijk in de vergelijking te betrekken. Men zal dan zien, dat bv. de ene eenheid een langere administratietijd, de andere een langere expeditietijd kent. Beide eenheden kunnen in zo'n situatie van elkaar leren en een aanzienlijke beperking van de doorlooptijd bij elk van beide is daarvan veelal het gevolg.

Te denken ware voorts aan een vergelijking van tarieven, doorlooptijden en dergelijke van logistieke eenheden met de overeenkomstige gegevens van civiele bedrijven in de dienstenverlenende sector. Zulks vereist echter de nodige voorzichtigheid. Een logistieke eenheid verschilt immers *functioneel* van een civiel bedrijf. Zo is de eerste ingesteld op het verrichten van oorlogstaken, die men aan het laatste nimmer zal kunnen opdragen.¹⁰ Men drukt dit wel zó uit, dat de één een zeker „beschikbaarheidsnut” heeft, wat de ander mist. Bovendien verricht een logistieke eenheid bepaalde werkzaamheden, zoals in- en uit-inspectie van te herstellen materieel, die ook in geval

van uitbesteding bij civiele firma's door eigen personeel behoren te worden uitgevoerd. Het gevaar, dat men „koeien en paarden” met elkaar gaat vergelijken, is dus wel bijzonder groot en eventuele conclusies omtrent de doelmatigheid van uitbesteding (al dan niet gepaard gaande met voorstellen tot opheffing van bepaalde logistieke eenheden) moeten derhalve steeds met de nodige kritische zin worden beschouwd. Zulks neemt natuurlijk niet weg, dat vergelijking van diverse afdelingen, processen en werkmethoden wel degelijk mogelijk is en stellig ook een belangrijke bijdrage kan leveren tot verbetering van de efficiency, zowel bij de militaire als bij de civiele bedrijven die in de vergelijking worden betrokken.

Gebruikende eenheden

Gebruikende eenheden kennen evenmin als logistieke eenheden enigerlei vorm van onderlinge concurrentie op een markt van afnemers. Ook in dit geval moet dus bedrijfsvergelijking als een middel tot bewaking en verbetering van de efficiency worden aanbevolen. Daarbij moet natuurlijk wel worden gewaakt tegen het klakkeloos kopiëren van in de burgersector gehanteerde methoden. De gebruikende, operationele, eenheden verschillen immers naar hun aard nog sterker van civiele ondernemingen, dan zulks met de militaire werkplaatsen en depots het geval is. Dat desondanks *in beginsel* gelijke methoden kunnen worden toegepast, is het gevolg van de grote overeenstemming die bestaat in de aanpak van de problemen. Zowel de operationele commandant als de logisticus, zowel de militair als de civiele ondernemer zullen, alvorens tot een bepaalde actie of handelwijze te beslissen, eerst hun „beoordeling toestand”, hun „estimate of the situation” maken en daarna uit de zich voordoiende mogelijkheden de beste trachten te kiezen.¹¹ Vergelijking en afweging van mogelijkheden zijn aldus geenszins het monopolie van burgerlijke bedrijfsvoering.

Het is vanzelfsprekend niet aan ons een uiteenzetting te geven van de wijze waarop men verschillende technieken en methoden in de zuiver operationele sfeer kan vergelijken en waarderen. Als econoom dienen wij ons te beperken tot een beschouwing aangaande de eenheid als *gebruiker* van mankracht en materieel, d.w.z. als een centrum waar kosten worden gemaakt.

⁹ Ook in de civiele sector kent men vergelijking van hersteltijden, bv. bij de autobusbedrijven van de Nederlandse Spoorwegen. Zie: E. Jansen — *Inter-firm comparison, an incentive to productivity*. Publ. OEEC, project nr 379. Parijs (1956)183.

¹⁰ J. G. Picard — *l'Armée* (1961)(4).

¹¹ R. C. Gaskill — *Armed Forces Management* (1962) (5)41; P. Massé — *Economie et stratégie*; in: *Operational research in practice*. Pergamon Press (1958)114.

Laten wij derhalve de kostenvergelijking tussen gebruikende eenheden bezien. Duidelijk is, dat men zich hierbij primair zal moeten bepalen tot een vergelijking van de kosten van soortgelijke eenheden. Een vergelijking, zonder meer, van bv. de totale jaarkosten van een afdeling artillerie met die van een bataljon infanterie is een vruchteloos tijdverdrijf. Bovendien zal men bij de vergelijking rekening moeten houden met de gevechtswaarde van de betrokken eenheden; voor de beoordeling daarvan dient een tacticus bij het onderzoek te worden ingeschakeld. Men mag immers bepaald niet concluderen dat een eenheid, die met hogere kosten werkt, op inefficiënte wijze wordt geleid, als die hogere kosten resulteren in een evenredig of wellicht méér dan evenredig hogere gevechtswaarde. Wel verdient het bijzondere aandacht, als bijvoorbeeld aan een eenheid met 25% extra kosten slechts 5% meer gevechtswaarde kan worden toegekend.

Vergelijkt men eenheden die als ongeveer gelijkwaardig mogen worden beschouwd, dan zal men evenwel nog andere problemen zien opdoemen. Zo kunnen de omstandigheden, waarin de verschillende onderdelen verkeren, sterk uiteenlopen. Men denke aan de afstand van legerplaats naar verzorgende eenheid of oefenterrein, die steeds een welkome verklaring vormt voor variaties in de transportkosten. Wij willen hiermee uiteraard niet beweren, dat een verklaring als deze geheel onjuist zou zijn. Zij is echter zelden volledig. Het geconstateerde verschil kan immers — in het gekozen voorbeeld — zowel worden veroorzaakt door een verschil in het aantal afgelegde kilometers als door een verschil in de kosten per kilometer (bv. reparatiekosten). Daarbij mag bovendien niet a priori worden aangenomen dat het verschil in kilometers werkelijk voor 100% is te wijten aan de ongunstige ligging van de legeringsplaats van het onderdeel. Slechts een nauwkeurige analyse zal hieromtrent uitsluitsel kunnen verschaffen.

Wij willen nog even verder ingaan op de hiervoor bedoelde reparatiekosten. Wij hebben hier te maken met een gegeven dat voor vergelijking in aanmerking komt, *ongeacht* het type eenheid, mits het gelijksoortig materieel betreft. In het algemeen betekent dit, dat méér cijfers ter beschikking staan, waardoor de vergelijking aan betekenis wint. Hoe moet deze vergelijking nu worden opgezet om de oorzaken van hogere kosten bij bepaalde eenheden te kunnen traceren? Als volgt: men dient per eenheid een frequentieverdeling te maken naar de soort van de ver-

richte herstellingen en van de verbruikte reserve-delen. Uit de vergelijking komt dan naar voren, bij welke eenheden bepaalde herstellingen relatief veel voorkomen, resp. bij welke eenheden bepaalde soorten reservedelen naar verhouding méér dan elders worden verbruikt. De weg naar de oorzaken is daarmee gewezen.

Een verbruiksanalyse, als hiervoor bedoeld, is uiteraard ook op andere artikelgroepen toe te passen. Men denke aan PSU-goederen, waarbij het totale verbruik per man en de relatieve betekenis van elke artikelsoort de te vergelijken grootheden zijn. Wij mogen wel erop wijzen, dat hierbij niet slechts het verbruik in aantallen maar vooral ook het verbruik in geldswaarde de aandacht verdient. De grootste besparingen kunnen immers in het algemeen worden bereikt op die artikelen, waarvan de geldomzet het hoogst is.

Budgettering en bedrijfsvergelijking

De lezer vraagt zich thans wellicht af, wat eigenlijk de samenhang is tussen de bedrijfsvergelijking, zoals in het voorgaande beschreven, en de budgettering, waarvoor wij eerder in dit blad een lans hebben gebroken.¹² Wij willen hierop het volgende antwoorden. Beide systemen kunnen terzelfdertijd worden toegepast. Zij vervangen elkaar niet, doch het ene vult het andere aan. Het *budget* is een werkplan voor een toekomstige periode, waarin zowel de taak van de eenheid als de voor het verrichten daarvan nodige middelen zijn aangegeven. Door een voortdurende confrontatie van budget en werkelijk gebeuren wordt de commandant van de eenheid in staat gesteld afwijkingen van het plan snel te onderkennen en te lokaliseren, zodat hij tijdig kan ingrijpen, bv. door de oorzaak van gesignaleerde, ten opzichte van het budget te hoge kosten te elimineren. Bij *bedrijfsvergelijking* worden de cijfers van verschillende eenheden over eenzelfde periode — bv. van een jaar — met elkaar vergeleken. Wij mogen erop wijzen, dat bedoelde cijfers zowel de werkelijkheid van de voorgaande periode als, bij toepassing van budgettering, de verwachtingen voor de komende periode kunnen betreffen. Daarbij kan blijken, dat overeenkomstige activiteiten door de eigen eenheid met hogere kosten worden verricht dan door andere. Analyse van het geconstateerde verschil kan vervolgens leiden tot bepaalde maatregelen, die de mogelijkheid inhouden dat de eenheid haar taak voortaan

¹² J. D. Landheer en C. Booster — *Mil. Spect.* 130 (1961)(8)306; J. D. Landheer — *Mil. Spect.* 124(1965) (3)128.

hetzij beter, hetzij met minder kosten zal uitvoeren. Wij tekenen hierbij aan, dat ter zake in vele gevallen geen wetenschappelijk, exact, berekende norm zal kunnen worden vastgesteld — men denke bijvoorbeeld aan een norm voor reparatiekosten per kilometer — doch dat het beste cijfer, dat uit de bedrijfsvergelijking naar voren komt, als zg. „acceptable standard” kan worden gebruikt.¹³ De consequentie van een en ander is uiteraard, dat de bedoelde, gewijzigde, prestatie- resp. kostennorm in het *budget* voor de volgende periode wordt opgenomen, zulks ten einde de *realisatie* van de voorgenomen verbeteringen bij voortduring te kunnen bewaken.

Wij willen verder nog eens herinneren aan het feit, dat een systeem van budgettering de individuele commandanten méér vrijheid laat dan onder het bestaande systeem van gedetailleerde voorschriften mogelijk is.¹⁴ Dit impliceert dat aan het eigen initiatief een belangrijker rol wordt toebedeeld, hetgeen uiteraard bij verschillende eenheden tot ongelijke resultaten zal leiden. De methode van bedrijfsvergelijking stelt de betrokkenen en hun hogere commandanten echter in staat deze uiteenlopende resultaten te waarderen. Daarbij zal waarschijnlijk blijken, dat het ene onderdeel op het ene punt, het andere op een ander punt als beste uit de bus komt. Aldus ontstaat een onderlinge „concurrentie”, waarbij ieder is betrokken en waarbij ieder van ieder kan leren, zulks te algemenen voordele.

Dynamische bedrijfsvergelijking

Tot nu toe hebben wij feitelijk slechts aandacht besteed aan de *statische* bedrijfsvergelijking: de vergelijking van gegevens over één bepaalde periode. Wij willen de lezer niet onthouden, dat ook een *dynamische* vergelijking, een vergelijking van gegevens over een aantal achtereenvolgende perioden, zinvol is.

Bij een dynamische vergelijking wordt in de

¹³ P. M. van Nieuwenhuyzen — *Inter-firm comparison* etc. OEEC (1965)206.

¹⁴ L. L. Williams — *Army Inf. Dig.* (1957)(2).

eerste plaats het bezwaar, verbonden aan uiteenlopende omstandigheden bij de verschillende eenheden, grotendeels ondervangen. Men vergelijkt nu immers niet de kosten van onderdeel A met de kosten van onderdeel B, die door bijzondere omstandigheden lager kunnen zijn. Men vergelijkt nu de *ontwikkeling* van de kosten van A met de *ontwikkeling* van de kosten van B. Ook al blijft A door omstandigheden duurder, het is zeer goed mogelijk dat dit onderdeel, ten opzichte van een bepaalde voorafgaande periode, een *kostenvermindering* met 10% heeft weten te bereiken, terwijl de kosten van B in diezelfde tijd met 20% zijn *gestegen*. Een constatering als deze is tenminste zo belangrijk als de conclusies die op grond van een statische vergelijking mogelijk zijn. Wij willen verder erop wijzen, dat juist een *dynamische* vergelijking tot een complete *wedstrijd* kan uitgroeien, een wedstrijd in het verbeteren van prestaties en het verminderen van kosten.

Slot

Wij zijn ons ervan bewust, dat de lezer met het voorgaande geen volledige handleiding voor bedrijfsvergelijking heeft gekregen. Wij menen echter wel een indruk te hebben gegeven van de aan zo'n vergelijking verbonden problemen en... voordelen. Vatten wij een en ander kort samen, dan mogen wij stellen dat de problemen vooral samenhangen met de voorwaarden, waaraan men moet voldoen om de bedrijfsvergelijking te doen slagen. Primair is hierbij dat de kosten van elke eenheid afzonderlijk, ook op het niveau van de gebruiker, volgens een uniform systeem zichtbaar worden gemaakt. In het bijzonder dient hierbij te worden gezorgd voor een goede vergelijkbaarheid van de te vergelijken cijfers, waartoe uniforme begripsomschrijvingen, uniforme toerekeningsmethoden en deugdelijke vergelijkingsmaatstaven zijn vereist. Wat betreft de voordelen hopen wij duidelijk te hebben gemaakt, dat de stap van incidentele naar systematische toepassing van bedrijfsvergelijking overeenkomt met de stap van incidenteel efficiëntie-onderzoek naar permanent *kostenbesef*.

Opvoeren van de slagkracht door speciale infanterie

door J. J. M. ANTONIETTI, *Majoor van de Generale Staf*

Terecht bestaat in het Westen — zowel bij politici als militairen — een grote vrees voor een kernwapenoorlog. Velen zijn van mening dat, na het gebruik van een eerste kernwapen, het conflict zal uitdijen tot een totale nucleaire uitwisseling met alle desastreuze gevolgen van dien. Nu is de NAVO-verdediging van West-Europa gebaseerd op een minimum aan conventionele strijdkrachten, aangevuld met tactisch nucleair potentieel. Het is duidelijk dat, wil men de risico's van „escalatie” vermijden, de conventionele strijdkrachten dienen te worden versterkt.¹

In navolging van de V.S. heeft ook de Nederlandse regering zich voor haar defensiebeleid gebaseerd op de „Strategy of the flexible response”.² Voor de KL houdt dit in, dat zij niet noodzakelijkerwijs bij het uitbreken van een conflict onmiddellijk kernwapens zal kunnen inzetten, doch zal moeten trachten met conventionele strijdkrachten de vijandelijke agressie te keren.

Waar nu de KL wordt gemoderniseerd en versterkt dienen wij wel te bedenken dat dit nog steeds gebeurt mede op grond van de overweging dat de mobiliteit moest worden opgevoerd om in een „nucleair klimaat” te kunnen optreden. Deze modernisering is echter niet ontworpen om daardoor een gemis aan kernwapensteun te kunnen compenseren. Wanneer wij bedenken dat de NAVO-landen nog steeds niet beschikken over het aantal parate divisies, nodig om *met* kernwapensteun een vijandelijke agressie te keren, wordt de versterking van de conventionele strijdkrachten een probleem van de eerste orde. Naarmate de Oost-Westverhouding meer schijnt te worden genormaliseerd en de kans op een gewapend conflict minder acuut lijkt, brengen de NAVO-landen minder bereidheid op om geld aan hun defensie te spenderen. Of dit al dan niet juist is blijve hier buiten beschouwing, wij constateren slechts het feit. Hiervan uitgaande moet de noodzakelijke versterking van de conventionele land-

strijdkrachten dan ook worden gezocht in de richting van een oplossing die doelmatigheid paart aan relatief geringe kosten.

Hiertoe dient te worden nagegaan welke elementen bepalend zijn voor 's vijands gevechtskracht en hoe deze elementen met bescheiden conventionele middelen toch kunnen worden uitgeschakeld.

De vijandelijke gevechtskracht

's Vijands gevechtskracht kan worden geschaad door:

- het vernietigen van zijn manoeuvre-eenheden;
- het vernietigen van zijn (kernwapen)vuursteunpotentieel;
- het ontwrichten van zijn bevelvoeringsorganen;
- het verbreken van zijn verzorgingssysteem;
- het ondermijnen van zijn moreel.

De aard van het moderne gevecht

Ook al wordt inzet van kernwapens niet onmiddellijk een feit, dan nog zal alleen al de aanwezigheid van deze wapens het tactisch optreden beïnvloeden. Dit heeft tot gevolg dat het gevecht zal worden gevoerd in relatief grote ruimten met beweeglijke pantser- en gemechaniseerde strijdkrachten. Dit gevecht zal zich in eerste aanleg afspelen langs assen en op terreinen die zich lenen tot het snel verplaatsen van en manoeuvreren met deze beweeglijke pantsersrijdkrachten.

De *vijandelijke manoeuvre mogelijkheden* kunnen worden beperkt of tenietgedaan door zijn tankconcentraties en verzamelgebieden aan te vallen, kritieke punten in wegen en spoorwegen te vernielen of af te sluiten, of waterstaatkundige werken te vernielen. Van de *vijandelijke vuursteunmiddelen* zijn de nucleaire raketten het belangrijkste.

Aan „operatieve” kernwapeninzetmiddelen, die ten dele ook een brisant-lading schijnen te kunnen hebben, beschikt de vijand over.³

¹ Voor een uitgebreide behandeling van o.m. deze problematiek zie: J. H. Couzy — Strategische gedachten. *Org. Kon. Ver. Beoef. Krijgswetensch.* (1956/66) (1).

² *Defensienota* 1964, blz. 10.

³ Ontleend aan: *Missiles for the Land and Marine Forces*. *Interavia* (1965)(2):(3).

- diverse types FROG met drachten van 27 tot 50 km;
- diverse types SCUD met drachten van 100 tot 180 km.

Kwetsbaar in het vijandelijk vuursteunsysteem zijn stellingsgebieden, vliegvelden en landingsterreinen.

De *bevelvoering* kan worden ontwricht door uit te schakelen:

- commandoposten en stafkwartieren;
- verbindingscentra;
- landingsterreinen voor lichte vliegtuigen.

De *verzorging* kan worden geschaad door het vernietigen/beschadigen van:

- logistieke inrichtingen, vooral die met een kl. III en V bevoorradende taak;
- aanvoerwegen;
- haven- en vliegveldinstallaties.

Het *vijandelijk moreel* zal nadelig worden beïnvloed door acties als hiervoor omschreven, mede omdat de vijand zich „op eigen terrein” kwetsbaar zal gaan voelen.

Eigen optreden

Vele van de vermelde acties zouden door de *luchtstrijdkrachten* kunnen worden uitgevoerd. Dit is echter niet eenvoudig te realiseren, temeer daar de doelopsporingsmiddelen nog niet in de gewenste aantallen en graad van perfectie aanwezig zijn en het niet lonend is de „dure” Isk zonder nauwkeurige doelgegevens de lucht in te sturen. Bovendien zal een deel van de luchtmacht achter de hand worden gehouden, daar het deel uitmaakt van de nucleaire afschrikkingsmacht. Bovendien heeft de directe steun aan de landstrijdkrachten slechts een lage prioriteit.⁴ Het is dus wel zeer de vraag of men steeds *tijdig* en in *voldoende mate* over de vereiste luchtsteun zal kunnen beschikken. Blijft over de *eigen artillerie*. Op gevaar af het verwijt te krijgen „mathematiek in de tactiek” te willen bedrijven, dienen wij toch enkele cijfers te hanteren om de hier in het geding zijnde ruimtifactoren duidelijker te doen spreken. Gaan wij ervan uit dat bv. de commandoposten en stafkwartieren van de vóórdivisies zich in het algemeen niet dichter dan 15 km achter de spitsen zullen bevinden en dat de vijandelijke raketeenheden zich achter diens spitsen bevinden in een gebied gelegen tussen 1/3 en 2/3 van de maximumdrachten der raketten, dan staan

⁴ Zie hiertoe: *Mil. Spect.* 135(1966)(5)219.

de lanceerinrichtingen dus opgesteld van 15-100 km achter 's vijands voorste lijn eigen troepen. Onze eigen artillerie zal zich veelal achter onze voorste lijn eigen troepen bevinden op een afstand overeenkomend met ongeveer 1/3 van haar werkzame dracht.

Indien men deze redelijke veronderstelling accepteert dan blijkt dat de lichte en middelbare artillerie deze doelen niet kan bevuren. Het 175 mm kanon, met een dracht van 32 km⁵, bestrijkt maximaal een diepte van 22 km in vijandelijk gebied. Dit is niet voldoende om alle vijandelijke kernwapeninzetmiddelen te bereiken die zich buiten bereik van deze stukken kunnen opstellen en dan nog over een aanzienlijke diepte ons gebied kunnen bevuren. Evenmin om de vele commandoposten, verbindingscentra, logistieke inrichtingen enz. te kunnen aangrijpen. Een versterking van de conventionele artillerie leidt dus wel tot een *verdichting* van het vuur doch is *geen* oplossing om de noodzakelijke *verdieping* te verkrijgen. Het moge duidelijk zijn dat nóch van de luchtstrijdkrachten nóch van de artillerie veel mag worden verwacht op het gebied van het verstoren van vijandelijke gevechtskracht buiten het directe gevechtveld.

Blijft nog de mogelijkheid de elementen van 's vijands gevechtskracht met manoeuvre-eenheden te *overvallen*.

Het zal ondoenlijk zijn meer in de diepte gelegen doelen d.m.v. infiltratie te voet te naderen en daarna te overvallen. Ook al is een doel onderkend dan zal het zich hebben verplaatst in de periode die verstrijkt tussen het geven van de opdracht tót en het uitvoeren ván de overval. Dit tijdsverloop kan worden verkort door het doelgebied te naderen met helikopters of de „raiders” per valscherf af te werpen. Vooral dit laatste biedt grotere perspectieven sedert de „vrije-val-techniek” en de daarvoor nodige uitrusting aanzienlijk werden verbeterd.⁶

Wanneer doelen niet nauwkeurig zijn vast te stellen, kunnen bij achterwaartse verplaatsingen eenheden worden achtergelaten, of zij kunnen per helikopter of valscherf in een gebied worden gebracht. Zij moeten dan ageren op grond van ruimgestelde taakopdrachten („mission-type orders”), die hen „vrije jacht” op lonende doelen mogelijk maken.

Daar deze troepen bij nacht, in moeilijk terrein, zelfstandig moeten kunnen optreden en door de

⁵ Zie: *Mil. Rev.* (1962)98.

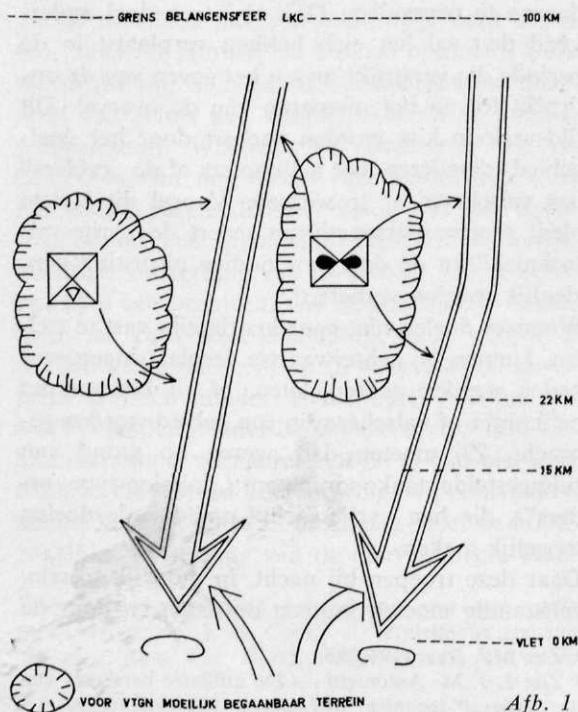
⁶ Zie: J. J. M. Antonietti — De militaire betekenis van de „vrijeval”-techniek. *Mil. Spect.* 131(1962)(5)197.

lucht dan wel te voet naar hun actiegebied moeten verplaatsen dienen hun bewapening en uitrusting sober en licht te zijn. Te voet optredend is hun marssnelheid slechts weinig hoger dan die van de tirailleur. Optredend tegen een gemechaniseerde vijand, dient hun optreden dus zodanig te zijn dat het gemis aan beweeglijkheid van de troepen wordt gecompenseerd. Zij kunnen dit bereiken door:

- heimelijke (steelse) verplaatsingen (infiltratietechniek);
- verrassend optreden (duisternis);
- uiterst snel ageren;
- op te treden vanuit en terug te vallen op terreinen die voor de gemechaniseerde vijand moeilijk of niet begaanbaar zijn (drasland, bossen, geaccidenteerd terrein, oorden).

Daar in het beweeglijke gevecht de hoofdinspanning plaatsvindt langs assen die voor mech/mot-eenheden goed begaanbaar zijn, zullen zich op en langs deze assen de meest geschikte objecten voor overvallen bevinden. Daar de meest lonende doelen zich aanvankelijk van ca. 15 tot ca. 100 km (= 2/3 max.-dracht van de eerdergenoemde Russische raketten) achter de vijandelijke spitsen zullen bevinden, wordt het actiegebied dus bepaald:

- in de diepte: door een strook van 15—100 km achter de vijandelijke spitsen;
- in de breedte: door de minder toegankelijke terreinen langs de assen (zie afb. 1).

Afb. 1

Op deze wijze kan dwars over 's vijands aanvoeren een „interdictiezone” worden geschapen. Bovendien beginnen het afremmen van de vijand en de „slijtageslag” in vijandelijk gebied. Dit is een voordeel t.o.v. de huidige gang van zaken waarbij men daarmee eerst later begint en dan meestal nog eigen terrein moet „inleveren”. Men bedenke wel dat het resultaat van dit soort acties niet altijd onmiddellijk aan het front merkbaar zal zijn. De wat „vertraagde uitwerking” lijkt ons echter alleszins de moeite waard, omdat met fantasie ingezette, stoutmoedig aangevoerde en fel agerende troepen een ravage kunnen aanrichten die aanzienlijk hoger ligt dan men op grond van de relatief geringe getalsterkte en lichte bewapening van de „raiding force” zou verwachten. Bovendien zullen de eigen troepen een veelvoud aan vijand binden omdat deze veel meer troepen voor beveiliging, opsporing en vernietiging van de „raiders” zal moeten inzetten.

Speciale infanterie voor de KL?

Een optreden als boven omschreven in vijandelijk gebied, zelfstandig optredend omringd door vijand stelt aan kader en manschappen hoge eisen aan:

- geestelijke instelling;
- lichamelijke gehardheid;
- technische bekwaamheid.

De KL als geheel, werkend met een dienstplichtige infanterie met een beperkte dienstduur, is zonder meer niet geschikt om aan deze eisen te voldoen en bovenvermelde taken uit te voeren, omdat:

- niet iedereen de vereiste instelling heeft (kwestie van karakter en aanleg);
- niet iedereen tot de vereiste graad van lichamelijke vaardigheid kan worden opgevoerd;
- de tijd ontbreekt om de dienstplichtige — behalve de vaardigheden, die hij behoeft voor het gemechaniseerde-infanteriegevecht — ook nog de speciale kennis en vaardigheden bij te brengen die nodig zijn voor een doelmatig optreden onder de bovenvermelde omstandigheden.

Zou men nochtans pantserinfanterie voor bovenstaande taken willen inzetten, dan is hiervan onvermijdelijk het gevolg dat een aantal pantservoertuigen geen nut afwerpt omdat de inzittenden te voet in het terrein ageren. Teneinde dus een maximaal rendement aan de pantserinfanterie te ontnemen moeten andere troepen worden bestemd voor het te voet optreden in voor voertuigen minder geschikt terrein.

Uit het bovenstaande volgt dat, indien men met kleinere eenheden: bij verrassing, in vijandelijk gebied, tegen vitale vijandelijke objecten wil ageren, over specialisten dient te beschikken.

Zouden wij nog eens over transporthelikopters beschikken, dan zullen toch de hoge exploitatiekosten het vrijwel ondoenlijk maken alle infanterie hiermee grondig te oefenen. Tevens blijft dan ook nog het feit dat geen optimaal rendement wordt verkregen uit de pantservoertuigen omdat de bemanning door de lucht in het gevecht wordt gebracht. Uit dien hoofde zou het dus ook gewenst zijn over speciale, lichte infanterie te beschikken.

De NAVO-partners

De vraag rijst thans of het voorafgaande betoog wordt gesteund door soortgelijke inzichten bij onze bondgenoten. Gezien de aard van deze materie is het moeilijk om deze op grond van open bronnen te beantwoorden.

België beschikt over zijn „Régiment Para-Commando”. Oorspronkelijk bedoeld als strategisch-mobiele reserve om in Kongo te kunnen optreden, geeft het te denken dat deze eenheid niet is opgeheven of ingekrompen toen de Belgische bemoeienissen met Kongo vervielen. West-Duitsland heeft een „Luftlande-Division” en Frankrijk heeft diverse parachutisteneenheden.

Deze landen hebben dus de mogelijkheid om op de door ons beschreven wijze in de diepte van 's vijands gebied te ageren; temeer nog die landen die in de naaste toekomst over grote aantallen transporthelikopters zullen beschikken. Het grote V.S. luchtlandings- en „Airmobile”-potentieel mag wel genoegzaam bekend worden geacht. Bedriegen de tekenen niet dan wordt ook achter

het „IJzeren Gordijn” grote aandacht besteed aan de vorming van „raiders” die tegen de NAVO-verbindinglijnen moeten opereren.

Nucleair conflict

Zou onverhoopt een beperkt conflict toch ont-aarden in een kernwapenoorlog dan kan een aantal van de door ons aangegeven „lonende doelen” toch niet altijd en te juister tijd met kernwapens worden aangegrepen. De doelen zullen zich immers veelvuldig verplaatsen en kunnen door de (voorshands naar aard en aantal nog onvoldoende) doelopsporingsmiddelen niet bij voortdoring onder „surveillance” worden gehouden. Onder deze omstandigheden moet de aanwezigheid van een eigen „raiding force”, met „vrije jacht” in vijandelijk gebied, van grote waarde worden geacht.

Conclusie

Het bovenstaande betoog is geenszins volledig. Teveel geclassificeerde gegevens maken een uittputtende openbare behandeling niet mogelijk. Naar wij hopen hebben wij echter aangetoond dat een versterking van onze conventionele slagkracht nodig en technisch mogelijk is. Of deze versterking in het licht van andere verlangens en beschikbare middelen mogelijk is, zal door de defensieleiding dienen te worden gezien.

Andere NAVO-landen hebben de mogelijkheden om in vijandelijk gebied op te treden. Voor een harmonische NAVO-bijdrage achten wij bij de KL een speciale infanterie onontbeerlijk omdat alleen hiermee het gemis aan nucleaire vuursteun en onvoldoende conventionele vuursteun het beste kan worden gecompenseerd, zonder tot exorbitante uitgaven te leiden.

Treinenbataljons

door J. J. HOOGEBOOM, *Luitenant-Kolonel der Aan- en Afvoer Troepen,*
Commandant II Brigade Treinen Bataljon

en P. C. A. M. DE KORT, *Luitenant-Kolonel der Infanterie,*
Commandant II Brigade Treinen Bataljon

Nu de treinenbataljons van divisie en brigade ongeveer een half jaar bestaan en verschillende specifieke begintijdmoeilijkheden voorbij zijn, is het mogelijk aan de hand van thans reeds in de praktijk opgedane ervaringen enkele voorlopige conclusies met betrekking tot de werkwijze van deze bataljons te trekken.

Toen eenmaal was aanvaard, dat de brigades van een gemoderniseerde infanteriedivisie onderling op eenvoudige wijze uitwisselbaar dienden te zijn, ontstond de noodzaak de logistieke steun, die op divisieniveau was gegroepeerd, te verplaatsen naar brigadeniveau, hetgeen decentralisatie betekent. Deze decentralisatie hield o.a. in dat divisie logistieke eenheden, zoals het technische-dienstbataljon, het transportbataljon, het geneeskundige-dienstbataljon, de intendentiecompagnie, partieel in de brigadeorganisatie moesten worden opgenomen. Het is duidelijk dat op divisieniveau ten behoeve van de divisietroepen soortgelijke regelingen dienden te worden getroffen.¹

Een verdere uitbreiding van het toch reeds grote aantal onderdelen dat organiek bij een brigade behoort, is vooral met betrekking tot de bevelvoering ongewenst. (Mutatis mutandis geldt zulks ook voor het divisieniveau). Juist daarom dienden de logistieke onderdelen, die op brigade- en divisieniveau moesten worden ingepast, in bataljons — de brigade- en divisie-treinenbataljons — te worden ondergebracht. (De naam verzorgingsbataljon zou méérzeggend zijn en minder ouderwets klinken).

Bovendien levert deze constructie voor de brigadecommandant (divisiecommandant) het voordeel op van een hoeveelheid op brigadeniveau (divisieniveau) niet thuishorend administratief werk verschoond te blijven.

Het gaat nu om de wijze waarop deze onderbrenging in een bataljon of, zo men wil deze samenvoeging van compagnieën, plaatsvindt. De huidige wijze van samenvoeging houdt o.m. in

¹ Zie hiervoor: F. L. baron van Hoogendorp — *Mil. Spect.* 135(1966)(7)350.

dat de bataljonscommandant volledige interne en geen enkele externe logistieke verantwoordelijkheid heeft. Het is dit punt dat de commandovoering van een treinenbataljon in de praktijk uiterst moeilijk maakt. Zeer terecht spreekt Majoor Van Hoogendorp in zijn artikel¹ van: „het tweeslachtig karakter in de bevelsstructuur” en van: „een voortdurende bron van wrijvingspunten”.

De taakomschrijving van het staf en staf detachement zoals opgenomen in de desbetreffende OTAS luidt letterlijk:

1. Coördinatie en uitvoering van alle zaken, de tactische bevelvoering der eigen eenheden betreffende, zoals verplaatsingen, beveiliging, camouflage, discipline, instelling van een verkeersregeling in het verzorgingsgebied.
2. Coördinatie van de opleidingen, oefeningen en inspectie der onderhebbende eenheden, voor zover deze geen betrekking hebben op de externe verzorgingstaak der eenheden.

Uit deze taakomschrijving blijkt overduidelijk de reeds genoemde tweeslachtigheid; de bataljonscommandant en zijn staf mogen zich op logistiek gebied uitsluitend inlaten met interne logistieke zaken en dienen zich verre te houden van alle externe logistieke aangelegenheden.

Het is op de scheidingslijn tussen interne en externe logistiek dat controversen kunnen ontstaan, die zodanig groot kunnen zijn dat de bataljonscommandant zijn taak zeer moeilijk zal kunnen uitvoeren.

De afbaking van beide soorten van logistieke verantwoordelijkheid lijkt theoretisch eenvoudig, in de praktijk is zij dat bepaald niet. Het zou eenvoudig kunnen zijn (en dan nog uitsluitend in vredetijd) indien geen enkel onderdeel van een treinenbataljon een logistieke vredestaak zou hebben. De verzorgingswerkzaamheden van bijvoorbeeld een herstelcompagnie zijn echter ook in vredetijd van zodanige omvang, dat vrijwel de gehele werkweek hierdoor in beslag wordt

genomen. Indien nu door de bataljonscommandant opdracht wordt gegeven een aantal uren per week andere werkzaamheden te verrichten, gaat zulks altijd ten koste van de voor verzorgingswerkzaamheden vereiste tijd.

Het kan niet uitblijven dat hierdoor de externe logistieke aangelegenheden worden beïnvloed. Elke opdracht die door een commandant van een treinenbataljon wordt gegeven heeft deze nevenwerking.

Om nu te kunnen bepalen wat hij wel en niet kan doen, zal de commandant tenminste inzicht moeten hebben in de externe logistieke zaken, hetzij door eigen waarneming, indien hij voldoende deskundig is op dit terrein, hetzij voorgelicht door een deskundige uit zijn bataljonsstaf. Zolang de huidige constructie blijft bestaan, is het hierom alleen reeds noodzakelijk dat in de bataljonsstaf functionarissen aanwezig zijn, die logistiek zijn geschoold. Nadrukkelijk wordt hierbij gesteld dat het niet de bedoeling is om hierdoor invloed op externe logistieke aangelegenheden te kunnen uitoefenen maar juist om ervoor te zorgen dat er geen opdrachten worden verstrekt, die genoemde invloed in te grote mate zouden hebben. De invloed van zo'n niet logistieke opdracht stopt nu eenmaal niet bij de theoretisch vastgestelde grens. Daarom zijn zowel de bereidwilligheid tot samenwerking tussen S4 of G4, de speciale stafofficieren van het naasthogere niveau, de compagniescommandant en de commandant van een treinenbataljon, als het zich verre houden van het innemen van een formeel standpunt door een van deze functionarissen, een *conditio sine qua non*, zoals ook zeer terecht in het meergenoemde artikel van Majoor Van Hoogendorp wordt gesteld.

Ook het al of niet inlichten van de BC omtrent zaken die in zijn bataljon plaatsvinden is thans volkomen afhankelijk van het al of niet goed zijn van de sfeer tussen bovengenoemde functionarissen. Al heeft de BC geen externe logistieke verantwoordelijkheid, het blijft voor hem belangrijk om te weten wat er met de compagnieën van zijn bataljon gebeurt.

Het ligt voor de hand dat hierdoor alleen reeds ernstige bezwaren tegen de huidige opzet bestaan. Als alternatief kunnen slechts in aanmerking komen dié constructies, waarbij bovengenoemde bezwaren niet voorkomen en waarbij vooral de tweeslachtigheid in de taakstelling wordt vermeden. Met andere woorden: het gaat om het logistieke bataljon of het zuiver administratief commando.

De omstandigheid dat de bataljonsstaf in zijn huidige samenstelling onvoldoende is om de in de punten 1 en 2 omschreven taak te kunnen uitvoeren, moet als extra bezwaar hieraan nog worden toegevoegd.

Het heeft geen zin thans de voor- en nadelen van het logistieke bataljon te bespreken omdat vooralsnog dient te worden uitgegaan van de premisse dat de beoogde decentralisering op logistiek gebied geen personele en materiële uitbreiding mag veroorzaken.

Ook zonder deze voor- en nadelen te bespreken en tegen elkaar af te wegen, kan in verband met de eerder genoemde bezwaren worden gesteld, dat een logistiek bataljon te verkiezen zou zijn boven een treinenbataljon in zijn huidige vorm. Het administratief commando houdt een bundeling met een beperkter doel in. De taakstelling dient zich dan ook niet verder uit te strekken dan het gestelde in het eerder genoemde punt 1. Dit impliceert o.m. dat de verantwoordelijkheid voor opleidingen en inzetbaarheid bij de desbetreffende CC komt te liggen. Aangezien deze laatste de inzet van zijn onderdeel mede bepaalt, en de gevolgen van deze inzet direct bemerkt en overziet, kan hij beter de verantwoordelijkheid voor het juiste evenwicht tussen inzet en inzetbaarheid aanvaarden, dan in de huidige constructie een bataljonscommandant, die de mate en wijze van inzet niet bepaalt. Het is ook niet reëel een functionaris verantwoordelijk te stellen voor de inzetbaarheid van een onderdeel, wanneer zelfs het uitoefenen van invloed op de inzet buiten zijn competentie valt.

De huidige summiere bezetting van de staf van een treinenbataljon kan, qua capaciteit, zonder bezwaar de verantwoordelijkheid voor de taken, genoemd in punt 1 aanvaarden.

De conclusie moet dan ook zijn, dat zowel een administratief commando als een logistiek bataljon zijn te verkiezen boven de huidige constructie van een treinenbataljon, waarbij onder meer de situatie op het gebied van personeel en materieel de keus doet vallen op het administratief commando.

De bataljonsstaf is in zijn huidige samenstelling geschikt om deze taak naar behoren te kunnen uitvoeren; voorts wordt bij deze constructie volledig voldaan aan de eis, dat brigade- en divisiecommandanten niet worden belast met administratieve zaken, die op hun niveau niet thuis horen.

De pantserinfanteriecompagnie (AMX)

Enkele conclusies uit velddienstervaringen

door R. J. A. Th. VAN HEERDE, Kapitein der Infanterie

Tijdens het beoefenen van de diverse vormen van gevecht, zijn verschillende problemen naar voren gekomen. Met betrekking tot de *aanval* zouden kunnen worden genoemd:

— de plaats van de plaatsvervangend compagniescommandant tijdens de aanval en de inzet van de compagniesreserve;

— de mogelijke inzet van de onderhoudsgroep;

— de vereiste bevelstechniek op pelotonsniveau, teneinde op een zo efficiënt mogelijke wijze van het bereden op het uitgestegen gevecht te kunnen overgaan.

Met betrekking tot de compagnie, optredend als *voorste echelon*, zouden als belangrijke problemen kunnen worden genoemd de formatie van de spits en de plaats van de plaatsvervangend compagniescommandant, alsmede de plaats van de compagniescommandant in de formatie van het voorste echelon.

In dit artikel zal ernaar worden gestreefd voor de gesignaleerde problemen een oplossing te vinden. Bovendien zal worden getracht om, onder andere uitgaande van de gestelde problemen, te komen tot een gevechtstechniek op pelotons- en compagniesniveau.

De aanval

De plaats van de plaatsvervangend compagniescommandant

In het algemeen gesproken is het mogelijk om deze te laten rijden in de omgeving van de compagniesreserve, bij de onderhoudsgroep en administratie- en bevoorradingsgroep of in de directe omgeving van het commandovoertuig van de compagniescommandant.

De laatste mogelijkheid is te prefereren. De plaatsvervangend commandant, rijdend in de directe omgeving van zijn compagniescommandant, is door eigen waarneming immers volledig met het gevecht op de hoogte. Om deze reden kan hij onmiddellijk het gevecht van de compagniescommandant overnemen, indien deze mocht sneuvelen.

Dit is bij de als eerste en tweede genoemde mogelijkheid eerst na zeer veel vertraging moge-

lijk, waardoor het welslagen van de actie als zodanig in gevaar wordt gebracht.

Het was ook vóór de mechanisatie reeds een goede gewoonte om de commandant van de compagniesreserve in de directe omgeving van de compagniescommandant te laten verplaatsen. Niet alleen omdat het bevel voor de inzet van de reserve dan mondeling kan worden gegeven, (dit zal bij een gemechaniseerde compagnie over de radio gaan), maar speciaal omdat de commandant van de reserve hierdoor de mogelijkheid had het gevecht mee te kunnen „lezen”. Hij was dus vóór zijn inzet reeds op de hoogte van de toestand vijand, de toestand eigen troepen en het terrein, waardoor een snellere inzet werd bewerkstelligd. Deze stelregel blijft ook nu onverminderd van kracht.

Het ligt voor de hand dat, bij de derde mogelijkheid, de plv. compagniescommandant dus als commandant van de reserve zal optreden. De belangrijkheid van de inzet van de compagniesreserve voor het verdere verloop van de actie moge deze keuze overigens voldoende rechtvaardigen. Bij de eerste of tweede mogelijkheid moet de reserve óf door een pelotons- óf door de compagniescommandant zelf worden gecommandeerd. Neemt de compagniescommandant zelf het bevel over de reserve, dan is hij niet meer in staat om het totaal van de actie met vooruitziende blik te blijven coördineren. Dit vooruitzien is door de grotere snelheid, meer nog dan vroeger het geval was, noodzakelijk. Bovendien is dit van belang omdat zijn aanvalsplan en formatie door de inzet van de reserve mogelijkwijs ingrijpend worden gewijzigd. Verder is de compagniescommandant bij de derde mogelijkheid altijd toch nog in staat zijn compagnie te kunnen blijven commanderen indien zijn voertuig of radio mocht uitvallen. Hij kan in dat geval gebruik maken van het voertuig van zijn plaatsvervangend commandant. Het is duidelijk dat hij deze mogelijkheid mist, indien de plaatsvervangend commandant zich niet in zijn directe omgeving bevindt.

Als nadelen van de voorgestelde oplossing zouden kunnen worden aangevoerd dat de plaatsvervangend compagniescommandant niet of on-

voldoende kan toezien op de bevoorrading van de compagnie, de gewondenafvoer en de eventueel uit te voeren herstellingen aan achtergebleven voertuigen. Om hieraan tegemoet te kunnen komen, zouden de betrokken werkzaamheden kunnen worden gedelegeerd aan de compagnies-sergeant-majoor. Wellicht zou men hiermee bij de smi-opleiding rekening moeten houden.

De voor- en nadelen van verschillende mogelijkheden tegen elkaar afwegende, moet de voorkeur worden gegeven aan de derde mogelijkheid: de plaatsvervangend compagniescommandant rijdt in de omgeving van de compagniescommandant.

Als tot deze oplossing wordt besloten, is het van belang dat de taken en verantwoordelijkheden van de compagniescommandant en de plaatsvervangend compagniescommandant, in de verschillende situaties, goed worden vastgelegd.

De plaatsvervangend compagniescommandant is, zolang hij geen opdracht heeft ontvangen als commandant van de reserve, verantwoordelijk voor het tijdig geven van opdrachten aan de onderhoudsgroep en de administratie- en bevoorradingsgroep. De compagniescommandant is dan verantwoordelijk voor het tijdig aanvragen van artillerie- en mortiervuur, alsmede voor het leiding geven aan zijn voorpelotons en het tijdig doen verplaatsen van de compagniesreserve.

Indien de compagniesreserve wordt ingezet, neemt de compagniescommandant de taken van de plaatsvervangend compagniescommandant op zich tot het moment dat de reserve zijn opdracht heeft uitgevoerd en de plaatsvervangend commandant zich weer met zijn voertuig bij de compagniescommandant heeft teruggemeld. De reserve wordt verplaatst in opdracht van de compagniescommandant door de in het compagniesbevel aangegeven pelotonscommandant, die uiteraard deel moet uitmaken van die reserve.

Mogelijke inzet van de compagniesonderhoudsgroep

Daar de compagniescommandant het gevecht uit zijn commandovoertuig zal leiden, ligt het voor de hand dat hij niet over zijn vrachtauto $\frac{1}{4}$ ton behoeft te beschikken. Om deze reden is het mogelijk dit voertuig, tijdens de aanval, ter beschikking van de compagnies-sergeant-majoor te stellen. Het verdient aanbeveling de compagnies-sergeant-majoor met het commando te belasten over de voertuigen van de compagnies-onderhouds- en administratie- en bevoorradingsgroep voor zover dit voertuig zich niet bij het bataljon

bevindt. Deze voertuigen rijden in beginsel in elkaars omgeving en worden verplaatst onder verantwoordelijkheid van de compagnies-sergeant-majoor, die voor de verplaatsingen via de radio van de onderhoudsgroep, opdracht krijgt van de plaatsvervangend compagniescommandant. Om deze reden is het een goede oplossing gebleken de compagnies-sergeant-majoor te laten rijden in de 1-ton vrachtauto van de onderhoudsgroep en de commandant van de onderhoudsgroep met bv. twee monteurs in de vrachtauto $\frac{1}{4}$ -ton van de compagniescommandant.

Verder is het mogelijk om de compagnies-sergeant-majoor in voorkomend geval te belasten met de verplaatsing van het eventueel onder bevel gestelde pantserrupsbergingsvoertuig en/of het pantserrupsvoertuig-gewondentransport.

Indien een pelotonsvoertuig door een defect mocht uitvallen, dient de pelotonscommandant dit onverwijld te melden aan de plaatsvervangend compagniescommandant, onder vermelding van de juiste lokatie. De plaatsvervangend commandant geeft hierop, afhankelijk van de tactische situatie, opdracht aan de compagnies-sergeant-majoor om zich met al zijn voertuigen naar het opgegeven punt te begeven.

Ter plaatse aangekomen, stelt de commandant onderhoudsgroep vast of de reparatie al dan niet door hem zelf kan worden verricht. Zo niet, dan neemt de onderhoudsgroep contact op met het bataljon en geeft het voertuig, afhankelijk van de ontvangen opdracht, al dan niet aan het bergingsvoertuig over. Kan de reparatie wel door de compagniesonderhoudsgroep zelf worden verricht, dan maken de monteurs hiermee direct een begin. Mocht onverhoopt op datzelfde moment nóg een voertuig uitvallen, dan kan de compagnies-sergeant-majoor de commandant onderhoudsgroep opdracht geven, om zich met de vrachtauto $\frac{1}{4}$ -ton naar de lokatie van dit voertuig te begeven. Deze laatste neemt dan twee van de monteurs met hun monteurskisten mee. Ter plaatse aangekomen stelt hij weer vast of hij zelf de reparatie al dan niet kan uitvoeren. Zo niet, dan keert hij onmiddellijk naar de lokatie van het als eerste uitgevallen voertuig terug en meldt dit aan de compagnies-sergeant-majoor, die dan weer contact opneemt met het bataljon en de plaatsvervangend compagniescommandant. Indien hij de reparatie aan het tweede voertuig wél zelf ter hand kan nemen, beginnen zijn twee monteurs onmiddellijk met hun werkzaamheden. De commandant onderhoudsgroep zorgt indien nodig, gebruikmakend van de $\frac{1}{4}$ -tons vracht-

auto, voor het aanvoeren van reservedelen naar het als tweede uitgevallen voertuig.

Mocht inmiddels het eerste voertuig weer zijn gerepareerd en is een bergingsvoertuig onder bevel gesteld, dan brengt de compagnies-sergeant-majoor, zelf gebruikmakend van dit bergingsvoertuig, het gerepareerde voertuig onverwijld naar voren. Voordat hij vertrekt laat hij de overige voertuigen onder leiding van de sergeant bevoorrading verplaatsen naar de lokatie van het als tweede uitgevallen voertuig (of hij brengt ze zelf weg). De compagnies-sergeant-majoor wordt, gebruikmakend van de radio van het bergingsvoertuig, door de plaatsvervangend compagniescommandant (in beweeglijke situaties althans) naar het betrokken peloton „toegepraat”. De commandant onderhoudsgroep is persoonlijk belast met het naar voren brengen van het tweede, inmiddels gerepareerde, voertuig. Hij mag dit eerst doen nadat de onder leiding van de sergeant bevoorrading staande voertuigen bij hem zijn gearriveerd.

Het zonder leiding naar voren sturen van voertuigen, waarvan de commandant niet in het bezit is van een kaart en die uit de verbinding zijn gelopen, is zeer riskant.

De commandant onderhoudsgroep wordt, gebruik makend van de radio van de vrachtauto 1-ton, evenals dit bij de compagnies-sergeant-majoor het geval was, door de plaatsvervangend compagniescommandant naar het betrokken peloton „toegepraat”. De compagnies-sergeant-majoor en de commandant onderhoudsgroep ontmoeten elkaar, nadat zij de voertuigen hebben afgeleverd, op een door de plaatsvervangend compagniescommandant aan te geven lokatie.

Indien er slechts één voertuig uitvalt wordt dit, na te zijn gerepareerd, door de compagnies-sergeant-majoor naar voren gebracht onder medeneming van al zijn voertuigen. Hij maakt dan weer gebruik van de radio van de vrachtauto 1-ton. Als de compagnie niet over een bergingsvoertuig kan beschikken en twee voertuigen min of meer gelijktijdig zijn uitgevallen, dienen die voertuigen op elkaar te wachten. Zodra zij beide zijn gerepareerd, worden zij door de compagnies-sergeant-majoor naar hun respectieve pelotons gebracht. Deze neemt, tijdens het verplaatsen van deze voertuigen, weer alle overige voertuigen mee. Hij onderhoudt verbinding met de plaatsvervangend compagniescommandant via de radio van de vrachtauto 1-ton.

In geval de reparatie(s) vrij veel tijd gaan vergen, dient de compagnies-sergeant-majoor over te

stappen in het pantserrupsvoertuig-gewonden-transport. Hij moet zich dan, met dit voertuig en met de vrachtauto ¼-ton, sprongsgewijze achter de aanvallende compagnie verplaatsen. Een en ander om te voorkomen dat eventueel gemaakte gewonden te lang op verzorging en afvoer zouden moeten wachten. De commandant onderhoudsgroep verplaatst dan de gerepareerde voertuigen naar de respectieve pelotons. De plaatsvervangend compagniescommandant brengt de commandant onderhoudsgroep en de compagnies-sergeant-majoor weer samen op een door hem, via de radio, aan te geven lokatie. Dit bericht bereikt de csm via de radio van het pantserrupsvoertuig-gewonden-transport.

Het uitgestegen gevecht op pelotonsniveau

Onder andere afhankelijk van de plaats waar tot het uitgestegen gevecht moet worden overgegaan en de toestand vijand, zijn er twee bevelstechnieken op pelotonsniveau te onderscheiden.

De pelotonscommandant kan het bevel, voorafgaande aan het uitstijgen, voor de gehele actie, door de radio aan zijn ondercommandanten uitgeven.

Verder kan hij ook volstaan met door de radio een kort partieel bevel te geven, dat alleen en uitsluitend is gericht op het uitstijgen zelf. Dit bevel moet noodzakelijkerwijze worden gevolgd door een mondeling bevel aan de uitgestegen ondercommandanten, hetgeen dan is gericht op de uitgestegen actie zelf.

De als eerste aangegeven bevelstechniek zal worden gebezigd indien het peloton zeer onverwachts stuit op een sterke vijandelijke pantserbesteding in de directe omgeving van, of in het doel.

De tweede bevelstechniek zal worden toegepast als de aanval wordt gestopt op grotere afstand van het doel door vijandelijke pantserbestedingswapens met grote dracht. De bevelen, die moeten worden gegeven in het geval er in de directe omgeving van of in het doel moet worden uitgestegen, kunnen niet anders dan zeer summier zijn. De pelotonscommandant zal in deze situatie meestal tot een frontale actie moeten overgaan en zijn bevel zal dan kunnen luiden:

WIE: 62

WAT: (rijdend) uitstijgen, frontale aanval

UITVOERING: (nu) uit.

Het is bij het uitstijgen op grotere afstand van het doel noodzakelijk om mede in verband met de snelheid van optreden enkele vaste afspraken

te hebben gemaakt met de ondercommandanten. Deze afspraken of vaste orders zouden kunnen zijn:

— het mondelinge bevel aan de ondercommandanten wordt uitgegeven volgen hetzelfde schema dat voor de bereden actie wordt gebezigd;

— de groepen dienen na het uitstijgen direct op linie te komen voor het voertuig;

— de pelotonssergeant en groepscommandanten verzamelen indien de groepen zijn uitgestegen, bij het voertuig van de pelotonscommandant, tenzij anders bevolen;

— de pelotonscommandant geeft eerst aan de pelotonssergeant het bevel uit; de anderen moeten meeluisteren;

— de pelotonssergeant brengt namens de pelotonscommandant, nadat hij het pelsaanvalsbevel heeft ontvangen, de compagniescommandant met de situatie op de hoogte.

Als er op grotere afstand van het doel moet worden uitgestegen en de noodzaak van het uitstijgen van te voren niet te voorzien was geweest, dient de pelotonscommandant in eerste instantie een snel bevel te geven dat, zoals reeds werd opgemerkt, alleen en uitsluitend is gericht op het uitstijgen zelf.

Daar de pelotonssergeant die in het B-voertuig is gezeten zich het dichtst bij de pelotonscommandant bevindt en de vuursteun in eerste instantie zal moeten worden geregeld, krijgt deze als eerste, desnoods gescheiden van de groepscommandanten, zijn bevel.

Na afloop van dit bevel geeft de pelotonscommandant zijn bevel aan de groepscommandanten, waarna de aanval te voet kan worden ingezet. Het bevel aan de pelotonssergeant zou als volgt kunnen luiden:

WAAR: 1100 uur - 1500 - vijand met pantserbestrijdingswapens

WAT: Ik val links flankerend aan. Geef vuursteun.

HOE: Mijn manoeuvre is als volgt: van (aanwijzen), via (aanwijzen), naar (aanwijzen)

Geef vuursteun vanaf (aanwijzen) en vanaf (aanwijzen)

Stop vuur op (sein, teken, radiobericht)

Trek bij naar (aanwijzen)

WELKE ACTIE: Uitvoering: nu opstelling innemen, meldt actie aan compagniescommandant.

Het bevel van de pelotonscommandant aan de groepscommandanten zou op de volgende wijze kunnen worden gegeven.

WAAR: 1100 uur - 1500 - groep (+) met pantserbestrijdingswapens

WAT: Ik val flankerend aan

WANNEER: omb

HOE: Alle groepen verzamelen in pelotonscolonne achter A-voertuig

Volgorde is groep, gevolgd door groep, gevolgd door groep

Op mijn teken voorwaarts van (aanwijzen), via (aanwijzen) naar (aanwijzen)

Hierna linieformatie groep rechts groep links

Reorganisatie op mijn bevel in algemeen richting

De vtgn trekken bij naar (aanwijzen)

WELKE ACTIE/UITVOERING: Nu groepen opstellen.

De pelotonscommandant dient in zijn bevel bekend te maken naar welk punt de voertuigen zich moeten begeven als het doel is genomen. Dit is speciaal van belang indien het doel een grote diepte heeft en sterk is begroeid. De groepscommandant dient ervoor te zorgen dat de plaatsvervangend groepscommandant zich direct na het nemen van het doel naar dit punt begeeft. Indien het een consolidatie betreft, moet de groepscommandant bovendien nog, voordat de plaatsvervangend groepscommandant naar dit opgegeven punt vertrekt, aangeven waar de vuropstelling en afwachtingsopstelling van het voertuig in het groepsgebied zijn gekozen. Het verdient tevens aanbeveling de plaatsvervangend groepscommandanten te voorzien van per groep verschillend gekleurde seinvlaggen. Met deze vlaggen kan zonder oponthoud aan de chauffeurs van de oprijdende voertuigen bekend worden gemaakt wie zij dienen te volgen. De hiervoor omschreven gang van zaken voorkomt het verkeerd rijden van de oprijdende voertuigen en bevordert de snelheid van optreden. Mocht de afstand van het punt waarna de voertuigen moeten bijtrekken, tot de positie van de groepen na het nemen van het doel, te groot zijn geworden, dan kan de plaatsvervangend groepscommandant, nadat hij het eigen voertuig naar zich toe heeft geseind, vóór op dit voertuig plaatsnemen en zich rijdend naar de groep begeven. Het gebruik van „groeps”-seinvlaggen door de naar achteren gestuurde plaatsvervangend groepscommandanten, kan eveneens worden toegepast voor het naar voren brengen van de tanks. In het bijzonder als deze door inmiddels doorbroken hindernissen of door zwaar begroeid en onoverzichtelijk terrein naar de eigen, zich in het voorterrein bevindende infanteriegroepen moeten worden geleid.

De opmars

De groepering van de spits

Volgens VR 7-267 fig. 5 en 6, rijden de tanks

en de pantserrupsvoertuigen infanterie geïntegreerd in elkaars formaties. Afhankelijk van het terrein rijden óf twee tanks óf twee pantserrupsvoertuigen infanterie in de spits voorop.

Het geïntegreerd spits rijden heeft, bij het beoefenen hiervan, vrij veel moeilijkheden opgeleverd. De volgorde waarin de voertuigen rijden is steeds anders en geeft daardoor veelvuldig aanleiding tot misverstanden. Als gevolg hiervan gaat het wisselen van de volgorde van de voertuigen steeds gepaard met een vrij langdurige berichtenprocedure. De pelotonscommandanten kunnen voorts de eigen pelotonsformatie veelal niet meer overzien, daar de afstand tussen de eigen voertuigen aanzienlijk groter is dan normaal. Hierdoor is het voor deze commandanten moeilijk om de voertuigen weer in een eigen pelotonsformatie bij elkaar te krijgen, temeer daar hiervoor zichtcontact tussen de voertuigen onderling een eerste vereiste is. De partners van het team gaan elkaar vaak ongewild op hetzelfde moment passeren of in de weg rijden als zij, uit de spitsformatie komend, gelijktijdig pelotonsgewijze moeten gaan verplaatsen naar van elkaar verschillende terreindelen. Een en ander is vooral bij smalle wegen, waarbij plaatselijk aan weerszijden brede en of diepe sloten zijn gelegen, een probleem.

Om aan deze bezwaren zoveel mogelijk tegemoet te komen, verdient het aanbeveling om, afhankelijk van het terrein, hetzij het tankpeloton in zijn geheel, hetzij het gehele infanteriepeloton in de spits voorop te laten rijden.

Als bezwaar tegen deze oplossing kan worden aangevoerd dat, als één of meer voertuig(en) van het achterrijdende peloton moet(en) worden ingezet, eerst een afstand van ca. 500 m moet worden overbrugd, alvorens de kop van de spits wordt bereikt.

De voor- en nadelen tegen elkaar afwegende, moet echter de voorkeur worden gegeven aan die formatie van de spits, waarbij de samenstellende pelotons niet geïntegreerd in elkaars formatie rijden.

Bij de behandeling van het volgende wordt van deze situatie uitgegaan.

De plaats van de commandant van de spits

Volgens het VR 7-267, zal de plaatsvervangend compagniescommandant bij voorkeur optreden als commandant van de spits. Hiervan werd bij de beoefening van het spitsrijden uitgegaan. Het is zeer nuttig gebleken om de plaatsvervan-

gend compagniescommandant in zijn pantserrupsvoertuig commando te laten rijden in de directe omgeving van het pelotonscommandantenvoertuig van het voorop rijdende peloton. Hierdoor is de plaatsvervangend compagniescommandant vrijwel onmiddellijk, door eigen waarneming op de hoogte met de toestand vijand. Het verdient ook nu weer aanbeveling om de taken en verantwoordelijkheden van de compagniescommandant en de plaatsvervangend compagniescommandant in de verschillende situaties goed vast te leggen.

De compagniescommandant is verantwoordelijk voor de verplaatsing van de onderhoudsgroep en in voorkomend geval ook de administratie- en bevoorradingsgroep, net zolang totdat hij het gros van het voorste echelon inzet. Wordt het gros van het voorste echelon ingezet, dan gaat deze verantwoordelijkheid weer over op de plaatsvervangend compagniescommandant. De compagniescommandant blijft verantwoordelijk voor het tijdig inzetten van de „reserve” en het tijdig doen afgeven van artillerie- en of mortiervuur.

De verbinding met de twee voorste voertuigen van de spits

Indien er twee tanks voorop rijden, doen deze twee voertuigen hun meldingen aan de pelotonscommandant van het tankpeloton over het compagniesnet.¹ Hierdoor wordt bereikt dat compagniescommandant en de plaatsvervangend compagniescommandant direct op de hoogte zijn van de toestand vijand. Indien het infanteriepeloton voorop rijdt met C- en B-vtg onder leiding van de pelotonssergeant vóór, dan doet deze laatste de meldingen aan zijn pelotonscommandant over het compagniesnet, via zijn RT-68.

De plaats van de compagniescommandant en de waarnemers van het voorste echelon

Volgens het ontwerp-voorschrift bevindt de compagniescommandant zich in zijn pantserrupsvoertuig-commando, vergezeld van de waarnemers in hun eigen pantserrupsvoertuig-commando aan de kop van het gros van het voorste echelon. Het gros van het voorste echelon bevindt zich op ongeveer 1500 m achter de achterste voertuigen van de spits.

Wellicht is het beter als de compagniescommandant zich met de waarnemers direct achter het achterste voertuig van de spits verplaatst en de

¹ Zie: *Mil. Spect.* 135(1966)(8)378.

verplaatsing van het voorste echelon door de radio beveelt aan de pelotonscommandant van het, in het gros van het voorste echelon, voorop rijdende infanteriepeloton.

Deze werkwijze brengt de volgende voordelen mee:

— de compagniescommandant is sneller ter plaatse om te kunnen waarnemen als de spits onder vuur komt;

— de compagniescommandant is eventueel in staat om de aanval van de spits nog tijdig met artillerie- of mortiervuur te doen steunen, wat in de oplossing die het ontwerp-voorschrift aangeeft meestal niet meer mogelijk bleek.

Mogelijke bevelstechniek van de compagniescommandant

Als de compagnie uit de mars tot het aanvallend gevecht moet overgaan, is het zeer goed mogelijk de aanvallende pelotons in de gewenste compagniesaanvalsformatie te krijgen door middel van partiële bevelen, waarbij wordt uitgegaan van de lokatie van het voertuig van de compagniescommandant.

Voorwaarde is echter, dat de commandanten van de aan de manoeuvre deelnemende pelotons het voertuig van de compagniescommandant kunnen waarnemen. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de compagniescommandant in de eerste plaats ervoor te zorgen, dat de betrokken pelotons naar een zodanige lokatie worden gedirigeerd, waar dit wel het geval is. Deze techniek is het meest eenvoudig en verschaft de grootst mogelijke snelheid.

Verder verdient het aanbeveling om, voorafgaande aan de manoeuvreopdrachten, bij de beide waarnemers een vuuraanvraag in te dienen, waardoor dezen de voor het inschieten benodigde tijd krijgen.

Indien de situatie het enigszins toelaat, moet er naar worden gestreefd om het tankpeloton, indien de spits is vastgelopen, uit de spits weg te trekken en met de manoeuvre mee te nemen. Het tankpeloton krijgt dan opdracht om zich, rekening houdend met de mogelijkheid van het terrein en de lokatie vijand, te begeven naar een controlepunt dat op de door de compagniescommandant met de manoeuvre te nemen route ligt.

Mogelijke volgorde werkzaamheden van de compagniescommandant als de spits is vastgelopen

Hij meldt toestand vijand aan de bataljonscommandant.

Hij begeeft zich naar een lokatie van waaruit hij kan waarnemen.

Hij maakt zijn plan.

Hij geeft zijn waarnemers via de radio hun opdracht, bv.:

wie (roepnaam) hier 15

wat inschieten

waar 11 uur - 1500 m - hoogte rand (ingegraven inf + tanks)

wanneer zo spoedig mogelijk

hoe begeef u naar waarnemingspositie bij vuurbasis

— ik val aan over rechts (of codewoord hiervoor)

— vuur stoppen op mijn bevel en/of 2 × rood

— meldt mij zodra klaar voor uitwerkingsvuur

— soort vuur

— bijtrekken naar

Hij geeft opdracht aan het gros van het voorste echelon om zich te verplaatsen naar een op de kaart aangegeven lokatie.

Hij geeft opdracht aan de spits, bv.:

wie: 14 hier 15

wat: geeft vuursteun, ik val aan rechts (aanvankelijk bereiden)

waar: doel bekend

wanneer: nvt

hoe: vanaf huidige lokatie steunen met vuur van 1 en 4;

waar: doel bekend

wanneer: nvt

hoe: vanaf huidige lokatie steunen met vuur van 1 en 4;

vuur verleggen omb c.q. × groen; bijtrekken omb; reorganisatie op noordhelling van doel.

Hij begeeft zich zo spoedig mogelijk naar de aan het gros van het voorste echelon opgegeven lokatie.

Hij meldt voorgenomen actie aan de bataljonscommandant.

Ter plaatse aangekomen, commandeert hij de pelotons voorwaarts en rijdt in de richting van het doel.

Hij geeft dan de plaats van de pelotons in de formatie aan ten opzichte van zijn eigen voertuig (bijvoorbeeld 3 links van mij, 2 rechts van mij).

Hij laat uitwerkingsvuur afgeven.

Hij geeft rijdend aan de pelotons aan, welk deel van het doel zij moeten nemen, waar en in welke richting zij dienen te reorganiseren.

Indien hij de pelotons op een bepaald moment uitgestegen wil laten aanvallen, kan hij dit doen d.m.v. een partieel bevel.

wie: 2 en 3 hier 15

wat: gereed maken voor stilstaand uitstijgen

waar: 12 uur — 1500 m — achter hoogte rand.

wanneer: omb

hoe: uitstijgen ter hoogte van mijn voertuig; reorganisatie 200 m achter doel in o-richting; uitgestegen voorwaarts omb; 2 is onderdeel van richting; 2D en 2D

geef vuursteun vanaf flanken.

Hij laat de steunende vuren stoppen c.q. verleggen. Hij geeft opdracht aan 14 om bij te trekken en stuurt spits direct naar opmarsroute. Hij meldt tenslotte de afloop van de actie aan zijn bataljonscommandant.

Slot

De van mijn hand verschenen artikelen pretenderen niet alle facetten van de door mij behandelde vormen van gevecht op compagnies- en pelotonsniveau voldoende te hebben belicht, noch pretenderen zij meer te zijn dan een poging om aanvullend te werken op de tot op dit moment verschenen voorlopige reglementen. Het is veel-
eer de bedoeling geweest om enkele van de door mij opgedane ervaringen met een pantserinfante-

ricompagnie (AMX) op schrift te stellen, waarop anderen, die een dergelijk commando nog gaan voeren, mogelijkerwijze kunnen voortborduren. Bovendien is het wellicht mogelijk dat andere commandanten van pantserinfanteriecompagnieën hun ervaringen in de vorm van kritiek op mijn artikelen, zullen uitdragen, waardoor zeker een beter inzicht van ons allen in deze materie zal worden verkregen.

Naschrift

De C-SROKI stelt er prijs op, te vermelden dat de in dit artikel vastgelegde opvattingen dienen te worden beschouwd als de *persoonlijke* visie van de schrijver. De inhoud van het artikel mag geenszins worden gezien als de vaststaande en bij de instructie gehanteerde mening van de SROKI.

Nieuwe uitgave

An army for the sixties, door A. Verrier, 288 blz. Uitg. Martin Secker & Warburg, Londen, 1966. Prijs: 42 sh.

Hoewel zijn belangrijkheid stijgt bij elke gelegenheid dat de Britse regering troepen gebruikt om een conflict binnen de perken en buiten inzet van kernwapens te houden is het leger in Engeland een element dat politiek wordt veronachtzaamd. De vele boeken over strategie van de laatste jaren hebben hieraan te weinig aandacht besteed. „An army for the sixties” geeft een nauwkeurige beschrijving van de fouten die op dit gebied worden gemaakt en presenteert het Britse leger in zijn toekomstige rol in de nationale politiek en internationale veiligheid. De auteur beredeneert dat de huidige Britse politiek op valse voorwendsels voortgaat zich op een globepolitiek te baseren; hij gelooft niet in een kernwapenoorlog. In het derde deel van het boek doet hij voorstellen om tot verbetering in het stellen van strategische prioriteiten, militaire hervormingen en de politieke en algemene houding in het leger te komen.
v.H.

Sneeuw- en ijsbestrijding op vliegbases

door K. F. VAN BEUSEKOM, Kapitein van de Koninklijke Luchtmacht

De organisatie van een vliegbasis bestaat in grote lijnen uit drie hoofdgroepen: de Vliegdiens, de Technische dienst en de Basisdienst.

De Basis- en de Technische dienst zorgen ervoor dat de Vliegdiens in staat wordt gesteld het vereiste aantal vliegreuen te produceren. Hierdoor wordt bereikt dat de vliegers de nodige ervaring verkrijgen, de vereiste operationele standaard bereiken en deze kunnen handhaven.

Nu zijn er verschillende factoren die hun storende invloed doen gelden op deze gang van zaken. Eén van de meest onberekenbare factoren is het weer, in het bijzonder in het winterseizoen. Slecht zicht en een lage wolkenbasis kunnen — althans in vrede — de vliegactiviteiten vrijwel stil leggen. Het zou wel mogelijk zijn vliegtuigen te laten starten, maar het laten landen van vliegtuigen onder dergelijke weersomstandigheden brengt een te groot risico mee, zodat dit onder vredesomstandigheden onverantwoord wordt geacht en in strijd is met de vliegveiligheid.

Sneeuw en ijs kunnen de vliegactiviteiten eveneens bijzonder hinderen. In welke mate sneeuw invloed heeft op de vliegactiviteiten is afhankelijk van de hoeveelheid sneeuw. Een ijslaag op start- en rolbanen is bijzonder moeilijk te verwijderen. Bij sneeuw op de startbaan gaat het erom met welk type vliegtuig wordt gevlogen. Straaljagers zal men eerder een landingsverbod opleggen dan conventionele vliegtuigen, hetgeen samenhangt met de grotere snelheid en daardoor het gevoeliger zijn voor ongunstige omstandigheden. De meest eenvoudige oplossing om dit probleem het hoofd te bieden zou het aanbrengen zijn van een stelsel van verwarmingsbuizen of elektriciteitsdraden onder het gehele complex van start- en rolbanen, alsmede de vliegtuigparkeerplaatsen, die het beton- of asfaltoppervlak verwarmen.

Dit is een schier onbetaalbaar project. Ik geloof ook niet dat dit ergens op uitgebreide schaal is toegepast. Wel zijn dergelijke voorzieningen een enkele maal aangebracht voor een deel van of de gehele startbaan.

Een andere methode om van sneeuw of ijs te worden verlost, is het strooien van zout en pekkel. Ook dit is echter geen oplossing, aangezien de toepassing van zout en pekkel op start- en rolbanen de

meest zekere en snelle manier is om de technici te confronteren met een onoplosbaar corrosieprobleem aan de vliegtuigen en motoren.

Het typische zeeklimaat dat het weer in Nederland beheerst, schept aparte problemen t.a.v. de bestrijding van sneeuw en ijs. Het is vaak niet te voorspellen wat er zal gaan gebeuren. De neerslag kan variëren van droge sneeuw via natte sneeuw door onderkoelde regen. Hoe lang blijft de neerslag vallen en wat is het temperatuurverloop? Al deze zaken zijn van invloed op een eventuele succesvolle tegenactie.

In Scandinavië bijvoorbeeld ligt deze zaak eenvoudiger. Daar wordt bij het begin van een winterperiode de sneeuw plat gewalst en er wordt eventueel warm zand gestrooid om het sneeuwoppervlak enige stroefheid te geven. Bij nieuw gevallen sneeuw wordt deze opnieuw gewalst en men gaat rustig door met het vliegprogramma. Wij verkeren door ons klimaat niet in die gunstige omstandigheden, doch wat kunnen wij eraan trachten te doen?

Beschikbaar materieel

Momenteel beschikt de Koninklijke Luchtmacht over het volgende materieel.

Rolba snowblowers

Bij deze voertuigen wordt de sneeuw aan de voorzijde naar binnen gemalen en via een verstelbare blaaspijp naar links of naar rechts weggeblazen. Deze apparatuur is gemonteerd op een jeep. Gemiddeld wordt per vliegbasis over vier van deze voertuigen beschikt. Deze voertuigen zijn bijzonder geschikt om hoge sneeuwwallen of hoog opgewaaide sneeuwhoppen weg te werken, doordat zij zich als het ware een weg door de sneeuw graven. Een nadeel van deze voertuigen is dat zij te langzaam moeten rijden en dat de apparatuur niet kan worden afgesteld op het baanoppervlak, waardoor er sneeuw achterblijft, die kan worden vastgereden (afb. 1 en 2).

Sucoe sneeuwploegen

Hierbij is de sneeuwruimapparatuur bevestigd

Afb. 1 Sneeuwruimen op de startbaan met de Rolba snowblower

Afb. 2 Met de Rolba snowblower wordt een grasvlakte vrijwel volkomen sneeuwvrij gemaakt

aan zware vrachtwagens en bestaat uit een ploegmes dat de sneeuw voor zich uit schuift en naar links of naar rechts wegwerkt. Ook deze apparatuur kan grote hoeveelheden sneeuw verwerken. Indien de ploegmessen zijn voorzien van rubberstrips en het ploegmes op de grond rust kan op uitstekende wijze natte sneeuw worden geruimd. Een nadeel van deze apparatuur is dat er bij grote hoeveelheden sneeuw nog al wat van de geruimde sneeuw verloren gaat, die door de wielen wordt vastgereden. Verder is de manoeuvreerbaarheid van deze voertuigen beperkt, hetgeen problemen schept met het opstellen van het sneeuwruimplan. Bovendien creëert men sneeuwwallen, die op een andere wijze dienen te worden weggewerkt, vooral op belangrijke plaatsen zoals de aansluiting van rolbanen op de startbaan, op de kruising van startbanen, op de vliegtuigparkeerplaatsen en aan het begin en einde van de startbaan.

Streichers

Sinds enkele jaren beschikt de KLu over deze voertuigen, die een tweeledig doel dienen. In de eerste plaats als veegmachine voor het vegen van start- en rolbanen en de vliegtuigparkeerplaatsen in het kader van FOD-bestrijding.¹ In de tweede plaats als sneeuwruimmaterieel. Een economisch voordeel van deze voertuigen is dus dat zij het gehele jaar door effectief kunnen worden ingezet; het overige sneeuwruimmaterieel daarentegen staat het grootste gedeelte van het jaar inproductief. Aan de voorkant van de Streicher wordt een veeginstallatie met borstel van staaldraad gemonteerd en aan de beide zijden van het voertuig een blaasmond, die de sneeuw naar links dan wel naar rechts wegblaast. Het grote voordeel van dit materieel is dat door de borstel een

pad wordt geveegd waar nagenoeg geen sneeuw blijft liggen en er zich dus geen sporen vormen van vastgereden sneeuw. Verder bereikt men met de blaasmonden dat er over een behoorlijke breedte wordt geveegd. Deze breedte is afhankelijk van de hoeveelheid sneeuw en van het feit of het droge of natte sneeuw betreft. Gemiddeld wordt per vliegbasis over twee van deze voertuigen beschikt.

Handruimmaterieel

Verder wordt er beschikt over handsneeuwruimmaterieel, zoals sneeuwschoppen en -schuivers. Dit materieel wordt hoofdzakelijk gebruikt om plaatselijke op beperkte schaal met mankracht sneeuw te ruimen, voornamelijk op die plaatsen waar het mechanische materieel niet kan komen of minder effectief kan worden ingezet. Incidenteel kan het voorkomen dat op start- en rolbanen massaal mankracht dient te worden ingezet om ijsrestanten te verwijderen.

Organisatie en werkmethode

Het uiteindelijke doel van alle activiteiten op een vliegbasis is gericht op het in staat zijn om op elk gewenst tijdstip „gevechtsgereede” vliegtuigen met voor hun taak berekende vliegers binnen de kortst mogelijke tijd in de lucht te brengen. De hieronder volgende uiteenzetting betreffende de organisatie en volgorde van belangrijkheid in het sneeuwvrij maken van de diverse delen van het landingsterrein kan van vliegbasis tot vliegbasis variëren; e.e.a. is afhankelijk van de „layout” van het landingsterrein en de operationele taak van de vliegbasis.

Om de problemen, verband houdende met sneeuw en ijs, het hoofd te kunnen bieden, dient een ba-

sisplan te zijn opgesteld waarop de uiteindelijke ruimacties moeten worden gebaseerd. Op de vliegbasis is een aantal diensten direct betrokken bij sneeuwruimacties. De effectiviteit van een sneeuwruimactie is afhankelijk van de mate waarin door deze diensten wordt samengewerkt.

De Chef Vliegdiens is verantwoordelijk voor de vliegoperaties en als zodanig belast met de algemene leiding over de sneeuw- en ijsbestrijding op het landingsterrein. De Chef Verkeersleiding, belast met de veiligheid van het landingsterrein, heeft de directe leiding over de te nemen acties. De Meteorologische dienst van de vliegbasis verschaft de weergegevens op grond waarvan een plan de campagne kan worden opgezet.

De Commandant van het Motortransport Squadron is verantwoordelijk voor de gebruiksgereetheid van het sneeuwruimmaterieel.

Teneinde op elk gewenst tijdstip met een sneeuwruimactie buiten de normale diensturen te kunnen beginnen, is een alarmeringssysteem opgezet. De Meteorologische dienst, die 24 uur per dag is bezet, waarschuwt bij verwachte sneeuwval de standby-ploeg van de verkeersleiding. De dienstdoend verkeersleidingsofficier waarschuwt de wachtcommandant van de M.T., die de standbychauffeurs van het sneeuwruimmaterieel inzet. Op deze wijze wordt bereikt dat binnen zeer korte tijd na alarmering met de sneeuwruimactie kan worden begonnen.

Het starten met een sneeuwruimactie zodra de eerste sneeuwvlokken vallen, houdt verband met het feit dat wordt getracht te voorkomen dat een situatie ontstaat waarbij het beschikbare materieel de hoeveelheid sneeuw niet aankan. Bij niet al te intensieve sneeuwval is het mogelijk met de 2 Streichers de start- en rolbanen sneeuwvrij te houden; zeker bij sneeuwval met een buig karakter is dit te doen.

Het is echter onjuist uit te gaan van een vast omlijnd sneeuwruimplan, aangezien de verschillende weersituaties om flexibiliteit vragen. Bij iedere sneeuwruimactie wordt echter wél uitgegaan van een basisplan waarin bepaalde prioriteiten zijn opgenomen, die door de Chef Vliegdiens worden gesteld. In de eerste plaats bestaat de eis om zo snel mogelijk ervoor te zorgen dat de „alert-force” in staat is te starten. Dit houdt in dat in de eerste plaats de hoofdstartbaan sneeuwvrij dient te worden gemaakt, alsmede de rolbaan van de opstelplaats van de „alert-force” naar de hoofdstartbaan.

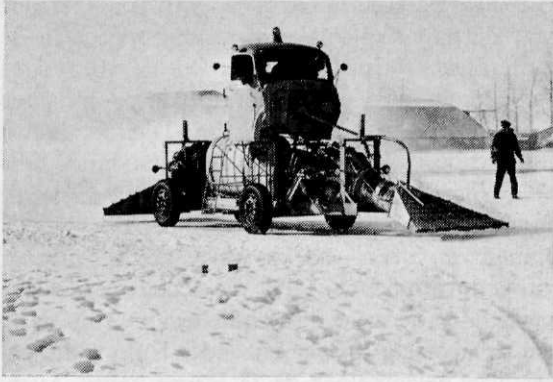
Daarna komt het terrein rondom de hangars waar de vliegtuigen worden ondergebracht aan

de beurt, alsmede de rolbanen van deze hangars naar de parkeerplaats van de vliegtuigen. In de derde plaats de parkeerplaats van de vliegtuigen alsmede de nog eventueel resterende rolbanen naar en van de hoofdstartbaan. Daarna, indien nog tijd beschikbaar is, kan de secundaire startbaan sneeuwvrij worden gemaakt, alsmede de resterende parkeerplaatsen en rolbanen.

Binnen de lijnen van de vastgestelde volgorde zijn vele variaties mogelijk die echter worden bepaald door de weersomstandigheden en de vorm van de neerslag. In het bijzonder is de windrichting van belang voor de te kiezen route, i.v.m. de richting waarin de sneeuw wordt weggeblazen. Daarom is het een vast principe dat iedere sneeuwruimactie vooraf wordt besproken in het bureau van de Chef Verkeersleiding, waar het plan de campagne wordt opgemaakt. De Chef Verkeersleiding volgt de voortgang van de sneeuwruimactie nauwlettend.

Al naar gelang de situatie dit vereist zal aanvullend materiaal worden ingezet. In de meeste gevallen wordt begonnen met het inzetten van de twee aanwezige Streichers. Bij aanhoudende sneeuwval zal er een situatie ontstaan waarbij de hoeveelheid te verplaatsen sneeuw te groot wordt. In dat geval zal er assistentie worden verleend door de snowblowers. Pas in de laatste plaats, indien de omstandigheden dit noodzakelijk maken, zullen de Sucoe's worden ingezet. Dit is vrij verouderd materieel en heeft de hierboven aangegeven nadelen. Tussen het bureau van de Chef Verkeersleiding en het Bedrijfsbureau M.T., zal een nauw contact dienen te bestaan betreffende het in te zetten materieel, optredende mankementen en het bijtanken van de voertuigen, hetgeen in principe op het landingsterrein plaatsvindt om de sneeuwruimactiviteiten zo weinig mogelijk te vertragen.

Het uiteindelijke resultaat van de sneeuwruimactie is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. Betreft het een eenmalige sneeuwval met een temperatuur onder 0°C, dan zijn er weinig problemen. Deze laatste ontstaan meestal indien de sneeuw valt bij een temperatuur die boven 0°C ligt, doch met de tendens beneden het vriespunt te zakken. Een dergelijke situatie wordt nog verergerd indien de aanvankelijke sneeuwval overgaat in onderkoelde regen. Het is nog niet zo lang geleden dat dan het punt werd bereikt waarop men machteloos het hoofd moest buigen en gelaten moest wachten op een periode van dooi. In de laatste winters is er op diverse vliegbases van de Koninklijke Luchtmacht een typisch staal-

Afb. 3 De DOTJIMAS

tje van huisvljijt vertoond. Er is nl. een voertuig ontwikkeld dat in staat is elke situatie op het gebied van sneeuw- en ijsbestrijding het hoofd te bieden. Het voertuig heeft de benaming ontvangen van DOTJIMAS (Dual Operated Twin Jets Ice Melter And Snowremover). Het voertuig bestaat uit een chassis, waarop zowel voor als achter een straalmotor is gemonteerd. Daartussen bevindt zich de brandstoftank en daarboven de cabine voor de bediening. De straalpijp van de

voorste motor is recht naar voren gericht en voorzien van een blaasmond die omhoog en omlaag kan worden bewogen. De straalpijp van de achterste motor is naar achteren gericht en eveneens voorzien van blaasmond, beweegbaar op dezelfde wijze als de voorste motor. Het voertuig beweegt zich voort door de stuwdruk van de achterste motor. Met nog enkele aan te brengen modificaties, waardoor de beweging van de blaasmond beter is te regelen, heeft de Klu een voertuig dat enig in zijn soort is en dat alle problemen, verbonden aan de verrassingen van de Nederlandse winter, vlot weet op te lossen (afb. 3).

Tot slot moge ik nogmaals opmerken dat de door mij geschetste gang van zaken niet overal dezelfde zal zijn. Het is zeer goed mogelijk dat een ander vliegveld een afwijkend basisplan heeft, gebaseerd op plaatselijke omstandigheden. Deze uiteenzetting heeft slechts tot doel een beeld te geven van de problemen verband houdende met het zo ongestoord mogelijk continueren van de vliegoperaties in het winterseizoen, wanneer sneeuw en ijs trachten deze te verstoren.

Economischer gebruik van vuurregelingsnetten van lichte afdelingen

door T. W. A. DAMEN, Kapitein der Artillerie

Bataljons en afdelingen zijn de tactische eenheden waarop het optreden van de divisie en haar brigades in de eerste plaats is gebaseerd (VS 2-1386).

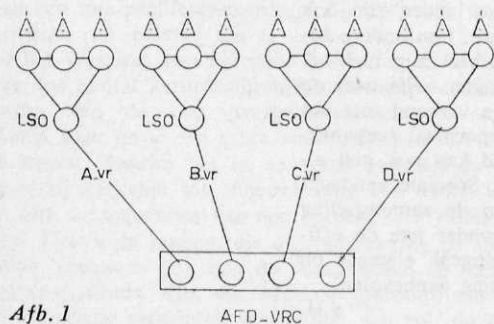
Het raam van de verdediging van de grotere eenheid wordt gevormd door de groepering van de infanteriebataljons (VR 7-205).

Een meer achterwaarts in het divisiegebied opgesteld bataljon kan de volgende opdrachten krijgen (VR 7-205).

1. Afgrendelen van penetraties. Deze opdracht wordt veelal uitgevoerd door het bezetten van steunpunten als bepaald door de naasthogere commandant.
2. Bezetten van steunpunten ter beveiliging van een bedreigde flank.
3. Tegenaanvallen. Deze worden uitgevoerd overeenkomstig de plannen van het naasthogere echelon.
4. Voorbereiden van meer achterwaarts gelegen steunpunten.
5. Deelnemen aan het bezetten van algemene voorposten of aan de gevechtsbeveiliging in het voorste deel van het weerstandsgebied.
6. Verdediging tegen luchtaanvallen (met inbegrip van luchtlandingen) en filtraties.
7. Aflossing van meer voorwaarts opgestelde bataljons.

Deze taken maken het waarschijnlijk dat, tijdens het voeren van gevechten, zwaartepunten zullen worden gelegd door het bataljon, of dat het bataljon zwaartepunten, door vijandelijke acties veroorzaakt, zal krijgen te verwerken.

Beziet men de mogelijkheden tot het aanvragen

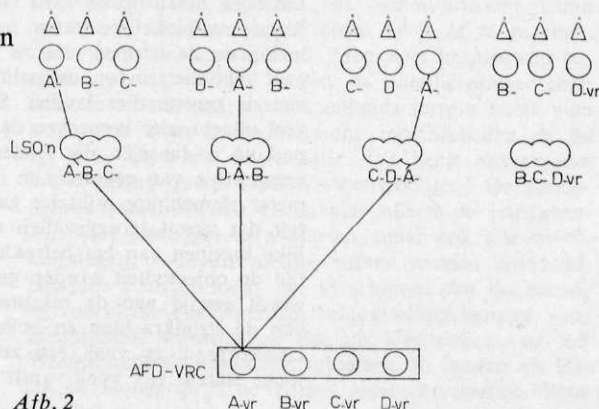
Afb. 1

van artilleriesteun, door artilleriewaarnemers bij de compagnieën van het bataljon, dan valt op dat slechts één waarnemer van het bataljon het vuurregelingsnet ter beschikking kan hebben (zie afb. 1).

In afb. 1 ziet men een lichte afdeling veldartillerie die beschikt over vier vuurregelingsnetten. Per bataljon worden drie waarnemers onder leiding van een liaisonofficier door de lichte afdeling ter beschikking gesteld. Deze waarnemers én de lso maken echter allen gebruik van hetzelfde vuurregelingsnet (frequentie), waardoor tijdens een vuuraanvraag van één van hen de overigen niet meer over het bewuste net kunnen beschikken. (Opm.: de bt VRC's zijn niet ingeschetst).

Aangezien een bataljon, dat een zwaartepunt krijgt te verwerken, behoefte zal hebben aan één of meer artillerievuren gelijktijdig op één of meer doelen, lijkt het noodzakelijk in deze behoefte te voorzien. Behalve de artillerie-technische en tactische mogelijkheden is ook verbindingstechnisch de mogelijkheid hiervoor aanwezig, indien elk bataljon dezelfde drie, voor de vuuraanvragen beschikbare, vuurregelingsnetten krijgt toegewezen (zie afb. 2).

Deze schets toont hoe de vier beschikbare vuurregelingsnetten over de vier bataljons afwisselend kunnen worden verdeeld. De drie waarnemers van één bataljon beschikken in dit geval dus over drie verschillende frequenties. Ter voorkoming van verwarring zal het nodig zijn per bataljon

Afb. 2

éénzelfde roepnaam te handhaven. (Opm.: de bt VRC's zijn niet ingetekend).

Overigens wordt hier niet gesuggereerd, dat de afdeling zelf nu meer dan bijvoorbeeld twee vuren gelijktijdig zou moeten kunnen afgeven. Wel wordt gedacht aan uitbreiding van de vuursteun door middel van de afdelingen VV en de DA en LKA. Voor wat betreft de liaisonofficier bij het bataljon wordt opgemerkt, dat deze in plaats van zijn huidige AN/VRQ 2, bijvoorbeeld 2 × AN/VRC 17 zal moeten bezitten om aan zijn verplichtingen te kunnen blijven voldoen.

Alhoewel de kans dat het vuurregelingsnet is geblokkeerd door een waarnemer van een ander bataljon aanmerkelijk geringer kan worden geacht dan een blokkering van het net door een waarnemer van hetzelfde bataljon, zou deze nog kunnen worden verkleind door coördinatie voor wat betreft de vuurregelingsnetten van de eventueel elkaar aanleunende compagnieën van verschillende bataljons (zie afb. 2).

Vanzelfsprekend zal een waarnemer de blokkering van het net tot een minimum moeten blijven beperken door zoveel mogelijk voorbereidingen te treffen, alhoewel, gezien het beweeglijk optreden van tegenwoordig, het voor hem steeds moeilijker wordt zich direct in het terrein te oriënteren. Naar verwachting zal de liaisonofficier bij het bataljon zijn taak, in het bijzonder als vuur-

steuncoördinator, wellicht beter kunnen vervullen, aangezien hij nu ook enigszins een inzicht heeft in wat zich bij de nevenbataljons afspeelt.

Samenvattend kan dus worden gesteld dat, zonder uitbreiding van de toch al zo schaarse frequenties, de mogelijkheden tot het indienen van vuuraanvragen door de compagnie-artilleriewaarnemers van het bataljon zonder moeite en/of kosten kunnen worden vergroot.

Daartoe zal de liaisonofficier van het bataljon echter over meer radiomaterieel moeten kunnen beschikken, althans wanneer het inluisteren op de vuuraanvragen door hem een absolute eis moet worden genoemd. Mij komt het voor dat, gezien de huidige snelle opeenvolgende gevechtshandelingen, zijn taak meer zal moeten worden gezocht in het tactische dan in het vuurregelings-technische vlak.

Uiteraard geeft deze oplossing een mogelijkheid naast de reeds bestaande. De keus uit beide mogelijkheden zal afhangen van het optreden van de brigade en de hieruit voortvloeiende groepering van de bataljons.

Op grond van het bovenstaande komt het mij juist voor de door mij gesuggereerde oplossing als regel, en de oude mogelijkheid als uitzondering te beschouwen.

Nieuwe uitgave

Military institutions and power in the new states, door W. F. Gutteridge, 182 blz. Uitg.: The Pall Mall Press Ltd., Londen, 1965. Prijs: 25 sh.

Dit boek beschrijft de aard van de strijdkrachten in de jonge onafhankelijke staten, hun rol in de eigen samenleving en de invloed, die ze naar buiten hebben. Het gaat niet diep in op de politieke en sociale structuur van de meeste dier landen. Sommige landen zijn ook veel uitgebreider besproken dan andere. Een andere beperking is dat niet alle landen even vlot zijn met het verschaffen van gegevens en inlichtingen, zelfs over de meest elementaire militaire zaken. In verband met het feit dat wordt teruggevallen op de normaal toegankelijke bronnen van het betrokken land kan ook niet altijd op objectiviteit worden geboogd. Speciale aandacht wordt gewijd aan de rekrutering en de samenstelling van de strijdkrachten en in het bijzonder aan de officierskorpsen, zo vaak een zeer belangrijk element bij jonge staten. Het boek wordt ter lezing aanbevolen.

v.H.

Uit de binnenlandse vakpers

Oponthoud in de Oost-Westbetrekkingen

De vooruitgang van de betrekkingen tussen Oost en West is de laatste tijd, na een oorspronkelijk goede ontwikkeling, tot stilstand gekomen en dat zal nog wel geruime tijd duren. In de richting van de huidige verslechtering werken de volgende krachten:

- het blijven slepen, en zelfs intensiveren, van het Vietnamese conflict;
- de starre houding van Rusland inzake de ontwapening;
- het onverminderd voortduren van de Sovjetaanvalen op de Duitse Bondsrepubliek.

Verbetering blijkt evenwel mogelijk te zijn. Op bilateraal vlak blijven de wederzijdse betrekkingen open en de uitwisselingen worden intensiever. Multilateraal worden de besprekingen in Genève gestadig voortgezet.

Het Vietnamese conflict

Dit vormt een duidelijk dieptepunt van de negatieve invloeden en Moskou bevindt zich hier in een lastige positie. Het wil zijn gesprek met de Verenigde Staten voortzetten en kan dat moeilijk doen door de beschuldigingen van de zijde van China. Rusland moet hier daarom een duidelijk dubbelzinnig spel spelen en deze toestand zal voortduren, zolang de strijd in Vietnam voortgang vindt.

Bemiddelingspogingen van de zijde van de S.U. worden in de weg gestaan door de evolutie van het Russisch-Chinese conflict en de koppigheid van de leiders in Hanoi. Daar komt bij, dat de Russen slechts voordeel hebben bij een verzwakking van hun twee grootste tegenstanders, indien het conflict althans gelokaliseerd blijft. In de Sovjet-Unie is men zich wel ervan bewust, dat deze dubbelzinnige houding negatief is en uiteindelijk ook geen baat zal brengen. Voorlopig schijnt zij evenwel het meeste voordeel op te leveren.

De ontwapening

De Sovjethouding is er hier één van grote ontoegeeflijkheid op het stuk van beginselen en een even duidelijke bereidheid het gesprek voort te zetten.

De S.U. blijft van oordeel dat de verdeling van de Atlantische nucleaire verantwoordelijkheden een onoverkomelijke hinderpaal vormt voor het afsluiten van een non-proliferatieverdrag. Zij blijft ook weigeren inspectie ter plaatse toe te laten. Tenslotte verwerpt zij het Westerse voorstel voor bevrozing en reducering van het aantal kernreactoren als onvoldoende. Het aftasten van de nog overgebleven manoeuvreer ruimte brengt haar ertoe een grote vindingrijkheid aan de dag te leggen, waarbij het in sommige gevallen de vraag is of zij werkelijk tot ondertekening zou willen komen en alle consequenties van een verdrag zou willen trekken. Tussen de punten, die om opheldering en stellingname vragen is ook nog de vraag welke de nucleaire overeenkomsten zijn, die Moskou aanvaardbaar acht. Verscheidene elementen spelen hier een rol: de Duitse

politiek van het Kremlin, het verlangen tweedracht te zaaien in het Westerse kamp, de noodzakelijkheid van propaganda onder de niet-gebonden landen.

Het probleem Duitsland

Het doel blijft hier de versterking van de status quo met, indien mogelijk, erkenning door het Westen. Het bereikte ovenwicht moet in geen geval worden verbroken. Het hoofddoel van de S.U. blijft de groeiende invloed van de Duitse Bondsrepubliek in het Atlantisch bondgenootschap tegen te gaan. Alles komt ten slotte neer op de vraag of de verdeling van Duitsland behouden zal blijven. Officieel zal Moskou dat nooit toegeven en het zal de mogelijkheid van een hereniging blijven voorspellen. De voorwaarden hiertoe zullen echter die van het Kremlin zelf moeten zijn: een akkoord tussen twee Duitse staten, die vooraf moeten worden gedemilitariseerd en geneutraliseerd.

Het Russisch-Chinese geschil en de interne communistische betrekkingen

De invloed daarvan op de Oost-Westbetrekkingen is moeilijk vast te stellen. De S.U. neemt nog altijd een afwachtende houding aan en de Chinese druk blijft zich doen gevoelen in de oorlog in Vietnam en de houding van de Sovjet-Unie tot een derde wereldoorlog. Het eerste verlamt de verhouding van de S.U. tot de Verenigde Staten en het tweede dwingt Moskou tot extremistische gedachtenuitingen over de gewapende strijd. Het lijkt niet juist te veel te speculeren op een heftiger ingrijpen tegen China van de zijde van Rusland. Het forceren van een beslissing zou hier als enig effect hebben de wankele eenheid van het communistische kamp nog verder te verstoren, het in de hand werken van centrifugale tendensen bij de bondgenoten en het onherroepelijk verlies van China.

Oost-Europa

De vraagstukken waarmee het communistische kamp op zijn westerlijke vleugel intern heeft af te rekenen, zijn van geheel andere aard. Men doet hernieuwde pogingen de samenhang tussen de satellietgemeenschap weer te verstevigen; op binnenlands terrein heeft men kopzorgen over de economische moeilijkheden en de op gang komende liberalisatie. Dit heeft onvermijdelijk weerslag op de Oost-Westbetrekkingen. De economische moeilijkheden raken niet alleen de partijmensen, wier privileges ze aantasten, maar ook alle bevolkingslagen, waaraan nieuwe offers worden gevraagd. Hiermee parallel loopt het verschijnsel dat de massa, en vooral de jeugd, geringe belangstelling betooft voor ideologische kwesties en dat de levenswijze van het Westen aantrekkingskracht uitoefent. In landen als Polen en Hongarije is de vrijwel algemene apathie thans aan het uitgroeien tot een soort passieve weerstand.

Besluit

Op ál de beschreven gebieden is de huidige Sovjetpolitiek duidelijk een spel van uitbuiting van de mogelijkheden: realistisch en pragmatisch, zoals de leiders die Chroestsjof hebben opgevolgd. Na het opmaken van de inventaris hebben zij moeten vaststellen dat de Sovjet-Unie tijd nodig heeft. Er moet worden gereorganiseerd en andere methoden moeten worden toegepast daar, waar de voorgangers hebben gefaald. Na perioden van theoretische opbouw, één van dwang en één

van beloften, gaan zij nu in de richting, waarheen de tijdsomstandigheden wijzen. In elk geval houden de, zich aan de ontwikkelingen van deze tijd aanpassende, opvattingen der Sovjets een zekere afstand van de ideologie in, die de Russen en het Westen verder nader tot elkaar kunnen brengen, indien zij tot bepaalde vormen van samenwerking zouden leiden.

„Oponthoud in Oost-Westbetrekkingen”, door „een medewerker van het K.I.I.B.”, in „Internationale Spectator”, 8 juli 1966
d. U.

Uit de buitenlandse vakpers

Beweeglijkheid op het gevechtsveld

In het najaar van 1965 werd in het binnenland van Zuid-Vietnam voor het eerst de 1st Air Cavalry Division ingezet in een rol, waarin de mogelijkheden van een dergelijke eenheid volledig werden uitgebuit. De gevechten duurden 35 dagen en vonden plaats over een oppervlakte van ongeveer 2500 km² zwaar heuvelachtig terrein, doorsneden door riviertjes en voor ongeveer 80% bedekt met dicht oerwoud en verder begroeid met junglegras.

De vijand werd gevormd door een goed geoefende junglevechter, die geloofde in zijn onoverwinnelijkheid. Nadat de sterkte van de vijand en de omvang van de actie bekend waren, werd de 1st Air Cavalry Division ingezet teneinde de vijand te achtervolgen en te vernietigen. Voor het eerst zou deze eenheid, na drie jaren van planning en voorbereiding, in het gevecht worden uitgetoond.

Grote oppervlakten van het gebied werden aanvankelijk bestreken door één brigade, wat mogelijk was door de uitstekende verbindingen en het op grote schaal gebruiken van helikopters. De door helikopters uitgevoerde gewapende verkenningen joegen de vijand op, waarna snel een eenheid werd ingezet teneinde de vijand te vernietigen. De vuursteun werd geleverd door de door de lucht aangevoerde artillerie, terwijl helikopters en normale vliegtuigen de tactische luchtsteun leverden.

De organisaties van de 1st Air Cavalry Division en de ROAD zijn nagenoeg gelijk en verschillen slechts op het punt van de transportmiddelen. Zo heeft de eerste 450 helikopters en ongeveer 1600 voertuigen, de ROAD beschikt daarentegen over ongeveer 100 helikopters en 3200 voertuigen. Bij de 1st Air Cavalry Division is echter alles, tactiek, techniek en praktijk, gericht op de luchtmobiliteit. Geen enkel uitrustingsstuk van de divisie weegt meer dan 12.000 pounds, het maximum dat door de lucht kan worden vervoerd. Het merendeel van de vliegtuigen is georganiseerd in twee transportbataljons met bewapend escorte (UH-1D en UH-1B), en een middelbaar transportbataljon (CH-47 Chinook). De hoeveelheid transportmiddelen is afgestemd op het gelijktijdig vervoeren van één derde van de gevechtseenheden van de divisie.

De vijand, die in het algemeen met weinig of geen artilleriesteun en verbindingen vecht, was niet in staat het massale vuur van de artillerie en van de cavalerie-divisie te weerstaan. Deze artillerie bestond uit 105 mm houwitser die met CH-47-helikopters, compleet met munitie en bediening, met een snelheid van

bijna 200 km/h van de ene plaats in de jungle naar de andere werd gevlogen.

Behalve door de drie organieke artillerieafdelingen werd vuursteun geleverd door een extra toegevoegde afdeling en een luchtraketartillerieafdeling (Air Rocket Artillery = ARA). Deze laatste eenheid, enig in haar soort, bleek in deze veldtocht een belangrijk en effectief wapen te zijn. De ARA-afdeling heeft 48 luchtgrondraketten per vliegtuig en werd hoofdzakelijk ingezet tijdens de stellingverandering van de normale artillerie. De commandant van de in gevecht zijnde eenheid kon rechtstreeks vuurodrachten geven aan deze afdeling. Voorts kunnen 12 vliegtuigen van elke batterij van de afdeling worden uitgerust met SS-11 antitankraketten voor de vernietiging van bunkers, opstellingen, enz. De logistieke ondersteuning, die zeker bij een dergelijke eenheid van vitaal belang is, moet tevoren goed worden voorbereid, ze werd gedurende de drie voorgaande jaren uitgetoond. Dat de voorbereidingen goed waren getroffen werd bewezen door het feit, dat infanterie en artillerie van de divisie, ondanks de grote afstanden tot de normale aanvoerlijnen, blijvend konden worden gesteund.

In de divisieorganisatie werd een steunende logistieke eenheid opgenomen, (Forward Support Element = FSE) om de brigade in het gevecht maximale steun te kunnen verlenen. De FSE heeft als organieke samenstelling een kleine staf, een geneeskundige compagnie met ziekentransportpeloton, een bevoorradingspeloton, een herstel-, een gravendienst- en een verbindingdetachment. Ook kan nog een peloton CH-47-helikopters worden toegevoegd. Nagenoeg de gehele eenheid, inclusief kleine onderhoudsvoertuigen, kan met middelbare helikopters worden verplaatst. De enige uitzondering is een kleine mobiele verbandplaats, die per CH-54 (Flying Crane) moet worden overgebracht.

Aan elke brigade kan een FSE in steun worden gegeven. De voor de divisie nodige brandstof werd vervoerd en opgeslagen in opbouwbare tanks van 500 gallons, die aan de helikopters van de divisie werden opgehangen.

Het verbindingsbataljon van de divisie was in staat de bewegingen bij te houden en daarbij de verbindingen te onderhouden. Door miniaturisering kon apparatuur, waarvoor vroeger een 2,5-tons voertuig nodig was, nu zonder vermindering van capaciteit en mogelijkheden in een ¼-tons voertuig worden geplaatst. Ook werd veelvuldig gebruik gemaakt van relaisstations in de

lucht, waardoor de divisie over een groot gebied verspreid kon optreden.

Militairen in vele landen hebben gepoogd de gevechtseenheden los te maken van de beperkingen die het terrein vaak oplegt. Hieruit groeiden gedachten en ideeën voor de beweeglijkheid door de lucht, waarbij tevens gebruik werd gemaakt van de toegenomen vuurkracht. Na vele proefnemingen is hieruit de luchtmobiele divisie gegroeid. Voor de voortzetting van de ontwikkelingen zijn de ervaringen van de 1st Air Cavalry Division dus van groot belang.

De divisie is niet uitsluitend geschikt om op te treden tegen oproerige bewegingen. Een dergelijke eenheid kan ook in het gebied van de NAVO optreden, speciaal indien zeer beweeglijke eenheden verspreid over grote afstanden moeten worden ingezet, zonder last te ondervinden van natuurlijke of kunstmatige hindernissen.

De divisie kan vrijwel elke opdracht van iedere andere normale divisie uitvoeren. Een uitzondering hierop is mogelijk het gedurende lange tijd in bezit houden van een bepaald terrein; steunende eenheden dienen dan te worden toegevoegd.

De luchtmobiele divisie kan vele belangrijke speciale opdrachten uitvoeren:

— bij gevechten op kleinere schaal het met grote snelheid en flexibiliteit onder controle houden van een groot gebied;

— bij een oorlog met conventionele middelen als machtige reserve, die snel over grote afstanden kan worden geconcentreerd en weer verspreid; inzet over besmette en vernielde terreindelen en steden vormt geen probleem.

Door de grote mobiliteit kan de eenheid, ook in NAVO-verband, worden ingezet voor flankbeveiliging, wegverkenning, beperkte acties, gewapende verkenningen en gevechtsverkenningpatrouilles.

Hoewel reeds veel werd bereikt zijn alle mogelijkheden van de beweeglijkheid door de lucht nog niet volledig uitgebuit.

Hoe de ontwikkeling verder zal gaan is nog onduidelijk, maar het is zeker dat men ernaar zal streven de beweeglijkheid op het gevechtveld nog meer op te voeren.

„Battlefield mobility”, door H.W.O. Kinnaard, in „NATO's Fifteen Nations”, april/mei 1966 G.W.

Militaire ontwikkelingen in enkele Warschau-pactstaten

In de herfst van 1965 werden in Thüringen manoeuvres gehouden die de bevelhebber van de Sovjet-eenheden in Oost-Duitsland, Koshoev, beschreef als de grootste uit de Duitse geschiedenis. In totaal namen hieraan ongeveer 60.000 militairen van de Sovjet-Unie, Polen, Tsjecho-Slowakije en Oost-Duitsland deel. Voor het eerst werd geoefend onder nucleaire oorlogsomstandigheden. Generaal Koshoev voerde hierbij het bevel over 10 tankdivisies, 10 gemechaniseerde divisies en een groot aantal raketeenheden.

Het doel van de oefening was een vijand, die de grens van Thüringen had overschreden, op eigen grondgebied terug te dringen, te achtervolgen en uiteindelijk te vernietigen. Tussen de eenheden in het zuiden en noordwesten van Duitsland moest een wig worden gedreven en de vijand moest in een nucleaire tegenaanval worden teruggedrongen achter de Rijn. Volgens Maarschalk Gretschno en Generaal Jakoebovski werd het doel volledig bereikt. De vijand, voorgesteld door eenheden van de Russische bezettingstroepen, bood hardnekkige weerstand en moest na inzet van Poolse luchtlandingseenheden en uitgebreid gebruik van luchtmacht en artillerie, terugtrekken.

De Oostduitse minister van defensie, Hofmann, verklaarde dat deze oefening een volledig succes was gebleken tegen een aanval uit het westen en beschreef de oefening als een afschrikwekkend voorbeeld voor allen die nucleaire wapens zouden willen gebruiken. De oefening had bewezen dat zelfs onder nucleaire omstandigheden de beweeglijkheid, de sterkte en de gevechtskracht van de eenheden volledig in tact waren gebleven. De samenwerking tijdens deze oefening was feilloos geweest, ook al doordat de meeste officieren en hogere onderofficieren Russisch spraken. In deze oefening, waarin de werkelijke oorlogsomstandigheden slechts konden worden benaderd, bleek dat de Generale Staf van de Sovjets, die jarenlang uitging van de

verdedigingsconceptie, geen gelijk had gehad. Naar aanleiding van deze oefening zullen de militaire ontwikkelingen in de landen van het Warschau-Pact die aan de oefening deelnamen, nader worden bezien.

Tot 1956 werden de Poolse strijdkrachten geleid door de uit Polen stammende Russische Maarschalk Rokossovskii, die tevens 1000 Russische officieren meebracht. De twee eerste legergroepen werden gecommandeerd door Russische officieren van Poolse afkomst, de derde door een generaal die destijds deelnam aan de Spaanse burgeroorlog. Als commandant van de eerste legergroep was Generaal Korczyz in de plaats gekomen van Generaal Spychalski, die samen met 300 officieren werd weggezuiverd toen hij om zijn nationalistische inzichten in ongenade was gevallen.

Op aandringen van Gomoelka werd de invloed van de Sovjet-Unie op Polen verminderd en keerden de „Maarschalk van Polen”, Rokossovskii, en nog vele andere hogere officieren terug naar Rusland, met dank voor de aan Polen bewezen diensten. Spychalski, die samen met zijn vriend Gomoelka jarenlang in Evanschap doorbracht, werd benoemd tot generaal en minister van defensie. De Chef van de Generale Staf, Bordzilofski, een Rus, bleef in zijn sleutelpositie gehandhaafd en werd vertegenwoordiger voor de Poolse Strijdkrachten in het Warschau-Pact.

Spychalski bracht de Poolse eenheden meer nationaliteitsbewustzijn bij en stimuleerde de samenwerking met Oost-Duitsland, onder meer door wederzijdse bezoeken. In 1963 werd hij benoemd tot maarschalk. Hij beklemtoonde het nationale karakter van de strijdkrachten en zorgde er tevens voor dat de sleutelposities bezet bleven door gerenommeerde communisten. Van de officieren is slechts 17% partijlid; 60% van de soldaten is aangesloten bij de communistische jeugdbeweging, maar zij beschouwen dit in het algemeen als een formaliteit. Men kan aannemen dat de inten-

sieve politieke beïnvloeding gedurende de diensttijd haar uitwerking niet mist. De sterkte van de met de meest moderne wapens uitgeruste Poolse strijdkrachten wordt geschat op 250.000 man, waaronder een luchtlandingsdivisie, een mariniersdivisie en enkele tankdivisies. De luchtmacht beschikt over 1100 vliegtuigen waaronder transportvliegtuigen en bommenwerpers. De verhouding tussen Rusland en Tsjecho-Slowakije is minder geforceerd dan die van Polen. Onder druk van Moskou benoemde president Benes Generaal Svoboda, die in 1943 een Tsjechische brigade in de Sovjet-Unie commandeerde, tot minister van defensie; de eveneens uit Rusland afkomstige Generaal Bocek-Chodsky werd benoemd tot Chef Staf. Ook hun opvolgers hadden vele jaren in de Sovjet-Unie doorgebracht.

In Tsjecho-Slowakije was er minder wrijving tussen officieren die gedurende de Tweede Wereldoorlog in W.-Europa of Rusland dienst hadden gedaan dan in Polen. Ook was hier minder weerstand tegen de Sovjet-invloed doordat het Tsjechische leger niet zo sterk werd gefiltreerd met Russische officieren en doordat de Sovjet-Unie reeds in 1951 moderne wapens ter beschikking stelde. Praag had sedertdien ook toestemming gekregen een eigen wapenindustrie op te bouwen, die een niet onbelangrijke rol speelde in de levering van militaire goederen aan Egypte en Syrië. In 1964 werden de Sovjet-uniformen afgeschaft; de opleiding bleef plaatsvinden volgens Russische voor-

schriften. De 14 divisies, waaronder 5 tankdivisies, zijn uiterst uitgerust en komen als strijdmacht in Oost-Europa, na de Sovjet-Unie en Polen, op de derde plaats.

Oost-Duitsland is met 4 gemechaniseerde divisies, 2 tankdivisies, marine en luchtmacht de mindere, hoewel daar permanent sterke Russische eenheden aanwezig zijn. Daar komt bij de grotere sterkte aan beroepspersoneel en het feit dat 90% van de officieren partijlid is. De uitrusting doet niet onder voor die van de beide andere Warschau-Pactstaten.

De oorspronkelijke verachting voor alles wat militair was en de weerstand tegen een eventuele inzet tegen de Bondsrepubliek hebben plaatsgemaakt voor een zekere trots op het militaire vakmanschap en het niet minder zijn dan de soldaten van andere landen.

Voor velen is de Duitse Democratische Republiek een nieuw vaderland geworden. Het moreel van de soldaat wordt gesterkt door de moderne uitrusting.

De mate van betrouwbaarheid is onbekend, zelfs voor de Oostduitse legerleiding. In ieder geval kan men zeggen dat de betrouwbaarheid de laatste jaren eerder is toe- dan afgenomen. De aanvankelijke negatieve instelling is enorm veranderd en is thans sterk positief gericht.

„After the biggest manoeuvres in German history”, door L. J. M. v.d. Berk, in „NATO's Fifteen Nations”, juni/juli 1966 G. W.

Vietnam, het noodlot van de halfslachtigheid

De vraag, of de V.S. de oorlog in Vietnam ooit zouden kunnen winnen, houdt in Amerika de meningen bezig van zowel de openbare mening als van het Congres. In het laatste parlementaire debat werd over dit onderwerp veel te berde gebracht. Het kernpunt van de discussies was daarbij, dat niet alleen de republikeinse oppositie, doch ook een invloedrijk gedeelte van de democratische regeringspartij menen, de huns inziens hopeloze militaire onderneming te moeten vervangen door politieke acties. Overigens lopen de zienswijzen over de aard van dergelijke acties zeer sterk uiteen. Het bij de discussies wel aangevoerde en meest extreme motief, dat in Vietnam geen Amerikaanse levensbelangen in het geding zijn, wordt echter door de regering hartstochtelijk afgewezen. Feit is, dat de V.S. zich onmogelijk aan de bestaande guerilla-oorlog kunnen onttrekken, daar dit zou leiden tot een overneming van Zuid-Vietnam door de communisten. In de eerste plaats verzetten zich tegen dit terugtrekken de bepalingen van het ZOAVO-verdrag; voorts zou een communistische overneming van Zuid-Vietnam de inleiding kunnen zijn tot de bezetting van geheel Zuidoost-Azië. Tenslotte kunnen de V.S. zich eenvoudig niet veroorloven, zich van dit conflict te distantieren, daar hierdoor niet alleen het vertrouwen van de thans bevriende landen in de gehele wereld zou worden verspeeld, doch ook de afschrikkingsfactor van de Amerikaanse macht voor de tegenstanders twijfelachtig zou worden. De kansen op een politiek vergelijk zijn derhalve miniem; hoe staat het dan echter met de militaire mogelijkheden?

De in de V.S. heersende twijfel aan de goede afloop van het militaire optreden vindt zijn oorzaak in het feit, dat het politieke dilemma van de V.S. zich voort-

zet in een militair dilemma. Hoewel de macht van de V.S. voldoende is, Noord-Vietnam op korte termijn te verpletteren, zou een dergelijk optreden gemakkelijk kunnen leiden tot een totale wereldoorlog. Amerika ziet zich derhalve gedwongen een oorlog te voeren met een beperkte doelstelling: de vijand moet worden overtuigd van de onmogelijkheid, met militaire middelen zijn doel te bereiken.

Juist de beperktheid van deze oorlog echter, dreigt de V.S. noodlottig te worden, daar de tegenstander de gelegenheid wordt geboden, de omstandigheden te dicteren, waaronder die oorlog moet worden uitgevoerd. Voor de val van de regering Diem — zo niet bewerkstelligd door de Amerikaanse Geheime Dienst, dan toch zeker actief gesteund! — geloofde men in Washington aan een gemakkelijk militair succes. De inzet van ca. 35.000 man Amerikaanse troepen zou, in samenwerking met de Vietnamese militaire junta, voldoende blijken. Het ten val brengen van Ngo Dieh-Diem is intussen wel de noodlottigste foutieve beslissing van de Amerikaanse politiek gebleken: momenteel bevinden zich reeds 240.000 Amerikaanse militairen in Vietnam, en een opvoering tot 300.000 man ligt in het voor-nemen. Bovendien is een groot deel van de strategische lucht- en zeestrijdkrachten actief in de oorlog betrokken. De huidige Amerikaanse strijdkrachten worden gesteund door ca. 600.000 man Zuidvietnamese troepen van zeer variërende gevechtswaarde. De sterkte van de Vietkong is moeilijk te schatten, doch wordt door de Amerikaanse autoriteiten op 280.000 man geschat, waarvan 80.000 man regelmatig en 100.000 man bij gelegenheid aan gevechtsacties deelnemen. De overmacht aan middelen en personeel ligt dus duidelijk bij de V.S.

Waarom kan dan geen beslissende overwinning worden behaald?

Hiervoor kunnen de volgende redenen worden aangevoerd.

1. Uit de Britse ervaringen in Malakka blijkt, dat een vijfvoudige overmacht noodzakelijk is, om na lange tijd de overwinning te boeken: deze overmacht is zelfs nu nog niet volledig bereikt.
2. De kwaliteit van de Zuidvietnamese troepen is bijzonder slecht: in 1965 liepen 130.000 man naar de vijand over.
3. De bevelsverhoudingen zijn uitzonderlijk onduidelijk: eenheid van opvatting op strategisch en tactisch gebied ontbreekt.
4. De binnenlandse politieke verhoudingen zijn zeer gespannen: het politieke Boeddhisme is in de eerste plaats anti-katholiek, ten tweede anti-Amerikaans en pas daarna anti-communistisch.
5. De Amerikaanse militaire bevelvoering is niet vrij in haar handelen: alle operaties van lucht- en zee-strijdkrachten behoeven voortdurend een politieke sanctie uit Washington.
6. De verzorging van de Vietkong is onmogelijk volledig te desorganiseren: grote oerwouden en zg. „neutrale landen” beletten dit.
7. De aard van de zg. „revolutionaire oorlog”, zoals ontworpen door Mao Tse Toeng en vervolmaakt door Giap, bemoeilijkt het bereiken van een beslissend resultaat: deze oorlog wordt op intelligente wijze, tot in de perfectie uitgevoerd.

Hoe moeten de V.S. deze oorlog toch tot een goed einde brengen? Alle pogingen, de tegenstander tot onder-

handelen te brengen, hebben tot nu toe gefaald, ondanks aanzienlijke Amerikaanse concessies. De vijand is niet geïnteresseerd in een politieke oplossing, hij streeft naar een „gezichtsverlies” van de V.S.; daarom wordt het terugtrekken van de Amerikaanse troepen — en dus een capitulatie van de V.S.! — als voorwaarde voor onderhandelingen gesteld.

In deze ongelukkige situatie heeft Washington thans de hoop gevestigd op het conflict tussen de S.U. en China: van een ideologisch geschil heeft dit zich immers ontwikkeld tot een imperialistisch conflict! Enerzijds is deze gedachte logisch, daar ook Moskou belang moet hebben bij het handhaven van het huidige machtsoevenwicht in Azië. Anderzijds is echter juist de S.U. gebaat bij een conflict tussen de beide grote rivalen, zolang dit zich maar niet uitbreidt tot een totale oorlog, waarin ook Rusland zou worden betrokken. Een bemiddeling van de S.U. in de huidige situatie is dan ook nauwelijks te verwachten.

Voor de V.S. blijven bijgevolg nog slechts twee mogelijkheden open:

— óf de S.U. moet worden geconfronteerd met een ernstig gevaar van escalatie naar een totale oorlog, waardoor het tot bemiddeling zou worden gedwongen; — óf de V.S. moeten zich, onder de dekmantel van „neutralisering” of „erkenning van de volkswil”, gewonnen laten.

Een andere oplossing is voorlopig niet denkbaar. Met halfslachtigheden kan noch een oorlog, noch een vrede worden gewonnen.

„Vietnam, das Verhängnis der Halbheit”, door A. Winbauer, in „Wehr-Wissenschaftliche Rundschau”, mei 1966
R.H.

Wij laten de rivier achter ons

In dit artikel beschrijft de auteur zijn ervaringen in een „snorkel-tank” tijdens het doorschrijden van een rivier.

Eerst beschrijft hij het verblijf in de tank wanneer deze nog op de oever staat voordat met het snorkelen wordt begonnen: „De zon schijnt op het pantser en in de tank is het brandend heet, de bemanning heeft zwemvesten aan en „waterdichte gasmaskers” hangen hen voor de borst”. De bemanning bestaat uit vier man: de commandant; de schutter; de chauffeur/monteur en de correspondent (Lt.-Kol. B. Popov).

Met gesloten luiken kan alleen naar buiten worden gekeken door de periscoop.

Vóórdat een lid van de bemanning mag snorkelen wordt hij nauwgezet door de regimentsarts gekeurd, vervolgens wordt hij door de NBC-officier in detail vertrouwd gemaakt met de constructie en gebruikswijze van het „waterdichte gasmasker” en dit laatste wordt op lekkage getest.

De snorkeloefening wordt uitgevoerd door het gehele eskadron. De tanks zijn van nummers voorzien, die op de snorkels zijn aangebracht. De nummering is als volgt: nul, één, twee, drie, vier, enz.

De bataljons commandant, de leider van de oefening, is Garde-Majoor Karpov. Hij heeft het afgelopen jaar de tankacademie beëindigd. Majoor Karpov staat bekend als een uitstekend instructeur en goed organisator. De oefening voor vandaag is van „tactisch-instructieve” aard. In verband hiermee wordt gebruik gemaakt van

één tracé en de tanks rijden achter elkaar met gelijke tussenpozen het water in. Normaal gaat de EC als eerste de rivier in. Bij werkelijke tactische oefeningen doorschrijdt het eskadron in een breed front met alle tanks tegelijk de rivier.

De tactische situatie voor de oefening is in het kort: — de vijand verdedigt zich aan de overzijde van de rivier;

— een mech-bataljon is per helikopter geland aan de overzijde en bindt de vijand;

— de opdracht voor het tankeskadron is: de waterhindernis te doorschrijden, de vijand uit de opstellingen te verdrijven en door te stoten in de richting van het doel (in dit geval een oord).

„Tankpersoneel”, zegt schr., wordt ook *mentaal* op het doorschrijden van waterhindernissen voorbereid”.

Als zijn tank te water gaat zwaait de schutter hem met zijn veldmuts wat frisse lucht uit de snorkelopening, die zich recht boven hem bevindt, toe. De toegang tot het tracé is zandig en zacht glooiend. De koers in het tracé wordt behouden door een vaste richting op het gyroskopisch kompas aan te houden. In het besproken geval is het tracé niet rechtlijnig doch maakt halverwege de rivier een stroomopwaarts gerichte bocht. Dit punt wordt gemarkeerd met een boei.

Onder water heerst duisternis in het tankcompartiment. Door de kijkspleten met prisma wordt niets gezien dan water waarin het licht niet doordringt. Ook maakt schr. mee, dat water de tank binnendringt. Een klein straal-

tje komt uit de scheiding tussen snorkel en toren en sijpelt op de knie van de schutter. De tankcommandant is niet geheel gerust en maakt de opmerking dat het lek moet worden gestopt.

Aan de overzijde rijst de tank zonder averij te hebben opgelopen weer uit het water en rijdt de oever op. *Lt.-Kol. B. Propov, corr., in „Rode Ster”, 13 juni 1966*

K.

Opmerkingen van de vertaler

Uit dit beknopte artikel treden de volgende behartigenswaardige punten naar voren:

1. de bemanning heeft *zwemvesten* om en draagt *watertichte gasmaskers*;
2. voor het behouden van de richting wordt slechts gebruik gemaakt van het *gyroscopisch* kompas;
3. tankbemanningen worden medisch gekeurd en krij-

gen een gedetailleerde opleiding in gebruik van het waterdichte gasmasker;

4. tijdens de oefening wordt door het hele eskadron gebruik gemaakt van één tracé;

5. *in werkelijkheid* zal het eskadron over een breed front in zijn geheel de hindernis doorschrijden;

6. uit de tactische situatie blijkt, dat snorkelen door tanks met gelijktijdig optreden van per helikopter gelande troepen de moderne conceptie is van de huidige oorlogvoering;

7. behalve een goede lichamelijke gezondheid is bij het tankpersoneel een mentale voorbereiding essentieel voor het snorkelen;

8. snorkeltracés behoeven niet altijd rechtlijnig van oever naar oever te lopen;

9. enig binnendringen van water in het compartiment wordt getolereerd;

10. de snorkel is aangesloten op het compartiment van de tankbemannings.

Luchtbewegelijkheid, een begripsbepaling

Omtrent de aard van een toekomstige oorlog kan men drie veronderstellingen maken.

1. De oorlog wordt uitsluitend door het gebruik van strategische kernwapens beslist. In dat geval blijft de noodzaak tot het opruimen van overgebleven weerstanden het bezetten van het vijandelijke gebied. De hiertoe vereiste manoeuvre zal dan het karakter hebben van een exploitatie over grote afstand, gepaard gaande met acties tegen overgebleven weerstandskernen die de oorlog in minder toegankelijk gebied zouden willen voortzetten. Onder deze omstandigheden is voor de landstrijdkrachten een grote strategische en tactische bewegelijkheid een vereiste.

2. Men kan ervan uitgaan dat de oorlog zal worden gevochten door de wederzijdse veldlegers, uitgerust met tactische kernwapens. Vele studies zijn reeds van deze veronderstelling uitgegaan en hebben geleid tot algemeen aanvaarde gevolgtrekkingen m.b.t. grote spreiding, vermenging van eigen en vijandelijke eenheden, beweeglijke operaties en grote vernielingen die tot een verminderde begaanbaarheid van het terrein leiden. Teneinde ook onder deze omstandigheden met succes te kunnen optreden is een grote mate van bewegelijkheid vereist.

3. Het is echter ook denkbaar dat de kernwapengedigheden uit vrees voor een mondiaal conflict hun oorlogen „bij volmacht” door derden zullen laten voeren. Deze oorlogen zullen dan beperkt zijn naar de omvang van de erbij betrokken gebieden en de aard en hoeveelheid van de te gebruiken middelen. Afgaande op de gebeurtenissen van de laatste jaren zullen deze conflicten zich voordoen in gebieden, niet behorend tot de grote machtsgroeperingen, en worden deze gebieden gekenmerkt door grote uitgestrektheid, veel moeilijk toegankelijk en begaanbaar terrein met een gebrekkige infrastructuur. In dit geval is ook — vooral indien de tegenstander een guerrilla voert — een grote bewegelijkheid van de grondstrijdkrachten noodzakelijk.

Een andere reden om naar grote bewegelijkheid te streven is gelegen in het feit dat de technische mid-

delen het mogelijk hebben gemaakt om bij behoud van rendement met minder mankracht te volstaan. Een gevolg is echter wel dat, naarmate een strijdmacht meer naar omvang wordt beperkt, een grotere bewegelijkheid noodzakelijk wordt. Meer dan ooit houdt de doelmatigheid van de landstrijdkrachten — en dus hun afschrikkende werking — rechtstreeks verband met hun bewegelijkheid. Om aan deze eis van bewegelijkheid te voldoen dienen de landstrijdkrachten echter te beschikken over voertuigen met aanmerkelijk grotere vaardigheden dan die van vandaag. Naar het zich echter laat aanzien zullen de voertuigen in de afzienbare toekomst niet in die mate worden verbeterd als die waarin de vuurkracht vooruitgang bij de invoering van het kernwapen.

De bewegelijkheid kan alleen wezenlijk worden verbeterd indien de vertragende factor „terreinoppervlak” kan worden veronzijdigd. Nieuwe middelen maken dit mogelijk. Wij beschikken reeds over helikopters, en op het gebied van luchtkussenvoertuigen, flexibele vleugels en kokerpropellers („hélices carénées”, „shrouded propellers”) is het laatste woord nog niet gesproken. De noodzakelijke doorbraak op het gebied van bewegelijkheid zal leiden tot „luchtbewegelijkheid”, omdat men zich alleen op één wijze van de remmende invloed van het terrein kan ontdoen. Het is goed hier op te merken dat deze ontwikkeling voortvloeit uit de behoeften van de landstrijdkrachten en dat luchtbewegelijkheid dus niet moet worden verward met de bewegelijkheid van de luchtstrijdkrachten.

Luchtbewegelijkheid heft de noodzaak van terreindoorschrijdvermogen niet op. Helikopters e.d. zullen immers op de grond naar dekkingen moeten kunnen verplaatsen. Wellicht zullen nog eens middelen worden ontwikkeld die terreindoorschrijdvermogen paren aan luchtbewegelijkheid, zodat dan eerst recht van „luchtvóertuigen” kan worden gesproken zoals wij nu reeds de amfibische voertuigen kennen.

De eenheden zullen ook in de toekomst geruime tijd onder allerlei omstandigheden, op het gevechtveld moeten kunnen optreden. Een gepantserd luchtvoertuig zou dit mogelijk maken. Voor de naaste toekomst zullen wij het echter nog moeten stellen met een betrek-

kelijk tere helikopter met een beperkte actieradius en moeilijk verplaatsbaar over de grond, die meer gevoelig is voor weersinvloeden dan het wiel- of rupsvoertuig. Geheel luchtbeweeglijke eenheden liggen voorshands dus niet in het verschiet. In ieder geval zal het Franse leger — mede gelet op de hoge kosten — slechts over een beperkt aantal kunnen beschikken.

Voor alle taken die aan het terrein gebonden zijn zullen wij moeten blijven beschikken over normale eenheden. Wel zal de luchtbeweeglijkheid ertoe bijdragen

dat het gebied waarin kan worden beveiligd en waarover inlichtingen kunnen worden verzameld, aanmerkelijk wordt verdiept. Dikwijls zal met luchtbeweeglijke eenheden kunnen worden ingegrepen ten gunste van de troepen in het terrein.

Luchtbeweeglijkheid is noodzakelijk, maar daar de middelen nog niet voldoende zijn ontwikkeld, kan nog niet in alle noden worden voorzien.

„*Aéromobilité: de quoi s'agit-il?*”, door Colonel De Favitski, in „*l'Armée*”, juni/juli 1966 J.J.M.A.

Sovjet-zienswijzen op luchtbeweeglijkheid

Het is buiten kijf dat de Sovjet-Unie een voorname plaats inneemt onder de pioniers van de luchtbeweeglijkheid. Reeds in 1927 zetten de Russen parachutisten in bij bendenbestrijding. Maarschalk Toechatsevsky was de schepper van de Sovjet-paratroepen en het waren de Kiev-manoeuvres van 1935 die de wereld de mogelijkheden van dit nieuwe wapen toonden. Toch gaf de Tweede Wereldoorlog aan Sovjetzijde geen spectaculaire para-operaties te zien, ofschoon daar op het einde van de oorlog over een twintigtal brigades werd beschikt.

Toen de Sovjets in 1960 bij monde van Chroestsjof ertoe overgingen de betekenis van het kernwapen op zijn juiste waarde te schatten, werd ook de luchtbeweeglijkheid in het nucleaire tijdperk bestudeerd. Zo schreef Maarschalk Sokolovsky in zijn boek „*Militaire strategie*” o.m. dat de manoeuvre door de lucht het best beantwoordde aan de eisen van de manoeuvre in de nucleaire oorlog. Ook bleek hij grote waarde toe te kennen aan gespecialiseerde paratroepen, die op de vijandelijke aanvoerlijnen en in diens achtergebieden zouden moeten ageren.

Het Sovjetleger heeft door de invoering van helikopters een grote mate van luchtbeweeglijkheid gekregen. Niettemin blijft de eerste plaats nog steeds voorbehouden aan de luchtlandingstroepen. Deze staan rechtstreeks onder het ministerie van defensie, evenals de luchttransporteenheden. De commandant van het Commando der Luchtlandingstroepen is momenteel de Kolonel-Generaal Margelov, die tevens is belast met de instructie en verzorging van deze eenheden.

De Sovjet-Unie beschikt over 7 à 8 luchtlandingsdivisies waarvan het grootste deel in Europees Rusland is gelegerd. Zij zijn goed geëncadreerd en streng geselecteerd

op hun lichamelijke vaardigheden en hun toewijding aan de zaak van leninistisch marxisme. De opleiding is zeer hard en gedegen. De opleiding omvat het springen in groepsverband van grote hoogte in vrije val, nacht- en watersprongen en het springen onder ongunstige weersomstandigheden (mist, sneeuwval enz.). Zij zijn uitgerust met afwerpbaar veld- en antitankgeschut. Weliswaar is de omvang van de militaire luchttransportvloot niet zodanig, dat verscheidene grote eenheden in één slag kunnen worden vervoerd, maar men kan terugvallen op de vliegtuigen van de Aeroflot-maatschappij, waarvan de directeur overigens een luchtmachtgeneraal is.

Uit de Oosteuropese pers kunnen wij een indruk krijgen omtrent de taken die de luchtlandingstroepen in oorlogstijd zullen toevallen. Zij zullen worden gebruikt om in samenwerking met grondtroepen het effect van het nucleaire vuur uit te buiten. De inzet van eenheden ter grootte van een divisie valt niet geheel uit te sluiten. Toch ligt in de Sovjet-literatuur de nadruk op het gebruik van eenheden ter grootte van bataljon of versterkte compagnie. Per valscherp of helikopter ingezet hebben deze dan als taak cpn, kernwapeninzetmiddelen en verbindingscentra uit te schakelen of beheersend terrein te vermeesteren, met name bij de rivierovergang. Voorts wordt nog een taak onderkend voor patrouilles en de enkele man bij het verstoren van het vijandelijk achtergebied.

Bij het beschouwen van de Sovjet-opvattingen is het opvallend dat de nadruk schijnt te liggen op het optreden van de kleinere eenheden.

„*Aéromobilnost*”, door de redactie van „*l'Armée*”, juni/juli 1966 J.J.M.A.

De Duitse nota over ontwapening

Onlangs zond de regering van de Bondsrepubliek een nota over ontwapening aan alle regeringen van de wereld, met uitzondering van die van de Volksrepubliek China, Noord-Vietnam, Noord-Korea, Buiten-Mongolië, Albanië, Cuba en Oost-Duitsland.

In de inleidende paragrafen betoogt zij, dat het Duitse volk wenst te leven in rust en vrijheid. Het zal steeds trachten elke nieuwe oorlog te voorkomen. Als voorname taak heeft de Bondsregering zich gesteld een einde te maken aan de verdeling van Duitsland. Dit doel zal uitsluitend met vreedzame middelen worden nagestreefd, het Duitse volk is bereid om, zo nodig, hiervoor offers te brengen.

In de jaren na 1945 regelde de BRD alle aangelegenheden met haar westerburen op vreedzame wijze. Op

dezelfde wijze wordt getracht ook met de oosterburen tot een oplossing van de bestaande problemen te geraken. Polen stelt echter de eis, dat de Oder-Neisselijn moet worden erkend. Zolang er echter geen vredesverdrag is getekend met Duitsland, gelden volgens internationaal recht nog steeds de grenzen van 31 december 1937. De regering van de BRD kan daarom aan deze Poolse eis moeilijk tegemoetkomen.

In de afgelopen jaren werden officiële betrekkingen aangeknoopt met Polen, Roemenië, Hongarije en Bulgarije. Met Tsjecho-Slowakije nog niet, ondanks de verzekering dat door de BRD geen enkele aanspraak wordt gemaakt op Tsjechisch grondgebied. Reeds door haar samenwerking bij de hervorming van West-Europa heeft de Bondsregering getoond, dat haar gedachten gaan in

de richting van een geïntegreerd Europa. In de grondwet zijn daartoe reeds voorzieningen getroffen. De realisering van deze politiek, gericht op internationale samenwerking en vereniging, dient de zaak van de vrede, een vrede die noodzakelijk is om deze doeleinden te kunnen bereiken.

Maar deze vrede is niet verzekerd. De regering van de S.U. kondigt herhaaldelijk aan, dat zij geen oorlog wil. Andere uitlatingen duiden echter op het tegendeel. Onlangs nog verklaarde een Sovjet-maarschalk dat zij „elke vijand met één veeg van de aardbodem kunnen wegvagen”. De Bondsregering is bevreesd voor dergelijke uitlatingen, temeer daar de Sovjet-Unie in Europa over de sterkste grondstrijdkrachten beschikt en over een zeer groot arsenaal van kernwapens. De Sovjet-Unie heeft zowel haar conventionele als haar nucleaire strijdkrachten geconcentreerd in het westelijk deel van haar machtsgebied.

De Bondsrepubliek is eerst in 1955 begonnen met de opbouw van een strijdmacht, uitsluitend voor defensieve doeleinden en geheel in NAVO-verband. Zij bezit geen kernwapens en heeft deze ook niet ter beschikking. Haar politiek is gericht op het doen toenemen van de veiligheid in Europa, het doel is elke oorzaak van politieke spanningen te elimineren. Zij staat daarom zowel een oplossing van het Duitse vraagstuk voor, als een politiek van ontwapening, die wil bijdragen tot het veiligstellen van de vrede.

De regering van de Bondsrepubliek Duitsland heeft daarom de eer aan de andere regeringen het volgende voor te stellen.

1. Verdere verspreiding van kernwapens tegen te gaan door van de niet-nucleaire staten een verklaring te vragen dat zij geen kernwapens zullen gaan aanmaken en controle hierop zullen toestaan. De nucleaire staten moeten overeenkomen geen kernwapens volledig ter beschikking te zullen stellen aan andere landen.
2. De bewapeningswedloop te beëindigen en het aantal kernwapens stap voor stap te verminderen.
3. Het verkrijgen en verspreiden van slijtbaar mate-

riaal geheel onder toezicht te stellen van het Internationale Bureau voor Kernenergie.

4. Ook met de Oosteuropese staten verklaringen uit te wisselen, waarin plechtig wordt verklaard, dat geen geweld zal worden gebruikt bij het oplossen van internationale geschilpunten, juist zoals de BRD deze reeds uitwisselde met haar Westerse geallieerden.

5. Om het wantrouwen met betrekking tot de beweerde Duitse agressieve bedoelingen weg te nemen stelt de Bondsregering bilaterale overeenkomsten voor met de regeringen van de Sovjet-Unie, Polen, Tsjecho-Slowakije, Roemenië, Hongarije en Bulgarije ten aanzien van de uitwisseling van militaire waarnemers bij grote oefeningen van de strijdkrachten.

6. Tenslotte is de Bondsregering bereid deel te nemen aan en in opbouwende zin samen te werken op een Wereld Ontwapenings Conferentie, of op elke andere ontwapeningsbijeenkomst die succesvol belooft te zijn. De Bondsregering is van mening dat ter vermindering van de spanningen in de wereld bovenstaande voorstellen bij de huidige stand van zaken uitvoerbaar zijn. In een later stadium kan dan worden gezocht naar de oplossing van alle wereldproblemen, waaronder het Duitse vraagstuk.

„The German note on disarmament”, in „Survival”, juni 1966

H.W.H.

Alle soorten

gedroogde groenten

ideaal voor grootverbruikers en kantines

Monsters en inlichtingen op aanvraag:

Groenten- en vruchtendrogerij

ELBURG

Postbus 22 - Telefoon (05250) 242 (4 lijnen)

Bouwonderneming ‚GELDERLAND’ N.V.

v/h C. STOUTHART & ZONEN
Floralaan Oost 78
Tel. 11226 - Tel. 61544
EINDHOVEN

LEERTOUWER - BARNEVELD

Electro-technisch installatiebedrijf

Jan van Schaffelaarstraat 49-51
Telefoon 21 87

VOOR AL UW CARROSSERIEËN, OOK IN ALUMINIUM UITVOERING:

CARROSSERIEFABRIEK

PAUL & VAN WEELDE N.V.

's-GRAVENWEG 350 - NIEUWERKERK A/D IJSSEL - TEL. (01803) 2841 (3 LIJNEN)